SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES No 33

Editor :—Prof. P. V. Ramanujaswami, M.A.

తాళ్లపాకవారి గేయరచనములు

IX. సంపుటము

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

అన్నమాచార్యరచితములు

శ్రీవేంకటేశ్వరప్రాచ్యపరిశోధనాలయములో సంగీతవాఙ్మయ పరిశోధకుఁడగు

రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మచే

పరిశోధింపఁబడినవి.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీస్‌వారి తరఫున

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరువారగు

శ్రీ చెలికాని అన్నారావు, B. A. వారియనుమతిని

ప్రకటింపఁబడినది.

తిరుపతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల ముద్రాక్షరశాల

1952

పీఠిక

ఈ తొమ్మిదవ సంపుటమున ౨౫౧-వ రేకు మొదలు ౨౯౯-వ రేకు వఱకును గల ౨౮౮ అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మసంకీర్తనలు ప్రకటింపఁబడినవి. ఒక్కొక్క సంపుటమందు ౫౦ రేకుల సంకీర్తనములను క్రమముగా ప్రచురించుట యీవల మేమవలంబించిన పద్ధతి. 300-వ రేకు మాకు లభింపమిచే ౪౯ రేకుల సారస్వతము మాత్రమే ఇందు చేర్పఁబడినది. ౮-వ సంపుటమునఁగూడ ౨౧౬-వ రేకు లభింపమిచే ఇట్లే ౪౯ రేకులకే సంపుటము ముగింపఁబడినది. ఈ సంపుటమున ౨౯౬-వ రేకును పేర్కొనక పోవుట పొరఁబాటు. ౨౬౫-వ సంకీర్తనము మొదలు ఆఱు పదములు ఆ సంఖ్యగల రేకులోనివి.

౧౮౪-వ సంకీర్తనము 'ఆరీతిఁ దాళ్ళపాక అన్నమయ్య ఘనుఁడాయ — వారివారమై సేయు వహికె నెక్కితిని' అని ముగియుటచే, ౮-వ సంపుటమందలి ౧౨౬, ౧౭౩ సంఖ్యల సంకీర్తనములవలె, ఇదియు అన్నమాచార్యుల రచన కాదనియు, పుత్రపౌత్రులలో నెవరో రచించినదనియు, సంకలనముచేసినవారి పొరఁబాటున ఇందు చేరినదనియు ఊహింపవలసియున్నది.

యథాపూర్వముగా శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రాచ్యపరిశోధనాలయమందలి గ్రంథభాండాగారపండితులు శ్రీ అర్చకం ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యులు ఈ సంపుటమును సిద్ధపఱుచుటయందు నాకు చేసిన తోడ్పాటు శ్రీ శ్రీనివాసుని పరమానుగ్రహమునకుఁ బాత్రమైనది.

తప్పొప్పుల పట్టిక యొక్క యావశ్యకత లేకుండవలెనను సంకల్పముతో చిత్తులు దిద్దుట జరిగినది. ఐనను అందందు కొన్ని చిఱుతప్పులు కన్నుమీఱి నిలిచినవి. సహృదయులు వానిని సులభముగా సవరించుకొందురు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రాచ్యవిద్యా పరిశోధనాలయము, తిరుపతి.
18—6—1952

రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ,
సంగీతవాఙ్మయ పరిశోధకుఁడు.

శుభమస్తు

శ్రీ తాళ్ల పాక

అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౬ అగు నేఁటి క్రోధి సంవత్సరమందు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు అవతరించిన పదారుయేండ్లకు తిరువేంగళనాథుండు ప్రత్యక్షమైతేను అదిమొదలుగాను శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౪ అగు నేఁటి దుందుభి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౨ నిరుధానకు (నిరోధానకు ? తిరోధానానకు) తిరువేంగళనాథుని మీఁదను అంకితముగాను తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు విన్నపముచేసిన అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు.

251-వ రేకు. ముఖారి

హేయము తనవాసన లేలమానును
చీ యన్న మాన దిదే చెప్పరాని మాయ. ॥పల్లవి॥

జంగిలి మనుజునకు సరుసఁ బాపమే చవి
అంగవించ వలదంటే నగ్గలమౌను
ముంగిట నిల్లాలుండఁగ ముట్టఁగోరుఁ బరస్త్రీల
యెంగిలికేరెందు సరే యిదివో మాయ. ॥హేయ॥

పరగిన జీవునికి పంచేంద్రియాలే సుఖము
ధర నెంతగాలమైన తనివి లేదు
సిరులు దనకుండినాఁ జేయి చాఁచుఁ బరులకు
ఘిరవ్రులెరఁగరాదు యిదివో మాయ. ॥హేయ॥

శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు చేరి యాత్మలో నుండఁగ
భావించు నితనికృప ఫలించునాఁడు
పూవువంటి సంసారము పొదుగుక వుండఁగాను
ఆవటించుఁ బుణ్యఫలా లదివో మాయ. ॥హేయ॥ 1

రామక్రియ

ఆతఁడు సేసేచేఁత లన్యులు సేయఁగలరా
జాతుల మనుజు లెల్లా సతమయ్యేరా. ॥పల్లవి॥

దిక్కులేనివారి కెల్లా దేవుఁ డొక్కఁడే దిక్కు
చిక్కినవారికి నెల్లా శ్రీపతే గతి
తక్కినఅనాథులకు దైవమే రక్షకుఁడు
యెక్కడా నాతఁ డుండఁగా నేఁటి కిఁక చింత. ॥ఆత॥

బలిమిలేనివారికి పరమాత్ముఁడే బలిమి
కలిమిచాలనివారి కలిమి హరే
యిల నేరనివారికి నిందిరానాథుఁడే నేర్పు
వెలసీతనికే విన్నవించు టింతే కాక. ॥ఆత॥

పొందులేనివారి కెల్లాఁ బురుషోత్తముఁడే పొందు
విందును వేడుకయు శ్రీవెంకటేశుఁడే
యెందరెందరుండినాను యాతఁడు గలఁడు మాకు
సందడి నాతఁడే అన్ని చక్కఁబెట్టీఁ బనులు. ॥ఆత॥ 2

సామంతం

ధ్రువవిభీషణాదులు సాక్షి
వివరపుజీవులు వెదకేదిది. ॥పల్లవి॥

దేవేంద్రసంపద దిక్కులకెక్కుడు
కావిరినది యొక కాలముది
తావున శ్రీహరిదాసులసంపద
తేవల నెన్నఁడుఁ దీరనిది. ॥ధ్రువ॥

బలువుగ నడచేటి బ్రహ్మపట్టమును
తొలుబ్రహ్మాండముతోడిది
జలజాక్షుని నిజశరణాగతి యిది
కలకాలమునకుఁ గాణాచి. ॥ధ్రువ॥

వైకుంఠమునకివ్వలి లోకంబులు
రాకల పోకల రచన లవి
యీకడ శ్రీవెంకటేశ్వరుసన్నిధి
పైకొని దొరకిన బ్రదికేదిది. ॥ధ్రువ॥ 3

వరాళి

బయలీఁదించీ నదివో ప్రాణులను హరిమాయ
క్రియ దెలుసుకొనేటి కీలింతే కాని. ॥పల్లవి॥

పెక్కు పురుషులలోన పెరసాకసతి యుంటే
యిక్కువై యుండే నాఁటు నిందరిచూపు
దక్కి యందరికౌఁగిళ్ల తరుణి యుండుట లేదు
గక్కన వట్టియాసలఁ గరఁగుటే కాని. ॥బయ॥

చింతకాయ కజ్జాయము చేరి యిసుమంత వుంటే
అంతటనే నోరూరు నందరికిని
పొంతనే నాలుకలకు పులుసై యుండుటే లేదు
కొంత భావించి మింగేటి గుటుకతే కాని. ॥బయ॥

శ్రీవెంకటేశుతేరు దీసేటి మనుజు లెల్లాను
సేవగా నేమే తీసితి మందురు
ఆవల నాతఁడే తమ అంతరాత్మయై యుండి
కావించుట యెరఁగరు గర్వములే కాని. ॥బయ॥ 4

పూర్వగౌళ

ఏమని చెప్పేనో కాక యిలఁ గల శాస్త్రాలు
కామించి వాదించేవారి కడమేదో. ॥పల్లవి॥

అంచెల జగములకు హరియే ఆధారము
యెంచఁగ నాధారము యితని కేదో
పొంచిన వేదార్థముల పురుషార్థమీతఁడు
నించిన యర్థము యీతనికి నేదో. ॥ఏమ॥

పొందినప్రాణుల కెల్లా పుట్టుగె నాఁడితఁడు
యెందును తనకుఁ బుట్టుగిఁక నేదో
చందపుఁగర్మములకు సాధనమీదేవుఁడు
మందలించ సాధనము మరి తన కేదో. ॥ఏమ॥

కలయన్నిమాయలకుఁ గారణమీమూరితి
తలపఁగ కారణము తన కేదో
యెలమి శ్రీవెంకటేశుఁ డితఁడే సర్వసాక్షి
మలసి యీతనికిఁక మరి సాక్షి యేదో. ॥ఏమ॥ 5

సామంతం

ఎక్కడఁ గడచేరీ నరులు
తక్కులఁ బెట్టేరు తరుణులు భువిని. ॥పల్లవి॥

కన్నుల చూపులు గాలపు చిలుకులు
వెన్నెల నవ్వులే వలి తెరలు
మిన్నక పురుషామృగముల వేఁటలు
పన్నక యాడేరు పడఁతులు భువిని. ||ఎక్క||

ముంచిన మాఁటలే మోహనఘంటలు
మంచి యధరములే మచ్చులవి
మించిన పురుషామృగముల వేఁటలు
అంచెల నాడేరు అతివలు భువిని. ||ఎక్క||

కట్టువగట్లు కందువకుచములు
పట్టు శ్రీవెంకటపతిమాయ
మెట్టుగ పురుషామృగముల వేఁటలు
నెట్టన నాడేరు నెలఁతలు భువిని. ||ఎక్క|| 6

252-వ రేకు. మలహారి

ఇన్నిటిమూలం బీశ్వరుఁ డాతని
మన్ననకొలఁదినె మలయుట గాక. ||పల్లవి||

మాయామయమై మనియెడి జగమిది
చాయల నిందు నిజము గలదా
కాయము సుఖదుఃఖములకుఁ బొత్తిది
రేయిఁ బగలు నొకరీతే కలదా. ||ఇన్ని||

దైవాధీనము తగు సంసారము
దావిరి జీవుల వసమవునా
ధావతి మనసిది తన కర్మమూలము
వేవేలైనా విడువఁగ వశమా. ||ఇన్ని||

పంచేంద్రియములఁ బరగేటి బ్రదుకిది
చంచలంబు నిశ్చల మవునా
మెంచఁగ శ్రీవెంకటేశ్వరుకృపతో
సంచయమయితే సతమవుఁగాక. ॥ఇన్ని॥ 7

ధన్నాసి

ఎందుకుఁ బని గొందము యేమి సేతమివి యెల్లా
చెందిన మా కేఁక బుద్ధి చెప్పవే నారాయణా. ॥పల్లవి॥

హరినామమొకటనే అణఁగెఁ బాపములు
వారసి యన్ని నామములూరకున్నవి
సిరు లిచ్చెఁ గలవెల్లా శ్రీపతినామ మొకటే
పెరనామము లెల్లా పెట్టెలలో నున్నవి. ॥ఎందు॥

గోవిందనామ మొకటే కూడవోసెఁ బుణ్యములు
వేవేలు నామములకు వెలలున్నవా
శ్రీవిష్ణునామ మొకటే చేతికిచ్చె వైకుంఠము
తావై యున్ననామములు తమకించినివికి (?). ॥ఎందు॥

యిత్తల కేశవునామ మియ్యఁగల వెల్లా నిచ్చె
పొత్తులనామము లెల్లాఁ బొంచుకున్నవి
చిత్తమున నిన్నుఁ జూపె శ్రీవెంకటేశనామమే
హత్తిన నామము లెల్లా నందులోనే వున్నవి. ॥ఎందు॥ 8

భూపాలం

వేఁకువఁ దిరుపళ్ళిచ్చి విష్ణునికిఁ జేయరో
ఆఁకటి కొదగినట్టి ఆరగింపులు. ॥పల్లవి॥

అతిబ్రహ్మాండాలు గుక్షి నటు ధరించినయట్టి
అతనికిఁ జేయరో ఆరగింపులు
ప్రతిలేని క్షీరాబ్ధిఁ బవళించి లేచినట్టి
చతురునికిఁ జేయరో చవి నారగింపులు. ॥వేఁకు॥

యేడు దినములదాఁకా నెత్తెను గోవర్ధనము
ఆడి వచ్చెబాలునికి నారగింపులు
మేడెపు గోపికలతో మిక్కిలిఁ బెనఁగినట్టి
వేడుకకానికిఁ దేరో విందులారగింపులు. ॥వేఁకు॥

పట్టపుదేవుల్లఁ దాను బంతి సాగి వున్నవాఁడు
అట్టె సేయరో పులుగమారగింపులు
నెట్టన శ్రీవెంకటాద్రినిలయుఁడారగించీని
మట్టులేక వడ్డించరో మంచి యారగింపులు. ॥వేఁకు॥ 9

దేసాక్షి

ఏ పొద్దు చూచిన దేవుఁ డిట్లానె యారగించు
రూపులతోఁ బదివేలు రుచులై నట్లుఁడెను. ॥పల్లవి॥

మేరుమందరాలవలె మెరయు నిడెనలు
సూరియ చంద్రులవంటి చుట్టుఁ బళ్ళేలు
ఆరని రాజాన్నాలు అందుపై వడ్డించఁగాను
బోరన చుక్కలు రాసిపోసినట్లుండెను. ॥ఏపొ॥

పలు జలధులవంటి పైఁడివెండిగిన్నెలు
వెలి గొండలంతలేసి వెన్నముద్దలు
బలసిన చిలుపాలు పంచదార గుప్పఁగాను
అలరు వెన్నెలరసమందించినట్లుండెను. ॥ఏపొ॥

పండిన పంటలవంటి పచ్చళ్ళుఁ గూరలును
వండి యలమేలుమంగ వడ్డించఁగా
అండనే శ్రీవెంకటేశుఁ డారగించీ మిగులఁగ
దండిగా దాసులకెల్ల దాఁచినట్లుండెను. ॥పహా॥ 10

గుండక్రియ

జయ జయ రామా సమరవిజయ రామా
భయహర నిజభక్తపారీణ రామా ॥పల్లవి॥

జలధి బంధించిన సౌమిత్రి రామా
సెలవిల్లు విరచిన సీతారామా
అల సుగ్రీవు నేలిన అయోధ్యరామా
కలిగి యజ్ఞము గాచే కౌసల్యరామా ॥జయ॥

అరిరావణాంతక ఆదిత్యకులరామా
గురు మౌనులను గాచే కోదండరామా
ధర నహల్యపాలిటి దశరథరామా
హరురాణినుతుల లోకాభిరామా. ॥జయ॥

అతిప్రతాపముల మాయామృగాంతక రామా
సుతకుశలవప్రియ సుగుణ రామా
వితతమహిమల శ్రీ వెంకటాద్రిరామా
మతిలోనఁ బాయని మనువంశ రామా. ॥జయ॥ 11

సాళంగనాట

మొక్కరో మొక్కరో వాఁడె ముందర నిలుచున్నాఁడు
యెక్కువ రామునిబంటు యేకాంగవీరుఁడు, ॥పల్లవి॥

పెట్టిన జంగతోడి పెద్ద హనుమంతుఁడు
పట్టెను యెడమచేతి బలుముష్టి
మెట్టినాఁడు పాదముల మించు రాకాశితలలు
కొట్టె ననుచు నెత్తె గొప్ప వలకేలు. ॥మొక్క॥

వంచెను శిరసుమీఁద వాలుగాఁ దనతోక
పెంచెను మిన్నులు మోవ పెనుదేహము
నించినాఁడు రౌద్రము నిడుపాటి దవడల
కాంచనపు పట్టుకాశ కడు బిగియించెను. ॥మొక్క॥

పెనచి తొడలు దాఁక పెద్ద పదకము వేసె
తనువుపై వేలాడే దండలతోడ
అనయము శ్రీవెంకటాద్రి దేవునిబంటు
వెనుబలమై యున్నాఁడు విట్ఠలములోనను. ॥మొక్క॥ 12

253-వ రేకు. గుండక్రియ

ఘను డాతఁడా యితఁడు కలశాపురముకాడ
హనుమంతుఁ డితఁడా అంజనాతనయుఁడు. ॥పల్లవి॥

పెడచేత లోచేత బెరసి కొందరిఁ గొట్టె
అడరి దానవుల హనుమంతుఁడు
బెడిదంపుఁ బెనుదోఁక బిరబిరఁ దిప్పి మొత్తె
అడఁగ మాల్యవంతు హనుమంతుఁడు. ॥ఘను॥

దాకాల మోఁకాలఁదాటించెఁ గొందరి
ఆకాశవీధినుండి హనువుంతుఁడు
పైకొని భుజములఁ బడదాకెఁ గొందరి
ఆకడ జలధిలోను హనుమంతుఁడు. ॥ఘను॥

ఆరుపుల నూరుపుల నందరిఁ బారఁగఁ దోలె
ఔరా సంజీవికొండ హనుమంతుఁడు
నేరతో శ్రీవెంకటాద్రిమీఁది దేవునిబంటు
ఆరితేరినబిరుదు హనుమంతుఁడు. ॥ఘను॥ 13

బౌళి

హరి దగ్గరనే వున్నాఁ డందాఁకాఁ బారనీదు
కరుచలోనే మగుడు గోవిందుమాయ. ॥పల్లవి॥

చెనకి పంచేంద్రియపు చెరువులై దింటికి
మనసనెడిదొకటి మహాప్రవాహము
దినముఁ బారుచు నుండు దిగువకు వెళ్ల లేదు
తనలోనే తానిగురు దైవమాయ. ॥హరి॥

తూలని పంచభూతాలతోఁటలై దింటికి
కాలమనియెడి దొక్క కాలువ వారుచు నుండు
నేలాఁ దడియదు నీరూఁ దివియదు
తోలుఁది త్తికే కొలఁది దొరకొన్నమాయ. ॥హరి॥

ముట్టి పంచప్రాణముల మొలకలై దింటికి
పుట్టుగులనియేటి యేరు పొదలి పారుచు నుండు
చెట్టు చెట్టుకే కొలఁది శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు
నట్టనడుమ నున్నాఁడు నానసీదు మాయ. ॥హరి॥ 14

పాడి

రామభద్ర రఘువీర రవివంశతిలక
నామమే కామధేనువు నమో నమో. ॥పల్లవి॥

కౌసల్యానందవర్ధన ఘన దశరథసుత
భాసురయజ్ఞరక్షక భరతాగ్రజ
రాసికెక్క (క్కు ?) కోదండరచన విద్యాగురువ
వాసితో సురలు నిను వడి మెచ్చేరయ్యా. ||రామ||

మారీచసుబాహుమర్దన తాటకాంతక
దారుణవీర శేఖర ధర్మపాలక
కారుణ్యరత్నాకర కాకాసురవరద
సారెకు వేదవిదులు జయవెట్టేరయ్యా. ||రామ||

సీతారమణ రాజశేఖరశిరోమణి
భూతలపుటయోధ్యాపురనిలయా
యీతల శ్రీవెంకటాద్రి నిరవయిన రాఘవ
ఘాత నీప్రతాపమెల్లాఁ గడు నిండెనయ్యా. ||రామ|| 15

బౌళి

ఎట్టువలసినాఁ జేయు మేమీ నననేరమయ్య
వొట్టిన నామనసు నీ కొప్పన సుమ్మయ్యా. ||పల్లవి||

అదిగో శ్రీహరి నీవంపిన యింద్రియాలకు
చెదరక నేము పంపు సేతుమయ్యా
వెదకి యాసలకెల్లా వెట్టియుఁ జేతుమయ్యా
మది మది నేనీమాయకు లోనయ్యా. ||ఎట్టు||

దేవ నీవిచ్చినయట్టి దేహపుటూరిలోన
చేవమీరఁ గాఁపురము సేసేమయ్యా
ఆవల నీకర్మముల కప్పనము నత్తుమయ్యా
అవటించి కామాదుల కౌన మీరమయ్యా. ||ఎట్టు||

నిన్ను దలచుటకంటే నీవు చెప్పినపనులే
యెన్నికఁ జేసినదే యెక్కుడయ్యా
అన్నిటా శ్రీవెంకటేశ ఆత్మలో నున్నాఁడవు
విన్నపము లేల యిది విడువ మయ్యా ॥ఎట్టు॥ 16

గుజ్జరి

ఇతని మఱచితిమి యెదుటనె యుండఁగ యిన్నాళ్లును నే మెరఁగక
ప్రతిలే దితనికి జీవకోట్లకుఁ బ్రాణబంధుఁ డితఁడు. ॥పల్లవి॥

ముందు నేను ఘనగర్భనరకమున మునిఁగి యున్ననాఁడు
బొందితోడనే సుఖదుఃఖంబులఁ బొరయు తోడునీడితఁడు
అంది స్వర్గనరకాదులు చొచ్చిన అక్కడఁ దా వెనువెంటనే
చందపు నాయాతుమలోఁ బాయని సర్వాత్మకుఁడితడే. ॥ఇత॥

ఆనిపట్టి నేఁ బాపపుణ్యములు అనుభవించవలె నన్నప్పుడు
మానుప నొల్లఁడు తాఁ బెరరేఁచును మతికనుకూలంబితఁడు
నానావిధులను బొరలి యలపుతో నలి నే నిద్రించేటప్పుడు
తానును ఆపరిణామంబులకు తగులై వుండును యీతఁడు. ॥ఇత॥

తలఁచిన దగ్గరఁ దడవక యుండిన దవ్వాయి వుండు నితఁడు
కలసి మెలసి యిహపరములోనంగఁగఁ గాచుక వుండునుయీతఁడు
మెలఁగుచు సాకారముతో నున్నాఁడు మేటి శ్రీవేంకటపతి
వలసిన వారల రూపులు దాల్చినవాఁడొకఁడేపో యీతఁడు. ॥ఇత॥ 17

గుండక్రియ

కడనుండి రావు కానివి సైనవి
వుడుగని దయ నీదొకటే కలది. ॥పల్లవి॥

హరి నీచక్రం బంటినయపుడే
సారిది నసురలే సురలైరి
నిరతపు చీఁకటి నిండినమింటను
వెరవున రవిచే వెలుగైనట్లు. ॥కడ॥

తతి నీనామము దలఁచిన వారి
అతిపాపమె పుణ్యం బాయ
గతియై పరుసముఁ గదిసినలోహమె
ప్రతి లేక ధరణిఁ బసిఁడి యైనట్లు. ॥కడ॥

కొంకక నిను నిటు గొలిచినమనుజులె
అంకెల శుకాదులైనారు
యింకను శ్రీవెంకటేశ నీజగము (?)
సంకల్పమె మోక్షంబై నిలిచె. ॥కడ॥ 18

254-వ రేకు. లలిత

ఇవ్వల వెదకితేనే యేమి లేదు
అవ్వలికి దాఁటి మీరు అందుకోరో శుభము ॥పల్లవి॥

కనురెప్పలతుదలఁ గట్టువడెఁ గాలము
ఘనమై చేతులతుదఁ గర్మమున్నది
మనసుకొట్టఁగొననే మరి దైవమున్నాఁడు
చెనకి యిఁక నెన్నఁడు సేయరో పుణ్యములు. ॥ఇవ్వ॥

కనకము దాఁటితేనే ఘనసుఖమున్నది
వెనక చీఁకటికొన వెలుఁగున్నది
వనితల అవ్వలనే వరవిజ్ఞానమున్నది
పనిగొని యిత్వైతే బ్రదుకరో జీవులు. ॥ఇవ్వ॥

కాయముకొట్టఁగొననే ఘనపై కుంతమున్నది
బాయట శ్రీవెంకటపతి వున్నాఁడు
మాయలకొనల నెల్లా మనమున్నారము
పాయక తెలుసుకొని పట్టరో యీ తెరువు. ॥ఇవ్వ॥ 19

దేసాళం

ఇంతగా మన్నించి నన్ను నేలుకొంటివిలలోన
వింతగా నెవ్వరినిఁక వేఁడఁబోయ్యే నయ్యా. ॥పల్లవి॥

కలవారిలోన నీవు గలవాఁడ (వని) నేను
కలసి లేనివారిలో కర్మములేనివాఁడను
బలువులలో నీదాస్యబలవంతుఁడ నేను
యెలమి మాకిఁకఁ జూడ నేమి గడమయ్యా. ॥ఇంత॥

నెమ్మదిలోనివారిలోనీ కుక్షిలోపలివాఁడ
నమ్మని వెలివారిలో నాస్తికుల వెలివాఁడ
పమ్మి పదస్థులలోన పరమపదమువాఁడ
యిమ్మని నిన్నడిగేది యిఁక నేఁటిదయ్యా. ॥ఇంత॥

ధర్మపువారిలో నీదయాధర్మపువాఁడ
మర్మపువారిలో నీమాయలమర్మమువాఁడ
అర్మిలి శ్రీవెంకటేశ అంతర్యామివి నీవు
నిర్మించినవాఁడ నేను నెలకొంటి నయ్యా. ॥ఇంత॥ 20

గుండక్రియ

అందాఁకా వైష్ణవ మటకటకే
నిందకుఁ బాసిన నిర్మలుఁ డగును. ॥పల్లవి॥

పాపపురాసులు పరిహారమైతే
దీపించు హరిభక్తి వోదమును
చేపట్టి పుణ్యము చేరువలయితే
శ్రీపతిదాసులసేవే దొరకు. ॥అందా॥

కొట్టఁగొనకు మతి గోరి పారితే
జట్టిగ హరికథ చవి గలుగు
పట్టిన జన్మము పావనమైతే
మట్టులేని తిరుమంత్రము దొరకు. ॥అందా॥

గురుకటాక్షము కొంత సోఁకితే
శరణాగతి నిశ్చల మవును
యిరవుగ శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ గొలిచితె
పరమపదమునకుఁ బాత్రుం డవును ॥అందా॥ 21

ఆహిరి

సేయరానిచేఁత లెల్లాఁ జేసితి నేను నీ
గా(కా?)యగంటివాఁడ నేను గతి చూపవయ్యా. ॥పల్లవి॥

శరణాగతులఁ గూడి జ్ఞానము దొంగిలినాఁడ
అరిది నీకర్మపుటా నాజ్ఞలు మీరినవాఁడ
సరిఁ బ్రపంచకులముజాడ వాసినవాఁడ
ధరణి నీతప్పులకు దండన యేదయ్యా. ॥సేయ॥

బహుసంసారము లెల్లఁ బంచలఁ దోసినవాఁడ
సహజపుటింద్రియముల జారినవాఁడ
మహి నాపుట్టుగులకే మరి బొమ్మఁబెట్టినాఁడ
విహిత మిందుకు నేది విధి చెప్పవయ్యా. ॥సేయ॥

గురుమంత్రమునకుఁ గొండెము చెప్పినవాఁడ
పరకాంతఁ గూడే లోకభయము మానినవాఁడ
సిరుల మించినయట్టి శ్రీవెంకటేశ నిన్ను
మరిగి శరణంటిని మన్నించవయ్యా. ॥సేయ॥ 22

గుండక్రియ

ఇది గాదది గాదిన్నియు నింతే
పదిఁబది హరి నీపదమే నిజము. ॥పల్లవి॥

సురలును నసురలు చూపట్టు రాజులు
అరసి కనక(గ?)గతమగువారే
సిరుల వీరిఁ గొలిచేద మంటే మఱి
కెరలి పరుల రక్షింపఁగఁ గలరా. ॥ఇది॥

పదునాలుగవది బ్రహ్మలోకమును
కదిసి నీరుముసుకలపొలము
చెదరక యిఁకఁ దముఁజేరినవారల
వుదుటున నిముడుక వుండఁగఁ గలరా(దా?). ॥ఇది॥

అచ్చుతుఁడవు నీయచ్యుతపద మది
యిచ్చట శ్రీవెంకటేశుఁడవు
చొచ్చిరి నీశరణు శుకసనకాదులు
మచ్చిక నిదిగని మరిగితి మయ్యా. ॥ఇది॥ 23

వరాళి

పెట్టినదైవ మెరుఁగు బీరకాయలోని చిక్కు-
దిట్ట కూళప్రాణులమై తిరుగుత గాకా, ॥పల్లవి॥

కాయము మోచి పుట్టి కర్మమున కొడిగట్టి
రోయఁబోతే మేనిలోనిరోఁత వోయీనా
పాయపు వలఁ దగిలి పాపపుణ్యములఁ జిక్కి
తీయఁబోతే వచ్చునా తెగరాని బంధము. ॥పెట్టి॥

జగములోఁ గట్టువడి సంసారదుఃఖమంది
నగఁబోతేఁ గొంత్తైనా నవ్వు వచ్చీనా
చిగురుటాసఁ దగిలి చింతాజలధిఁ బడి
యెగదిగఁ జూడఁబోతే యెందుకు నెక్కినది. ॥పెట్టి॥

పరమాత్మమతిఁ గని భవములెల్లఁ గడచి
ధరణి మాయలతోడితగులున్నదా
సిరుల మించినయట్టి శ్రీవెంకటేశ్వరుని
మరిగి కొల్చిన మాకు మరి చింత లేలా. ॥పెట్టి॥ 24

255_వ రేకు. లలిత

ఏల వెట్టి సేయించే విందున నీకేమి వచ్చె
కాలముఁ గర్మముచేతఁ గప్పేవు లోకులను. ॥పల్లవి॥

బద్దుల మాటలాడి భ్రమయించి రేపల్లెలో
ముద్దులు చూపి వెన్నలు ముచ్చిలినట్టు
కొద్దిమాలినకర్మము కొంత మాకు గడియించి
వద్ద నిన్ను గానివాని (?) వలె దాఁగవలెనా. ॥ఏల॥

మఱి పాండవులకు నెమ్మది వావులటు చెప్పి
మొఱఁగి యిందరిలోన మొక్కినయట్టు
కుఱకుఱ దైవాలఁ గొందరను గడియించి
యెఱిఁగి నెఱఁగనట్టె యేమి సేసేవయ్యా. ॥ఏల॥

వరమడుగఁగఁ బోయి వడి ఘంటాకర్ణునికి
యిరవుగ మోక్షవరమిచ్చినయట్టు
తిరమై శ్రీవెంకటాద్రిఁ దిరువారాధన గొని
వరుస నీదాసులకు వరమిచ్చేవయ్యా. ॥ఏల॥ 25

ధన్నాసి

తగు మునులు ఋషులు తపములు సేయఁగ
గగనము మోచియుఁ గర్మము దెగదా. ॥పల్లవి॥

ధరణీధర మందరధర నగధర
చిరకౌస్తుభధర శ్రీధరా
కరిఁ గాచితి కాకముఁ గాచితి నీ
కరుణకుఁ బాత్రము గలదిదియా. ॥తగు॥

భవహర మురహర భక్తపాపహర
భువనభారహర పురహరా
కవిసినవురుతను గద్దను మెచ్చితి
వివల నీదయకు నివియా గురుతు. ॥తగు॥

శ్రీ వెంకటపతి శేషగరుడపతి
భూవనితాపతి భూతపతి
గోవుల నేలితి కోతుల నేలితి
పావనపుఁ గృపకుఁ బాత్రము లివియా. ॥తగు॥ 26

శంకరాభరణం

ఎవ్వరుఁ గాననివాఁడు యశోద గనె నట్టె
పవ్వళించే బ్రహ్మతండ్రి బాలుఁ డయ్యె నట్టె. ॥పల్లవి॥

ఘనయోగీంద్రులమతిఁ గట్టువడనట్టివాఁడు
పనిలేక రోలఁ గట్టువడినాఁ డట్టె
తనియ సురలకు పాదము చూపనట్టివాఁడు
మొనసి బండిమీఁద మోపినాఁ డట్టె. ॥ఎవ్వ॥

అమృతము చేతఁ దచ్చి అందరికిచ్చినవాఁడు
తమితో వెన్న దొంగిలెఁ దానె యట్టె
గుమురై దేవదానవకోటికిఁ జిక్కనివాఁడు
భ్రమసి గోపికలపాలఁ జిక్కినాఁ డట్టె. ॥ఎవ్వ॥

యిందుఁ గలఁ డిందు లేఁడ నెంచి చూపరానివాఁడు
అందమై రేపల్లెవాడ నాడినట్టె
అంది కృష్ణావతారమయినట్టి దేవుఁడే
యిందున శ్రీ వెంకటాద్రి యెక్కి నిలిచె నట్టె. ॥ఎవ్వ॥ 27

రామక్రియ

పెరిగి పెద్దఁ గాను మరి పిన్నవాఁడఁ గాను
యిరవుగ నే బుద్ధెరిఁగెడి దెపుడు. ॥పల్లవి॥

కంటిగ బహునరకంబులు చొచ్చితి
నింకా భయము మది యెరఁగను
జంకెనలనె పలు చదువులు చదివితి
మంకుఁదనం బిది మానదు. ॥పెరి॥

తియ్యక కదుఁ బెనుదేహాలు మోచితి
నయ్యో యింకా నలయను
నెయ్యపు హేయము నిచ్చలుఁ గడిగెద
చియ్యని రోయను సిగ్గూఁ బడను. ॥పెరి॥

ధర్మము నేసితి దానము లొసఁగితి
కర్మము లింకాఁ గడవను
అర్మిలి శ్రీవెంకటాధిప నీకృప
నిర్మల మైతిని నే నిపుడు. ||పెరి|| 28

బౌళి

కన్న దేఁటిదో విన్న దేఁటిదో కాఁగలదిఁక నేదో
నన్నుం గానను నిన్నుం గానను సమము బట్టబయలు. ||పల్లవి.

నీమాయమహిమో నే నేరనికడమో
భూమిలోన నీవున్నాఁడవు నా పుట్టుగులుం గలవు
యేమి గాఁగలనో యింకా మీఁదట నిటక తొల్లి యే మైతినో
సోమార్కుల వుదయాస్తమయంబులు చూచుచు నున్నాఁడను నేను. ||కన్న||

జ్ఞానము నీవో అజ్ఞానంబే బలువో
నీనామంబులు అనంతకోట్లు నిలుకడగాఁ గాను
కానఁగల యీ ప్రపంచమెల్లా కలయో యిది నిజమో
కానరాని యీ ముక్కున నూర్పులు కాలముఁ గొలిచేటి కుంచములు. ||

నీకు నీవే నను దయ దలఁచితివో నేనాచార్యుని నమ్మితినో
కై కొని నాయంతర్యామివి న్నినుఁ గంటి నిపుడే నేను
శ్రీకాంతుఁడవో శ్రీవెంకటేశ్వర శ్రీవైకుంఠమే యీజగము
యేకడ చూచిన నీదాసులు నా యెదుటనే వున్నారు. ||కన్న|| 29

దేసాక్షి

కొనరు నాలుగుకరముల హానిని
శ్రీనాథుం డని చేరఁగ వలదా ||పల్లవి||

ఘనచక్రముతో గరుడని నెక్కఁగ
కినిసి మెరయు నల కృష్ణునిని
ఘనులై యిప్పటికాలపు మనుజులు
మునుప విష్ణుఁ డని మొక్కఁగ వలదా. ||కాన||

పలుదేవతలకు భయములు మాన్పుచు
అల విశ్వరూప మైనపుడు
చలము మాని యచ్చటి కౌరవులును
తెలిసి దేవుఁ డని కొలువఁగ వలదా. ||కాన||

చెప్పిన యితఁడే శ్రీవేంకటమున
యెప్పుడు వరములు యియ్యఁగను
తప్పక యీతని దాసులవలెనే
యిప్పటివారలె యెఱఁగఁగ వలదా. ||కాన|| 30

256-వ రేకు. బౌళి

నిందుమనసే నీపూజ
అండఁ గోరకుండుటదియు నీపూజ. ||పల్లవి||

యిందు హరి గలఁ డందు లేఁ డనేటి
నిందకుఁ బాయుటే నీపూజ
కొందరు చుట్టాలు కొందరు పగనే
అందరుకు మాను టదియే నీపూజ. ||నిందు||

తిట్టులు గొన్నని దీవెన గొం తని
నెట్టుకోనిదే నీపూజ
పెట్టినబంగారు పెంకును నినుమును
అట్టె సరి యను టదియు నీపూజ ||నిందు||

సర్వము నీ వని స్వతంత్ర ముడిగి
నిర్వహించుటే నీపూజ
పర్వి శ్రీవెంకటపతి నీదాసుల
పూర్వ మనిమెడి బుద్ధి నీపూజ. ॥నిండు॥ 31

రామక్రియ

పలుదెరువులు నీకుఁ బాటించఁ జెల్లును
వొలిసి మీదాసు లవు టొక్కటే మా తెరువు. ॥పల్లవి॥

హరి నీకు జీవరాసులందరును సరియే
సురల కెక్కుడు నీవు చూడ మాకైతే
యిరవులు గలవు నీ కెక్కడ చూచినను
అరిది నీ శ్రీపాదాలందె మాయిరవు. ॥పలు॥

నందగోపాదుల కెల్ల నందనుఁడవు నీవు
యిందరికిఁ దండ్రివి మా కిటు నీవైతే
అందిన శబరివిందు అఖిలభాగ్యము నీకు
చిందిన నీప్రసాదమే సిరు లిచ్చె మాకును. ॥పలు॥

అచ్చుగ మునులు ఋషు లందరును నీబంట్లే
తచ్చిన యేలికలు నీదాసులు మాకు
యిచ్చల శ్రీవెంకటేశ యిహపరమెల్లా నీవు
చొచ్చితిమి నీమరఁగు సూదివెంట దారమై. ॥పలు॥ 32

శుద్ధవసంతం

భక్తి నీపై దొరకటె పరమసుఖము
యుక్తిచూచిన నిజం బొక్కటే లేదు. ॥పల్లవి॥

కుల మెంత గలిగె నది కూడించు గర్వంబు
చల మెంత గలిగె నది జగడమే రేచు
తలఁ పెంత పెంచినాఁ దగిలించు కోరికలు
మెలమి విజ్ఞానంబు యేమిటా లేదు. ॥భక్తి॥

ధన మెంత గలిగె నది దట్టమగు లోభంబు
మొనయుఁ జక్కందనంబు మోహములు రేచు
ఘనవిద్య గలిగినను కప్పుఁ బైపై మదము
యెనయంగఁ బరమపద మించుకయు లేదు. ॥భక్తి॥

తరుణు లెందరు అయిన తాపములు సమకూడు
సిరు లెన్ని గలిగినను చింతలే పెరుగు
యిరవయిన శ్రీవెంకటేశ నినుఁ గొలువఁగా
పెరిగె నానందంబు బెళకు లిఁక లేవు. ॥భక్తి॥ 33

లలిత

ఇంత గాల మాయ నన్ను యేమిగా నన్నవారు లేరు
చింతసంసారపు మాయఁ జిక్కించనే కాని. ॥పల్లవి॥

యెందరు బ్రహ్మలో నన్ను యిటు పుట్టించినవారు
యెందరు యములో హరియించినవారు
యిందుకు నందుకే కాని యిల నేఁ జేసినపాప
మంది వహించుక కాచినట్టివారు లేరు. ॥ఇంత॥

తల్లిదండ్రు లెందరో తనువు పెంచినవారు
కొల్లగా సతు లెందరో కూడినవారు
చిల్లర పనికే కాని చేరఁ బిలిచి వైకుంఠ
ముల్లసాన నిచ్చేవారు వొకరూ లేరు. ॥ఇంత॥

కాలమును వీటిఁబోయె కర్మమును దెగ దాయ
మూలనుండి యెవ్వరికి మొర వెట్టేను
ఆలించి శ్రీవెంకటేశ అంతరాత్మవై నన్ను
నేలితివి యింతపని కెవ్వరును లేరు. ||ఇంత|| 34

సాళంగనాట

పంచేంద్రియములనే పట్టణస్వాములాల
తెంచి బేర మాడుకొని దించరో బరవు. ||పల్లవి||

తగిన సంసారసముద్రములోనఁ దిరిగాడి
బిగువు దేహపుటోడ బేహారివాఁడ
జగతిఁ బుణ్యపాపపు సరకులు దెచ్చినాఁడ
దిగితి బూతు రేవునఁ దీరుచరో సుంకము. ||పంచే||

అడరి గుణత్రయము లనేటి తెడ్డులచేత
నడుమ నిన్నాళ్ళదాఁకా నడపినాఁడ
కడుఁడంచలములనే గాలిచాపలెత్తినాఁడ
వెడ మాయపు సరకు వెలకియ్యరో. ||పంచే||

ఆతుమ యనేటి కంభ మంతరాత్మఁ డెక్కి యుండి
నీతితో మమ్ముఁ గాచుక నిలుచున్నాఁడు
ఆతఁడే శ్రీవెంకటేశుఁ డటు మాకు మీకుఁ గర్త
ఘాత మాని యిఁక మాకు కడు గుణ మియ్యరో. ||పంచే|| 35

పాడి

ఏడే జేనలు యీదేహంబును
యేడా నిఁక మరి యెరఁగము నేము, ||పల్లవి||

నిండును జలధులు నిమిషమాత్రమున
నిండియు నిండదు నేటి మనసు
పండును భువిఁగల పంట లన్నియును
పండదు నాలోఁ బాపపు మనసు. ॥ఏదే॥

పట్టవచ్చు నల పారేటి పామును
పట్టరాదు నాపాయము
అట్టె ఆరును అనలము నీటను
యెట్టైన నారదు యీకోపంబు. ॥ఏదే॥

కానవచ్చు నదె ఘనపాతాళము
కానరాదు నాకాలము
శ్రీనగవిహార శ్రీవెంకటేశ్వర
సోనలఁ బుట్టిన సుద్దులు నివిగో. ॥ఏదే॥ 36

257-వ రేకు సాళంగనాట

ఎక్కడిది వివేక మెంతవారికిని యిన్నియు నీమాయఁ దోయక లేదు
పక్కన అజ్ఞానపు జీవుల యీ పాప మిట్లనే వుండఁగను. ॥పల్లవి॥

విచ్చనవిడి నటు కౌరవులెదుటను విశ్వరూపు చూపినయపుడు
యిచ్చల నిను నమ్మఁగ లేకే కా యింద్రజాల మనిరి
తచ్చన నిప్పటి నాస్తికజనులును తగు నీ సాకారము చూచి
నిచ్చలుఁ గల్లని నిరాకారము నిజ మని తర్కించక మానుదురా. ॥ఎక్క॥

గరుడవాహనము శంఖచక్రములు కని యుండియు ద్వాపరజనులు
ధరలో నిను హరి మూర్తని తెలియక తమ యాదవుఁ డొకఁ డితఁ డనిరి
సరుస దేవతాంతరములఁ గొలిచేటి చంచలచిత్తులు యిఁక నిన్నే
పరదైవం బన నేరరు సరిగా బ్రహ్మాదులలో నొకఁ డ వందురు. ॥ఎక్క॥

యెఱిఁగిన దాసులు యెఱుఁగుదురు నీ పెక్కు డనుచు యేకాలమును
యెఱుఁగని పామరు లెఱఁగరు నిను మతి నెట్లైనా నాఁడు నేఁడును
తలఁతో శ్రీవెంకటేశ్వర నిను గని తగు శరణాగతు లున్నట్లు
మఱుఁగున నుండిన ప్రాకృతులకు సహజములు గాసఁగఁ దరమవునా. ॥ఎ॥ 37

లలిత

పుట్టినమొదలు నేను పుణ్య మేమీఁ గాన నైతి
యెట్టు గాచేవయ్యా నన్ను యిందిరానాథా. ॥పల్లవి॥

కామినులఁ జూచి చూచి కన్నులఁ గొంత పాపము
వేమరు నిందలు విని వీనులఁ గొంత పాపము
నామువారఁ గల్లలాడి నాలికఁ గొంత పాపము
గోమునఁ బాపము మేనఁ గుప్ప లాయ నివిగో. ॥పుట్టి॥

కాని-చోట్లకు నేఁగి కౌఁగిళ్ళఁ గొంత పాపము
సేనదానా లందుకొని చేతులఁ గొంత పాపము
మానని కోపమే పెంచి మతిఁ గొంత పాపము
పూని పాపములే నాలోఁ బోగు లాయ నివిగో. ॥పుట్టి॥

చేసినట్టివాఁడ గాన చెప్ప నీకుఁ జోటు లేదు
దాసుఁడ నే నైతిఁ గాన దయ దలఁచితివయ్యా
యీసరవు లెల్లఁ జూచి యేమని నుతింతు నిన్ను
ఆసల శ్రీవెంకటేశ ఆయఁబోయఁ బనులు. ॥పుట్టి॥ 38

వరాళి

కలిమి లేములెల్లా కాలము స్వభావము
తలఁపులో జ్ఞానము దక్కఁడి దొకటే. ॥పల్లవి॥

పుట్టుగులు జీవులకి పూఁచినస్వభావము
వొట్టి యిదె సారెసారె వోమ నేలా
పట్టి నానాఁటిబ్రదుకు ప్రపంచముస్వభావము
కొట్ట గొన హరి ముక్తి గోరెటి దొరకదే. ॥కలి॥

మక్కువ సంసారము మాయలస్వభావము
చిక్కి కన్నవారికెల్లా మొక్కకో నేలా
తక్కక రక్షించేది దైవముస్వభావము
నిక్కపు వైరాగ్యము నిలుచుట దొరకదే. ॥కలి॥

కప్పిన భోగము లెల్లా కర్మము స్వభావము
తప్పక ప్రియము చెప్పే దైన్యమేలా
యెప్పుడు శ్రీవెంకటేశ యెదలో నాకుఁ గలవు
చప్పుడు సేయక నీకు శరణనే దొరకదే. ॥కలి॥ 39

కన్నడగౌళ

ఏమి సేయఁగల నెంతాశకుఁడను
తామసపు మనసు తనియదు నాకు. ॥పల్లవి॥

యిలలోపల నూరేండ్ల బ్రదుకే
కలవుద్యోగము కల్పాంతంబులు
నిలిచినవాఁడను నేనొక్కఁడనే
పలుసంసారము బండ్లకొలది. ॥ఏమి॥

ఆరయఁ బట్టెఁడు అన్నమువాఁడను
కోరిన కోర్కులు కోటానగోట్లు
నారవంటిదే నల్లెఁడు నాలుక
తీరవు రుచు లివె తెప్పల కొలఁది. ॥ఏమి॥

నిరతరతిసుఖము నిమిషములోనిదె
విరహాపు వేదలు వేవేలు
యిరవుగ శ్రీవెంకటేశ నీమఱఁగు
చొరఁగా నాకివి సులభములాయ. ॥ఏమి॥ 40

లలిత

ఎవ్వరివాఁడాఁ గాను యిదె పిరువీకులై
నవ్వుచు నీశరణంటి నన్నుఁ గావవయ్యా. ॥పల్లవి॥

తగఁ బంచేంద్రియములు తమవాఁడ ననేరు
వగఁ దల్లిదండ్రి తమవాఁడ ననేరు
చిగురుఁ గర్మాలు తమసీమవాఁడ ననేరు
తెగదీ తగవు నీవే తీర్చవయ్యా. ॥ఎవ్వ॥

కొందరు నరకమందు కొంత వళకు వేసేరు
కొందరు స్వర్గమువారు కొంత వళకు వేసేరు
యిందుకు నందుకుఁ బోసీరిహాలోకమందువారు
దిందుపడని వళకు తీరుచవయ్యా. ॥ఎవ్వ॥

కాంతలు తమవాఁడంటాఁ గనుచూపులఁగట్టేరు
చెంతలఁ గాంచనములు చేయి వట్టుకొనె నన్ను
యింతటా శ్రీవెంకటేశ యెదలో నున్నాఁడవు
వంతుకీ తగవు నీవే వహించుకో వయ్యా. ॥ఎవ్వ॥ 41

258-వ రేకు సామంతం

ఇంకనైన హరిఁ జేరు యింతే చాలు
సంకెలెల్లాఁ బెడ బాపి చక్కఁజేసీ నతఁడే. ॥పల్లవి॥

మెఱఁగక పుట్టితివి యిన్ని యోనులందుఁ దొల్లి
తఱి నాఁటికాయఁ బోయ దాని కేమి
నెఱి నరకములో నానితివియుఁ గొన్నాళ్ళు
తఱవాయి దెలుసుకో దాని కేమి. ||ఇంక||

పాపపుణ్యములు సేసి పరులఁ గొలిచి తొల్లి
తాపములఁ బొందితివి దాని కేమి
ప్రాపసంసారము నమ్మి పుంగుఁడై యిన్నాళ్ళుదాఁకా
దాపు లేక బ్రతికితి దాని కేమి ||ఇంక||

జగములో వారిఁ జూచి సారె సారె నాసలనే
దగదొట్టి నీకుఁ దొల్లి దాని కేమి
జిగి శ్రీవెంకటపతి చిత్తములో నున్నవాఁడు
తగ వెంచుకో జీవుఁడ దాని కేమి. ||ఇంక|| 42

ముఖారి

గోవిందాది నామోచ్చారణ కొల్లలు దొరకెను మనకిపుడు
ఆవల నీవల నోరఁ గుమ్మలుగ నాడుద మీతనిఁ బాడుదము ||పల్లవి||

సత్యము సత్యము సకలసురలలో
నిత్యుఁడు శ్రీహరి నిర్మలుఁడు
ప్రత్యక్ష మిదే ప్రాణులలోపల
అత్యంతము శరణనరో యితని. ||గోవిం||

చాటెడి చాటెడి సకలవేదములు
పాటించినహరి పరమ మని
కూటస్థుఁ డితఁడు గోపవధూపతి
కోటికి యీతనిఁ గొలువరో జనులు. ||గోవిం||

నిలుచున్నాఁ డిదె నేఁడును నెదుటను
కలిగిన శ్రీవెంకటవిభుఁడు
వలసినవారికి వరదుం డీతఁడు
కలఁడు గలఁ డితనిఁ గని మనరో. ॥గోవిం॥ 43

దేసాక్షి

ఒక్కఁ డెవ్వఁడో వుర్విెకి దైవము
యెక్కువ నాతని నెరఁగవో మనసా. ॥పల్లవి॥

వొట్టిన జీవుల కొక బ్రహ్మ గలఁడు
పట్టిన విప్రులు బ్రహ్మల మందురు
నట్టనడుమ వారే నవబ్రహ్మలు
జట్టిగ బ్రహ్మల సంతాయ జగము. ॥ఒక్క॥

కైలాసంబునఁ గలఁ డొక రుద్రుఁడు
తాలిమి నేకాదశరుద్రులు మరి
కాలరుద్రుఁడును కడపట నదివో
చాలిన రుద్రుల సంతాయ జగము. ॥ఒక్క॥

అవతారంబున నలరిన విష్ణువు
అవల విష్ణుమయ మనియెడి విష్ణువు
భువి శ్రీవెంకటమున నున్నాఁ డిదె
జవళివరంబుల సంతాయ జగము. ॥ఒక్క॥ 44

దేవగాంధారి

ఇంకనైనా రోయ రాదా యీపాటి వార మింతే
మంకుఁదన మేల మామాట వినరాదా. ॥పల్లవి॥

తోలుబొంత గట్టుకొన్నదొర నింతే నన్ను నీవు
కూళసంసారమా యేల కొసరేవు
యీలకొన్న యెముకలయింటిలో కాఁపుర మింతే
యేల మాయ వెంటఁబెట్టే వేమి గద్దు నీకును. ॥ఇంక॥

పంచభూతపుచుట్టాల బదుకులోవాఁడ నింతే
యెంచ కింద్రియయాచకు లేల వచ్చేరు
కంచపుగాలావటించే కలిమిలోవార మింతే
చంచలపుటాసలు చేయి చాఁచ నేఁటికి. ॥ఇంక॥

నెత్తురుజలదుర్గాన నిలిచినవాఁడ నింతే
జొత్తుఁబాపములు యేల చో టడిగేరు
హత్తిన శ్రీవెంకటేశుఁ డాత్మలోన నున్నవాఁడు
మత్తపుటజ్ఞానమా మ మ్మేమి చూచేవు. ॥ఇంక॥ 45

మలహరి

తమయెఱుక తమకుఁ దగినంతే
నెమకిన మాకును నీకృప యింతే. ॥పల్లవి॥

పొసఁగ నీనాభినిఁ బుట్టినబ్రహ్మలు
యెసఁగిన నీపూర్వ మెఱిఁగేరా
వెస నీముఖమున వెడలినవేదము
దెసల నీమహిమ తెలియఁగఁ గలదా. ॥తమ॥

నగుచు నీమాయల నడచే జగములు
సొగసి నీమూరితి చూపెడినా
తగ నిను గానఁగ తపించు మునులును
పొగరుల మము నిఁక బోధించేరా. ॥తమ॥

అంతేసివారల కటువలె నుండఁగ
వింతజీవులకు వివేక మెట్లొకో
యింతట శ్రీవేంకటేశ నీవే మము
చెంతఁ జేరి దయ సేయఁగదే ॥తమ॥ 46

శంకరాభరణం

ఎన్నఁడు దెలిసే మెచ్చరికెపుడో
యిన్నియుఁ గన్నవె యెఱిఁగీ నెఱఁగ. ॥పల్లవి॥

నిన్నయాఁకలి నేఁడూ నున్నది
కన్నదినంబే కడ చనెను
పన్ని నిదుర మాపటికి నున్న దదె
యెన్నఁగ రాతిరి యెందో పోయ. ॥ఎన్న॥

కాయపు సుఖములు గంపల నున్నవి
పాయమేఁ కైవాలి పండె నదే
యీయెడ సంసార మింటనె నున్నది
చేయును నోరును చెనకై నిలిచె. ॥ఎన్న॥

విడువనిజన్మములు వెంటనే వచ్చి
తడవేటిమోక్షము దవ్వాయ
యెడపక శ్రీవేంకటేశ నీమఱుఁగు
బడిఁ జొచ్చితి నాభారము నీదే. ॥ఎన్న॥ 47

ముఖారి

259-వ రేకు

పుణ్యమున నన్ను గాచి పురుషార్థి వౌదుగాక
గణ్యమా నే నీకు నాకత మెంత వున్నది. ॥పల్లవి॥

వెలయ నిన్ను బొగడేవేదము లనంతములు
మెలమి నిన్ను బొగడ నెంతవాఁడను
యిల నిన్ను బూజించేరు ఋషులు కోటానఁగోటి
అలరి నిన్ను బూజించేయంతవాఁడనా. ॥పుణ్య॥

శరణు నీకుఁ జొచ్చిన జంతువు లనంతములు
వరుస నే నందులో నెవ్వరిఁబోలుదు
సొరిది నిన్ను గొలిచేసురలు సేనాసేన
పరగ నే గొలిచేటిపని నీకు నెంత. ॥పుణ్య॥

కాల మెంతైనాఁ గద్దు కర్మములు వేవేలు
ఆలించ నందులో నేనణుమాత్రము
తాలిమి శ్రీవెంకటేశ దయాధర్మము నీది
పాలించవే నీవు నన్ను బలుకు లేమిటికి. ॥పుణ్య॥ 48

లలిత

నాలో నున్నాఁడవు నన్ను గావ నీకుఁ బోదు
యీలీలఁ బట్టుచీరెరవిచ్చినవానివలె. ॥పల్లవి॥

చుట్టుకొంటిఁ గర్మములు సొరిదిఁ బసిరికాయ
నట్టనడిమి పురువునడకవలె
వట్టిజాలిఁ దిరిగితి వడి బంచేంద్రియముల
పట్టినసీటిలో జలభ్రమణామువలెను ?. ॥నాలో॥

ధరలోనఁ బుట్టి పుట్టి తగ వచ్చినందే వచ్చి
వరుస రాట్నపుగుండ్రవలె నైతిని
అరసి నే నంటుకొంటి అంగనలపొందులను
చొరఁబారి వేలుకాడే సూదిరాతివలెను. ॥నాలో॥

అంతటను సర్వనరకాదిలోకాలు మెట్టితి
బంతిగట్టి నురిపెడి పసురమునై
చెంతల శ్రీవెంకటేశ చేరితి నీవద్ద నేఁడు
వంతుకుఁ గామధేనువువద్ది దూడవలెను. ॥నాలో॥ 49

సామంతం

జననమరణములు జంతురాసులకు
వెనక ముందరను విడువని కొలలు. ॥పల్లవి॥

తలఁచినచోటను తగు దేహములై
పొలసి పోయినాఁ బోసివు
వెలుపల లోపల వెలయ భోగములు
కలలోపలివలెఁ గం (ని ?) నది తెలివి. ॥జన॥

పూఁచినచోటుల పుత్రమిత్రులై
కాఁచి కిరఁచినాఁ గరఁగవివి
తూఁచిన నిరుదెస దుఃఖసుఖంబులు
వ్రాఁచి విడుచుటే వోపిన తెలివి. ॥జన॥

అనాదివాసన లంటినజిగురులు
మనోగుణములై మాఁనవివి
వినోదములు శ్రీవెంకటేశుకని
కనేవుపాయముఁ కందువ తెలివి. ॥జన॥ 50

ధన్యాసి

అక్కడ నెక్కడినరకము ఆమాటే కల్లా
దిక్కుల ని (నిం ?) దె యున్నియుఁ దీరుచుకొంటి మయ్యా. ॥పల్లవి॥

తనువిది మలమూత్రంబుల దాకొనియుండిన పట్ణము
దినదినము పుచ్చిపట్టపు దిక్కుం దూరెదము
జననము నెత్తురు నెమ్ములు సారెసు నూరెడిగుంతలు
మని మసి నరకము చొచ్చిన మనుజుల మిదె నేము. ॥అక్క॥

మదనజలంబుల కాలువ మాపెద్దలపూర్వాంబులు (?)
పొదలిన పుత్రుల యిసిళ్లపుట్టలు వెట్టెదము
యెదుటనె సంసారంబులు యెడయని కారాగృహములు
మది మది నరకము చవిగొను మనుజుల మిదె నేము. ॥అక్క॥

పుట్టినదే నగ్నత్వము బూతోబండో యెరఁగము
చిట్టంట్ల వాచవులగు జీవుం భ్రమింగెదము
నెట్టన శ్రీవెంకటేశ్వర సితో గూడఁగ జగములు
మట్టినచోట మట్టే మనుజుల మిదె నేము. ॥అక్క॥ 51

దేసాక్షి

తప్పులు వొప్పులు దేహా తనమూలమే
రెప్పలతుద నివిగో రేపులు మాపులును. ॥పల్లవి॥

తనలోనిపాపములే తగిలి యెదిటివారి
నినుపు నేరములై నిందింపించు
మనసులో పుణ్యములే మహిఁ గన్నవారిమీఁద
పొనుఁగని నేరుపులై పొగడింపించును. ॥తప్పు॥

తొల్లిటి మరణములు తోడనే పుట్టినపుడే
యెల్లవారుఁ జూడఁగాను యేడుపించును
వెల్లురేఁగి తాఁ జేసే పెనుఁగర్మబంధములే
మెల్లనే నానాఁటికి మేను గొప్ప చేసును. ॥తప్పు॥

సావిఁ దననడకలే స్వర్గనరకములై
జీవులకు మాయగప్పి చిక్కించు
శ్రీవెంకటేశ్వరుసేవ చేతిలోని మోక్షమై
కేవలపు ప్రపంచము గెలుపించును. ॥తప్పు॥ 52

శ్రీరాగం

నడుమ రెంటికిని నామేను
వడఁబడె యెందలివాఁడనో నేను. ॥పల్లవి॥

కంటిమి జగ మిది కన్నుల యెదుటను
అంటి యిదియు నిజమునగాదు
వింటిమి స్వర్గము వేరే కలదని
కంటగించి అదిగాదనరాదు. ॥నడు॥

కట్టుకొంటి మిదె ఘనసంసారము
గట్టిగ నీకఁ దొలఁగఁగరాదు
పట్టుకొంటి మిదె పాపపుణ్యములు
తెట్టఁడెరువునని దించాలేను. ॥నడు॥

నగితి నొక సెలవి నానాఁటిబదుకు
మొగి నొకచే నిను మొక్కితిని
అగపడె శ్రీవెంకటాధిప నీకృప
నిగుడి గురుచే నినుఁ గనఁగలిగె. ॥నడు॥ 53

260-వ రేకు భూపాలం

వెత్తి దెలిసి జగము వెస రోఁకలి చుట్టెను
వొత్తె దేవతలవరా లొగి నెందు కెక్కునో. ॥పల్లవి॥

తగిలి సంపదలచేఁ దనిసినవారు లేరు
అగపడి దైవమానుషాలందును
వొగరుసంసారభార మోపనన్నవారు లేరు
వగవఁగఁ జదువు లెవ్వరికిఁ జెప్పెనో. ॥వెట్టి॥

జడిసి ఆయుష్యము చాలు నన్నవారు లేరు
పొడపుట్టి పదునాల్గు భువనాలందు
తడవి తనముదిమితా రోసేవాఁడు లేఁడు
యెడయని తపముల యెవ్వరిఁ దెచ్చెనో(?). ॥వెట్టి॥

నడుమనే తిరిగాడీ నానాధర్మములు
పడని పాట్లు నేము పడఁగాను
తడవి శ్రీవెంకటేశుదాసులు మమ్ముఁ గాచిరి
బడిబడి నిత్యకర్మఫలము లెన్నటికో. ॥వెట్టి॥ 54

రాయగౌళ

ఇంతగాల మాయను యేడ నున్నారో వీరు
వింతలై యడవిఁ గాసేవెన్నె లాయ బ్రదుకు. ॥పల్లవి॥

యేలేవారి దూరితి మెడరువుట్టినవేళ
కాలమును దూరితిని కలఁగేవేళ
తాలిమిలేనివేళ తగుఁ గర్మము దూరితి
యేలాగని కాచేవారి నెవ్వరిఁ గానము. ॥ఇంత॥

దైవమును దూరితి తమకించినట్టివేళ
కావించి నన్ను దూరితిఁ గాఁగినవేళ
సోవగాఁ గోపపువేళ చుట్టాల దూరితిమి
యీవలఁ దోడైనవారి నెవ్వరిఁ గానము. ॥ఇంత॥

పుట్టుగు దూరితిమి పోరానియట్టివేళ
కట్టగడ నెందు వంకగాన మైతిమి
జట్టి శ్రీవెంకటేశుడు శరణంటేనే కాచె
యిట్టె యింతటివారు యెవ్వరును లేరు. ॥ఇంత॥ 55

నాట

తల మోలా నొక్కసరా తను వొక్కటొగాక
కొలది యెరిగతని గొలువరో మీరు. ॥పల్లవి॥

బొడ్డున బ్రహ్మగనినపురాణపురుషుడే
దొడ్డుగాక ఆతనితోడివాడా
వొడ్డిన కైలాసమేలే వుమాపతిగడుపులో
వెడ్డువెట్టి పెంచేవాడు వీరితోవాడా. ॥తల॥

చక్కని కన్నుల సూర్యచంద్రులుగా గలవాడు
మెక్కుడుగా కిందరిలో నీడు వెట్టేదా
అక్కర యీదేవతలకాపద మానిపేవాడు
వెక్కసమే కాక యెంచ వీరిలోనే వొకడా. ॥తల॥

అందరు నితనియందే అయితే నొదురుగాక
యెందును శ్రీపతితోడి యీడు వారా
కందువ శ్రీవెంకటాద్రి ఘనవరము లొసగె
దిందు పడ్డలోకులకు ద్రిష్ట మిదే కాదా. ॥తల॥ 56

పాడి

ఏమి చెప్పెడినో శాస్త్రరహస్యము యేమి చెప్పెడినో వేదములు
తామసమై బహునాయక మాయను తత్వమెఱుంగగ దర మేదయ్యా ॥

కొన్ని జంతువులు రోసిన హేయము కొన్ని జంతువుల కమృతము
కొన్ని జంతువుల దివములె రాత్రులు కొన్ని జంతువులకు
అన్నియు నిట్లనె వొక్క టొక్కటికి అన్యోన్యవిరుద్ధములు
పన్ని నజీవుల కేకసమ్మతము భావించఁగ మరి యిక నేదయ్యా. ॥ఏమి॥

కొందరు విడిచినసంసారము మరికొందరికి నది భోగ్యంబు
కొందరి వునుకులు వూర్ధ్వలోకములు కొందరి వునుకులు పాతాళంబు
అందరు నందరె వారి వారి రుచు లవి గా దిది (వి?) యనగాదు
కందువ జీవులు విచారించేటి కార్యాకార్యము లేక నేదయ్యా. ॥ఏమి॥

కొంత భూమి నటు చీఁకటి నిండిసఁ గొంత భూమి వెన్నెల గాయు
కొంతట సురలును కొంతట నసురలు కోరికై కొనిరి జగ మెల్లా
యింతట శ్రీవెంకటేశ్వర నీవే యిందరి యంతర్యామివి
చింతలు వాయవు యెవ్వరిమనసునఁ జేరి నీకు శరణంటేఁ గాని ॥ఏమి॥ 57

సామంతం

అణుమాత్రపుదేహి నంతే నేను
మణఁగెద లేచెద నుందర గానను. ॥పల్లవి॥

తగు సంసారపు తరఁగలు నీమాయ
నిగమముల యడవి నీమాయ
పగలు నిద్రలువుచ్చే భవములు నీమాయ
గగనపు నీమాయఁ గడవఁగ వశమా. ॥అణు॥

బయలు వ దిరి కర్మబంధములు నీమాయ
నియమపుఁ బెనుగాలి నీమాయ
క్రియ నిసుకపాతర కెల్లోత్తు నీమాయ
జయమంది వెడలఁగ జనులకు వశమా. ॥అణు॥

కులధనములతోఁ జిగురుఁగండె నీమాయ
నిలువు నివురగాయ (?) నీమాయ
యెలమితో శ్రీవెంకటేశ నీకు శరణని
గెలుచుట గాక యిదె గెలువఁగ వశమా. ॥అను॥ 58

బౌళి

ఎన్నఁడు దీరవు యీపనులు
పన్నిన నీమాయ బహుళ్యం బాయ. ॥పల్లవి॥

పెక్కు మతంబుల పెద్దలు నడచిరి
వొక్క సమ్మతై వొడఁబడరు
పెక్కు దేవతలు పేరు వాడెదరు
తక్కక ఘనులము తామే యనుచు. ॥ఎన్న॥

పలికెటి చదువులు బహుమార్గంబులు
కలసి యేకవాక్యత గాదు
చ (ఛ?) లవాదంబులు జనులును మానరు
పలు తర్కంబులె పచరించేరు. ॥ఎన్న॥

శరణాగతులకు శ్రీవెంకటేశ్వర
తిరముగ నీవే తీర్చితివి
పరమవైష్ణవులు పట్టిరి వ్రతము
యిరవుగ నాచార్యు లెరుఁగుదురు. ॥ఎన్న॥ 59

261-వ రేకు. బౌళి

ఇంతలోనే మెచ్చరేది యింతలో మోసపోయేది
చెంత వలసినట్లఁ జేసుకొంట (?) దేహికి. ॥పల్లవి॥

నిమిషములోనిది నింగిఁ దిరిగాడేది
జమళిలోను వెలికి సరి తూఁగేది
సమమై వుంటే నుండు చాలించి పోతేఁ బోవు
భ్రమవంటిది ప్రాణము పట్టరాదు దేహికి. ||ఇంత||

నీరుబుగ్గవంటిది నిచ్చకొత్తలైనది
పోరచి పంచభూతాల పొరుగైనది
తీరితేనే తీరును తీరకుండితే నిలుచు
నారువంటిది మేను నమ్మరాదు దేహికి. ||ఇంత||

రేపు మాపులైనది రెండు మొకాలైనది
పైపై శ్రీవెంకటేశుభారమైనది
రూపై దగ్గరి యుండు రుచులై యెదుట నుండు
తీపువంటిది కాలము తెగదెందు దేహికి. ||ఇంత|| 60

దేవగాంధారి

పాపము పాపము ప్రజలాలా
పైపై నిటువలెఁ బలుకకురో. ||పల్లవి||

హరియందుఁ బుట్టినజుఁడును శివుఁడును
హరితో సరివీరను టెటు
పారిఁ గొండలందుఁ బుట్టినశిల లివి
సరుసఁ బెట్టితే సరియౌనా. ||పాప||

యిందిరాధిపుని విలుఁగల సిరు లివి
అంది మరొకరివి అను టెల్లు
కోఁదరము వేరు గుడిచి కాలువలఁ
బాఁది పొగడితేఁ బొసఁగీనా. ||పాప||

శ్రీవేంకటపతిసేవకులకు సరి
ఆవల మరి కల రను టెట్లు
కావించిన యల కామధేనువుల
కేవి యూరఁబను లీడవునా. ॥పాప॥ 61

గుజ్జరి

చెప్పఁగా నెఱఁగరా చేరి వేదవ్యాసులు
తప్పక చేతు లెత్తి దైవమితఁ డన్నది. ॥పల్లవి॥

యిరవుగా నెఱఁగరా యెల్ల దేవతలలో
పొరిఁ గృష్ణుఁడు అగ్రపూజ గొన్నది
తిరమై తెలియరా యీదేవునిపాదపూజ
హరుని శిరసుమీఁద నమరి వుండినది. ॥చెప్ప॥

యింకా నెఱఁగరా యితని రామమంత్రము
తెంకినుండి హరుఁడుపదేశించేది
పొంకమెఱఁగరా భువిమీఁద శరభము
మంకుదనమెల్లఁ దీర మాఁపివేసినది. ॥చెప్ప॥

చూచియు నెఱఁగరా సారిది శ్రీవెంకటాద్రి
నేచినవరము లెల్లా నియ్యఁగాను
కాచేదెఱఁగరా ఘనుడితఁ డెవ్వరైనా
చేచేత శరణంటేఁ జేకొనే బిరుదు. ॥చెప్ప॥ 62

వసంతవరాళి

పెఱుగఁగ బెఱుగఁగఁ బెద్దల మైతిమి నేము
కలకలలే కాని కడగంట లేము. ॥పల్లవి॥

సరి నిన్న భుజియించి చాలు నన్నయన్నఁగాఁ
అరిది నేఁడప్పటిని నాస రేఁచీని
ధరలో రాతిరి గూడి తనిసినసతులే
పరగ నప్పటిని విభ్రాంతి రేఁచీని. ॥పెఱు॥

మాయఁ గట్టినిడిచిన మలినపుఁ గోకలు
యీాయెడ నుదికితేనే యిచ్చ రేఁచీని
కాయముపై మోఁచి పెట్టఁ గట్టివేసిన సొమ్ములు
మాయలై దినదినము మమత రేఁచీని. ॥పెఱు॥

నీవు వట్టిన చలమో నేను సేసినట్టి తప్పో
శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడ చిక్కితి మిందు
మోవరాని మోపయి మొలుగనియ్యదు మమ్ము
చేవసంసారముపైఁ జిమ్మి రేఁచీని. ॥పెఱు॥ 63

బౌళి

ఇంకా నేలా తర్కవాదములు యిన్నియు నిందునే ముగిసెను
యింకా నేలా కొందరు మోక్షం బెవ్వరికిని లేదనుమాటా ॥పల్లవి॥

సరయువుపొంతను సకలజీవులకు
సిరుల మోక్ష మిచ్చితి వని విన్నపుడే
మరలుచు నాయనుమానము వాసెను
ధరనీ వొకఁడవే దైవమవని కంటి నయ్యా. ॥ఇంకా॥

తగిన లంకవొద్దను రాక్షసులను
తెగ నడిచి ముక్తితెరువు చూపినపుడే
వగలఁ బెక్కు దేవతల వరంబులు
జగతి నీమగకు సరిగా వయ్యా. ॥ఇంకా॥

యేమని చెప్పుదు నిట్టి నీమహిమ
వేమరుఁ బురాణవిధి విన్నపుడు
శ్రీమంతుఁడవు శ్రీవేంకటేశ్వర
కామింప నీకంటే ఘనము లేదు గదవో యయ్యా. ॥ఇంకా॥ 64

సామంతం

అన్నియుఁ జదివితిఁగా ఆహా నేను
నున్నని మాటల నోరు నుడిగెఁ జీ దేవో. ॥పల్లవి॥

వొద్దనుండే నాజన్మ మోహో మఱచితిఁగా
చద్దినంటి మాతల్లిచన్ను మఱచితిఁగా
బుద్దుతోఁ బొరలే మలమూత్రాలు మఱచితిఁగా
యెద్దువంటివాఁడ నేను యెఱఁగేటి దేవో. ॥అన్ని॥

యిప్పటిచవి రేపటి కెంచి తనియలేఁగా
తప్పక కాంతలఁ జూచి తలఁపు దనియలేఁగా
ముప్పిరిఁ బెక్కుగాలను ముదిసిఁ దనియలేఁగా
పిప్పివంటివాఁడ నేను పెనఁగేటి దేవో. ॥అన్ని॥

యేడదో యీదేహ మాత్ర యే నేను నెఱఁగఁగా
కూడినమను వెక్కడో గురుతూ నెఱఁగఁగా
యీడనే శ్రీవెంకటేశుఁ డిట్టె నన్నుఁ గాచెఁగా
నీడవంటివాఁడ నేను నేరుపింక నేదో. ॥అన్ని॥ 65

262-వ రేకు దేవగాంధారి

వినరో భాగ్యము విష్ణుకథ
వెనుబల మిదివో విష్ణుకథ. ॥పల్లవి॥

ఆదినుండి సంధ్యాదివిధులలో
వేదం బయినది విష్ణుకథ
నాదించీనిదె నారదాదులచే
వీదివీధులనే విష్ణుకథ. ॥విన॥

వదలక వేదవ్యాసులు నుడిగిన
విదితపావనము విష్ణుకథ
సదనంబైనది సంకీర్తనమై
వెదకినచోటనే విష్ణుకథ. ॥విన॥

గొల్లెతలు చల్లలుగొనకొని చిలుకంగ
వెల్లవిరి యాయ విష్ణుకథ
యిల్లిదె శ్రీవెంకటేశ్వరునామము
వెల్లిగొలిపె నీ విష్ణుకథ. ॥విన॥ 66

సాళంగనాట

భవరోగవైద్యుడవు పాటించ నీవొకడవే
నవనీతచోర నీకు నమో నమో. ॥పల్లవి॥

అతివ లనెడి సర్పాలసరాలు గఱచిన
తతి మదనవిషాలు తల కెక్కెను
మితిలేనిరతులఁ దిమ్మిరి వట్టె దేహాలు
మతి మఱచె నిందుకు మందేదొకో. ॥భవ॥

పొలఁతులనెడి మహాభూతాలు సోఁకిన
తలమొలలు విడి బిత్తలై యున్నారు
అలరు చెనకులచే సంగములు జీర లాయ
మలసి యిందుకు నిక మంత్రమేదొకో. ॥భవ॥

తరుణులకౌఁగి లనే తాపజ్వరాలు వట్టి
కరఁగి మేనెల్ల దిగఁ గారఁ జొచ్చెను
నిరతి శ్రీవెంకటేశ నీవే లోకులకు దిక్కు-
అరుదు సుఖాననుండే యంత్ర మేదొకో. ॥భవ॥ 67

సామంతం

కలిగినవాఁడే చుట్టరికంబులఁ దిరుగు నివి
నలుగడ నివి నత మని మశి నమ్ముట పాపమయా. ॥పల్లవి॥

దేహముతోడనె పెరుగును తీరని యీ యింద్రియములు
దేహముతోడనె ముదియును తేటతెల్లమిగను
ఆహా పుట్టినినాఁడును అంతమునొందినవాఁడును
శ్రీహరిమాయలఁ దగులుక జీవునిఁ దడవ నివి. ॥కలి॥

తెలిసున్నపుడే తగులును తియ్యని యీసంసారము
తెలివికిఁ బాసినయప్పుడు దిగఁబడుఁ దా నెందో
మలయక నిండ్రించునప్పుడు మత్తుఁడై యున్నప్పుడు
చలమరి జీవునితోడుత సమ్మతమే లేదు. ॥కలి॥

కన్నులు దెరచినయప్పుడే కాన్పించును యీలోకము
కన్నులు మూసినయప్పుడె కడ కడఁ దా నణుగు
అన్నిట శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ డాత్మను వెలిగెడివేళను
వున్నతి జీవులఁ దగులవు వొదుగుచుఁ దిరుగు నివి. ॥కలి॥ 68

దేసాళం

అతఁడే బ్రహ్మణ్యదైవ మాదిమూలమైనవాఁడు
అతని మాఁనుట లెల్లా నవిధిపూర్వకము. ॥పల్లవి॥

యెవ్వనిపేరఁ బిలుతురిలఁ బుట్టిన జీవుల
నవ్వుచు మాసనక్షత్రనామములను
అవ్వల నెవ్వని కేశవాదినామములే
రవ్వగా నాచమనాలు రచియింతురు. ॥ఆత॥

అచ్చమై దేవుని నారాయణనామమే గతి
చచ్చేటి వారికి సన్యాసము వారికి
యిచ్చ నెవ్వనిఁ దలఁచి యిత్తురు పితాళ్లకు
ముచ్చట నెవ్వనినామములనే సంకల్పము. ॥ఆత॥

నారదుఁడు దలఁచేటి నామమది యెవ్వనిది
గౌరి నుడిగేటి నామకథ యేడది
తారకమై బ్రహ్మరుద్రతతి కెవ్వరినామము
యీరీతి శ్రీవెంకటాద్రి నెవ్వఁ డిచ్చీ వరము. ॥ఆత॥ 69

దేవగాంధారి

పంటల భాగ్యులు వీరా బహువ్యవసాయులు
అంటి ముట్టి యిట్లఁ గాపాడుదురు ఘనులు. ॥పల్లవి॥

పొత్తుల పాపమనేటి పోడు నఱికివేసి
చిత్త మనియెడు చేను చేనుగా దున్ని
మత్తిలి శాంతమనే మంచి వానపదనున
విత్తుదురు హరిభక్తి వివేకులు. ॥పంట॥

కామక్రోధాములనే కలుపు దవ్వివేసి
వేమరు వైరాగ్యమనే వెలుఁగు వెట్టి
దోమటి నాచారవిధుల యెరువులు వేసి
వోముచున్నారు జ్ఞానపుఁబైరు యవ్యోగజనులు. ॥పంట॥

మెందు చూచిన శ్రీవెంకటేశుఁ డున్నాఁడనియెడి
అందినచేనిపంట లనుభవించి
సందడించి తమవంటి శరణాగతులుఁ దాము
గొంది నిముడుకొందురు గురుకృప జనులు. ॥పంట॥ 70

శంకరాభరణం

మానుప వశమా మాయ లివిన్నియు
శ్రీనాథుఁడు మును సేసినవే. ॥పల్లవి॥

రాతిరి చీఁకటి రతిఁ బగలు వెలుఁగు
ఘాతల నెప్పుడు గల దిదియే
యీతల జ్ఞానుల కిలనజ్ఞానుల
జాతివైరములు సహజములే. ॥మాను॥

అసురలకు సురల కనాదినుండియు
అసమున వైరంబది గలదే
పొసగి వైష్ణవుల కిలఁ బ్రాకృతులకు
పొసఁగని వాదము భువిఁ గలదే. ॥మాను॥

యిహమును బరమును యీలంకెలతో
విహితము చెప్పెడి వేదములే
అహిపతి శ్రీవెంకటాధిపు మత మిది
నిహితం బెఱిఁగిన నిశ్చలపే. ॥మాను॥ 71

263-వ రేకు సామంతం

ఎక్కడ నున్నాఁ బోదు యేతులైనఁ బోనీదు
వొక్కటి కొక్కబంధము వూహింప నెక్కుడు. ॥పల్లవి॥

బుడిబుడి మాయలఁ బొరలేటి దేహికి
కడవరాని బంధము కాంతలు
యెడపడ కందుకంటే నెక్కుడైన బంధము
కడు నాసఁ బొరలించు కనకము. ॥ఎక్క॥

బాలులకు వృద్ధులకు పాయపు వివేకులకు
తేలించే బంధములు దినరుచులు
మూల నున్నాఁ బోనీదు మున్నిటినే వేసేది
వేళ గాచిన బంధము విద్యాగర్వము. ॥ఎక్క॥

పాయ దేజంతువులైనాఁ బశుపక్షులకునైనా
బాయటి గీములఁ గట్టుఁబాటు బంధము
యేయెడ శ్రీవెంకటేశ యింక నీదాసులకైతే
చాయై చెప్పినట్టు సేసు సకలబంధములు. ॥ఎక్క॥ 72

మలహరి

దైవమా యేమి సేతు తలఁప నీవే దిక్కు-
భావించి చదువఁబోయి పశుబుద్ధి నైతి. ॥పల్లవి॥

కననా సంసారము కడలేని భారమాట
కనినాఁ దొలఁగరాదు కాలుఁరులు
వినవా యీదేహము విరసపు హేయమాట
వినినా జిగురుఁగండె విడిపించరాదు. ॥దైవ॥

తెలియనా యింద్రియాలు ద్రిష్టపు విరోధమాట
తెలిసినాఁ బోఁగువలె దెంచరాదు
పలుకనా పాపములు పాయని బంధములని
పలికినాఁ గొన్ను వెట్టిపట్టి తోయరాదు. ॥దైవ॥

యెఱఁగనా యీలోక మిది మాయమయ మని
యెఱిఁగినాఁ బడ్డవోఁద యెక్కరాదు
మెఱయ శ్రీవెంకటేశ మేనిలోననే వుండి
మఱియును నన్ను నేల మన్నన సేసితివి. ॥దైవ॥ 73

పాడి

మించిన తలపోఁతలే మీఁద మిక్కిలి
కొంచెము (మొ?) దొడ్డో సరి కోరి యిందు కందుకు. ॥పల్లవి॥

చేసేటి పుణ్యములకు చెంకేటి పాపములకు
యీసుల సరికి సరి యిందు కిందుకు
వాసులఁ బుట్టుగులకు వడి మరణాలకును
ఆసల సరికి సరి అందు కందుకు. ॥మించి॥

దినదిన సుఖాలు తీదీపు దుఃఖములకు
మొనసి సరికి సరి యిందు కిందుకు
ఆనుఁగుఁ బున్నమలకు అమాసచీఁకట్లకు
అనయము సరికె సరందు కందుకు. ॥మించి॥

శ్రీవెంకటేశ యిట్టి జీవులకు నేది గతి
యేవి చూచిన సరికి సరిందు కిందుకు
వేవేగ నీశరణని వెలసి బ్రతికితిమి
యేవల్ల లేదు సరి యెందు కం(కెం?)దుకు. ॥మించి॥ 74

సాళంగనాట

హరి యిచ్చినవరము లటువలెఁ గావుగా
తిరమై వివేకు లెల్లాఁ దెలిసేటి దిదియె. ॥పల్లవి॥

శిరసులు తుంచి తుంచి చిచ్చులోన వేలిచి
వరములు వడసె రావణుఁ డెన్నైనా
నిరతి రామునిచేత నిమిషములోననే
వరము లన్నియు నెందో వరతిపా లాయ. ॥హరి॥

వీరఘోరతపముల వెలయ బాణాసురుఁడు
కోరి చేకొన్న వరాలు కోటానఁగోటి
ఘోరకే కృష్ణునిచేత నొక యిసుమంతలోనే
తోరమై వరములు తుత్తునియలాయ. ॥హరి॥

వట్టి జాలిఁ బొరలక వరుస విభీషణుఁడు
జట్టిగ రఘుపతికి శరణనెను
నెట్టన నాతనిఁ గాచె నేఁడూ నున్నాఁ డదె
యిట్టె శ్రీవెంకటాద్రి నిచ్చి వరములు. ॥హరి॥ 75

మాళవి

వీఁడు గదే శేషుఁడు శ్రీవెంకటాద్రి శేషుఁడు
వేఁడుక గరుడనితోఁ బెన్నుద్దైన శేషుఁడు. ॥పల్లవి॥

వేయిపడిగలతోడ వెలసిన శేషుఁడు
చాయమేని తళుకువజ్రాల శేషుఁడు
మాయని శిరసులపై మాణికాల శేషుఁడు
యేయెడ హరికి నీడై యేఁగేటి శేషుఁడు. ॥వీఁడు॥

పట్టపు వాహనమైన బంగారు శేషుఁడు
చుట్టు చుట్టుకొనిన మించుల శేషుఁడు
నట్టుకొన్న రెండువేలు నాలుకల శేషుఁడు
నెట్టన హరిఁ బొగడ నేరుపరి శేషుఁడు. ॥వీఁడు॥

కదిసి పనులకెల్లఁ గాచుకున్న శేషుఁడు
మొదల దేవతలెల్లా మొక్కే శేషుఁడు
అదె శ్రీవేంకటపతి కలనేలుమంగకును
పదరక యేపొద్దూ పానుపైన శేషుఁడు. ॥వీఁడు॥ 76

శ్రీరాగం

ఎక్కడి విరతి మాకు నిహ మెల్లాఁ దగులు
మక్కళించీ మక్కళించీ మాయకింతాఁ దగులు. ॥పల్లవి॥

పుట్టినప్పుడే పాపపుణ్యములు దగులు
అట్టె యీదేహమున కన్నమూఁ దగులు
గట్టిగా నీరెండూ నైతే కర్మమూఁ దగులు
యెట్టునుఁ బోరాదు మాయకింతాఁ దగులు. ॥ఎక్క॥

మనికి సంసారి యైతే మమతలు దగులు
పెనగఁగఁ బెనగఁగా బిడ్డలూఁ దగులు
అనువై యీలంపటాన కాసలెల్లాఁ దగులు
మన సొక్కటొక్కటై మాయకింతాఁ దగులు. ॥ఎక్క॥

అరయ శ్రీవేంకటేశుఁ డాత్మలోనే తగులు
శరణన్నవారికి విజ్ఞానము దగులు
గరిమ నిందువల్లనే ఘనమోక్షమూఁ దగులు
తొరిగినప్పుడే సుమ్మీ మాయకింతాఁ దగులు. ॥ఎక్క॥ 77

264-వ రేకు శుద్ధవసంతం

కడనుండే విజ్ఞానికిఁ గా దిటువలెను
వొడలిరోఁతలు చూచి వూరకైనా నవ్వును. ॥పల్లవి॥

ఆఱడిఁ బ్రాముగరచినట్టివాఁడు దినఁబోతే
జాఱని వేఁపచేఁదైనాఁ జప్పనై తోఁచు
పేటికై సంసారపు విష మెక్కినవానికి
చూఱలై హేయకాంతలు సుఖములై తోఁచును. ॥కడ॥

చెంగట వెట్టివానికి చేసిన చేఁత లెల్ల
తొంగలించి వివేకాలై తోఁచినట్లు
మింగుచుఁ గర్మపు నాముమేసిన సంసారికి
అంగడి కర్మనే బ్రహ్మమై తోఁచును. ॥కడ॥

జగమిది యొక్కటే చవులు వేరే వేరే
మొగి నెఱుక మఱపు ముడి చున్నది
పగటు శ్రీవెంకటేశుఁ బట్టి కొలువనివాఁడు
తెగని మాయలలోనఁ దేలాడవలసె. ॥కడ॥ 78

బౌళి

నరహరి నీదయమీఁదట నాచేఁతలు గొన్నా
శరణాగతియును జీవుని స్వతంత్రము రెండా. ॥పల్లవి॥

మొఱయుచు నరకపు వాకిలి మూసిరి హరి నీదాసులు
తెఱచిరి వైకుంఠపురము తెరువుల వాకిళ్ళు
నుఱిపిరి పాపము లన్నియు నుగ్గుగ నిటు తూర్పెత్తిరి
వెఱవము వెఱవము కర్మపువిధులిఁక మా కేలా. ॥నర॥

పాపిరి నాయజ్ఞానము పరమాత్ముఁడ నీదాసులు
చూపిరి నిను నామతిలో సులభముగా నాకు
రేపిరి నీపై భక్తిని రేయినిఁ బగలును నాలో
వోపము వోపము తపములు వూరకె యిఁక నేలా. ॥నర॥

డిద్దిరి నీధర్మమునకు దేవా శ్రీవెంకటేశ్వర
అద్దిరి నీదాసులు నీఆనందములోన
యిద్దరి నీ నా పొందులు యేర్పరచిటువలెఁ గూర్చిరి
వొద్దిక నొద్దిక నా కిఁక నుద్యోగము లేలా. ॥నర॥ 79

ముఖారి

ఎంత విచారించుకొన్నా నిదియే తత్వము హరి
వంతుకు నీకృప గలవాఁడె యెరుఁగు హరి. ॥పల్లవి॥

నిన్ను నమ్మినట్టివాఁడు నిఖిలవంద్యుఁడు హరి
నిన్ను నొల్లనట్టివాఁడు నీరసాధముఁడు హరి
మున్ను దేవతలు నీకు మ్రొక్కి బ్రదికిరి హరి
వున్నతి నసురలు నిన్నొల్లక చెడిరి హరి. ॥ఎంత॥

యేపున నీ పేరిటివాఁడిన్నిటా ధన్యుఁడు హరి
నీపే రొల్లనివాఁడు నిర్భాగ్యుఁడు హరి
కేపుల నిన్ను నుతించి గెలిచె నారదుఁడు హరి
పైపై నిన్ను దిట్టి శిశుపాలుఁడు వీఁగెను హరి. ॥ఎంత॥

యిట్టె నీవిచ్చిన పరమెన్నఁడుఁ జెడదు హరి
గట్టిగ నీవియ్యనివి కపటములే హరి
అట్టె శ్రీవెంకటేశుఁడవంతరంగుఁడవు హరి
వుట్టిపడి కానకున్న వొచ్చెము దేహికి హరి. ॥ఎంత॥ 80

సామంతం

ఇతనికంటె మరి దైవముఁ గానము యెక్కడ వెదకిన నితఁడే
అతిశయమగు మహిమలతో వెలసెను అన్నిటికాధారము తానె. ॥పల్లవి॥

మది జలధుల నొక దైవము వెదకిన మత్స్యావతారంబితఁడు
అదివో పాతాళమందు వెదకితే నాదికూర్మ మీ విష్ణుఁడు
పొదిగొని యడవుల వెదకి చూచితే భూవరాహమని కంటిమి
చెదఱక కొండల గుహల వెదకితే శ్రీనరసింహంబున్నాఁడు. ॥ఇత॥

తెలిసి భూనభోంతరమున వెదకిన త్రివిక్రమాకృతి నిలిచినది
బలువీరులలో వెదకి చూచితే పరశురాముఁ డొకఁ డైనాఁడు
తలఁపున శివుఁడును పార్వతి వెదకిన తారకబ్రహ్మము రాఘవుఁడు
కెలఁకుల నావులమందల వెదకిన కృష్ణుఁడు రాముఁడు నైనారు. ॥ఇత॥

పొంచి యసురకాంతలలో వెదకిన బుద్ధావతారం బైనాఁడు
మించినకాలము కడపట వెదకిన మీఁదటి కల్క్యవతారము
అంచెల జీవులలోపల వెదకిన నంతర్యామై మెరసెను
యెంచుకయిహమునబరమునవెదకినయీతఁడే శ్రీవేంకటవిభుఁడు. ॥ఇత॥ 81

లలిత

చాలుఁ జాలు నీ హరియే మాకును సకలక్రియలకు నాయకుఁడు
నాలుకతుదనే యీతఁడుండఁగా నలుగడ నెవ్వరి వెదకేము. ॥పల్లవి॥

యేలినవాఁడట లక్ష్మివిభుఁడట యేమిటను గొరత మాకిఁకను
నాలో నున్నాఁడు బ్రహ్మతండ్రియట నాకాయుష్యము బాఁతా
పాలజలధిపై దేవునివారము పాఁడి మాకు నిఁక నే మరుదు
ఆలింపఁగ నే మింతటివారము అన్యుల కిఁకఁ జెయి చాఁచేమా. ॥చాలు॥

భూకాంతాపతికింకరులము యీ భూము లన్నియును మాసొమ్మే
పైకొని చక్రాయుధుఁడే మా దాపు భయము లిన్నిటాఁ బాసితిమి
యీకడ నచ్యుతుమరఁగు చొచ్చితిమి యెన్నటికిని నాశము లేదు
ఢాకొని తని యిఁక నాసపడుచు నే మెవ్వరికి నోళ్లు దెరచెదము. ॥చాలు॥

శ్రీవైకుంఠునిదాసులమట యరచేతిది మోక్షము మా కిదివో
పావనగంగాజనకునిబంట్లము పాపములన్నిటఁ బాసితిమి
శ్రీవెంకటపతి వరములియ్యఁగాఁ జిక్కిన వెలుతులు మా కేవి
యీవైభవములఁ దనిసిన మాకును యితరులఁ దగిలెడి దిఁక నేది. ॥చా॥ 82

265-వ రేకు. లలిత

ధరఁ గడపట నే జంతువుకైనా తన జన్మమె సుఖమై తోఁచు
హరి గలఁడని తా నమ్మి వుండఁగా నతఁడిచ్చేసుఖమొల్లరు. ॥పల్లవి॥

మొదలఁ గొందరికి స్వర్గలోకమే మోక్షసుఖంబని తోఁచును
అదె కొందరికి దేవత్వమె బ్రహ్మానందంబై తోఁచును
వుదుటునఁ గొందరికి సంసారమే వున్నతసుఖమై తోఁచును
తుదనా మీఁదటి హరిదాస్యసుఖము ధ్రువపట్టంబని కానరు. ॥ధర॥

సొరిది గొందరటు శూన్యతత్త్వమే సుఖమని మాటలనందురు
యిరవెరఁగని వారికి ధనధాన్యము లెక్కువ సుఖమై తోఁచును
నిరతిఁ గొందరికి చిరజీవు లౌటె నిత్యసుఖంబని తోఁచును
వరుసల శ్రీపతిపై భారంబిడె వైరాగ్యపుసుఖ మెఱుంగరు. ॥ధర॥

యెక్కడ చూచిన మాయలసుఖములు యెన్నైనాఁ గలవెప్పుడును
చొక్కపు శ్రీవెంకటపతితోడుత సుఖియించెటిసుఖ మొల్లరు
యిక్కడ నక్కడ నితనిదాసులే యేచి సుఖింతురు నిజసుఖము
కిక్కిరిసిన యజ్ఞానాంధకారులు కిందును మీఁదును నెరఁగరు. ॥ధర॥ 83

మాలహరి

నీ కెటు వలసె నటు సేయి నీ చిత్తము నాభాగ్యము
యేకథనైనా లక్ష్మీకాంతుఁడ యిదియే పో నా విన్నపము. ॥పల్లవి॥

నా గుణములే యెంచితినా నరకకూపములు చాలవు
ఆగతినే నాకర్మములు అనుభవించి తీర్చేనంటే
నీగుణములే యెంచితివా నిఖిలసంపదలు చాలవు
యీగి నను గరుణించి యెపుడు నీవిచ్చే నంటేను. ॥నీకె॥

నా పాపములే లెక్కించితినా నదులయిసుకలును జాలవు
యేపున నెంతైనా గలదు అది యెన్నఁడు దీరును దేవా
చేపట్టి నీవు రక్షించిన యాజీవుల నెంచితివా తొల్లి
చూపట్టెడి యీ యాకాసంబుపై చుక్కలకంటే ఘనము. ॥నీకె॥

మఱి నాసుద్దులు యెంచఁగ నెంచఁగ మంచముకిందె నూయి
గుఱి నీకథలివి వినఁబోతే నివే కొండలుఁ గోటానఁగోట్లు
నెఱవుగ శ్రీవెంకటేశ్వర నీకే నే శరణాగతి చొచ్చితిని
తఱి దరి చేర్పఁగఁ గూడు వెట్టఁగా దైవము నీకే భారము. ॥నీకె॥ 84

లలిత

అరసి నన్ను గాచినాతనికి శరణు
పరము నిహము నేలే పతికిని శరణు. ॥పల్లవి॥

వేదములుదెచ్చినట్టి విభునికి శరణు
ఆదిమూల మంటే వచ్చినతనికి శరణు
యేదెసాఁ దానై యున్న యీతనికి శరణు
శ్రీదేవిమగఁడైన శ్రీపతికి శరణు. ॥అర॥

అందరికిఁ బ్రాణమైన ఆతనికి శరణు
ముందు మూఁడుమూర్తుల మూర్తికి శరణు
దిందుపడి దేవతలదేవునికి శరణు
అంది మిన్ను నేల నేకమైనతనికి శరణు ॥అర॥

తానె చేతన్యమైన దైవానకు శరణు
నానాబ్రహ్మాండాల నాథునికి శరణు
ఆనుక శ్రీవెంకటాద్రియందునుండి వరములు
దీనులకిందరికిచ్చే దేవునికి శరణు. ॥అర॥ 85

మంగళకౌశిక

ఇది నమ్మలేఁడు పుణ్యా లేమేమో చేసీ దేహి
పొదలి యిందువంకనే పొడ వెక్క లేఁడా. ॥పల్లవి॥

మంచి మందు గొన్నవాఁడు మహామహారోగముల
అంచెలఁ బాసి సుఖి యయ్యీ నట
అంచితపు హరినామ మనే మందు గొన్నవాఁడు
పొంచి పాపరోగములఁ బోఁ దోల లేఁడా. ॥ఇది॥

జోడు దొడిగినవాఁడు చొక్కపు టలుగులకు
వోడక రణజయము నొందీ నట
వాడక హరిదాస్యపు వజ్రపంజరపువాఁడు
వీడ జన్మపుటమ్ములు విదలించ లేఁడా. ॥ఇది॥

వైపగుఁ గాణాచి గలవాఁడు దరిద్రముఁ బాసి
పైపై సంపదలతో బ్రదికీ నట
దాపై శ్రీవెంకటేశుపాదములందుఁ గాణాచి
యేపొద్దూఁ గలుగువాఁడు యెక్కువ గాలేఁడా. ॥ఇది॥ 86

గుండక్రియ

ఎక్కడి వుద్యోగాలు నేడ కెక్క జీవునికి
నిక్కి చూచి హరి గరుణించినదాఁకాను. ॥పల్లవి॥

తనిసినవారు లేరు తగ నింద్రియభోగాలు
పెనఁగఁ బెనఁగఁ బైపైఁ బెరుగుఁ గాని
మనసులోనికి రాదు మాటలలోని విరతి
తునిగినట్ల నుండు దొరకుదాఁకాను. ॥ఎక్క॥

విడిచినవారు లేరు విషయాలు సంపదలు
వుడుగక కోరఁగోర నొదగుఁ గాని
పుడమి విన్నట్టుండదు పుస్తకాలలో చదువు
నడుమంత్రముల నుండు నానినదాఁకాను. ॥ఎక్క॥

తెలిసినవారు లేరు దేవుని నాతుమలోన
పలు లంపటాలఁ బడి భ్రమసుఁ గాని
యెలమి శ్రీవెంకటేశుఁ డేమిటా మెచ్చఁడు తన్ను
దలఁచి భక్తితోడ దగ్గరుదాఁకాను. ॥ఎక్క॥ 87

266-వ రేకు పాడి

సకలశాంతికరము సర్వేశ నీపై భక్తి
ప్రకటమై మాకు నబ్బె బదికించు నిదియె. ॥పల్లవి॥

మనసులో పాపబుద్ధి మరి యెంత దలఁచినా
నిను దలఁచినంతనే నీరౌను
కనుఁగొన్న పాపములు కడలేని వైనాను
ఘనుఁడ నిన్నుఁ జూచితే కడకుఁ దొలఁగును. ॥సక॥

చేత నంటి పాతకాలు సేనగా నేఁ జేసినాఁను
ఆతల నీకు మొక్కితే నన్నియుఁ బాయు
ఘాతలఁ జెవుల వినఁగా నంటినపాపము
నీతితో నీకథ వింటే నిమిషానఁ బాయును. ॥సక॥

కాయమునఁ జేసేటి కర్మపుఁ బాపములెల్ల
కాయపు నీముద్రలచే గక్కన విడు
యేయెడ శ్రీవేంకటేశ యే యే పాతకమైనా
ఆయమైన నీశరణాగతిచే నణఁగు. ॥సక॥ 88

లలిత

రెప్పల మఱఁ గడే రేపును మాపును
యిప్పుడె తోఁచీ నిదివో కీలు. ॥పల్లవి॥

మనసున నున్నవి మాయ లన్నియును
మనసు మఱచితే మాయలు మఱచును
పనివడి మనసును బారఁగ విడిచిన
కనుఁగొన మాయలు కడ లేవివిగో. ॥రెప్ప॥

దేహమున నున్నది తెగని లంపటము
దేహ మఱచితేఁ దెగును లంపటము
వూహల దేహానఁ బోమఁగఁ దొడఁగిన
మోహపు మాయలు మోపులకోలఁది. ॥రెప్ప॥

ఆతుమ నున్నాఁడు అంతరాత్మకుఁడు
ఆతుమ మఱచిన నాతఁడు మఱచును
యీతఁడె శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ గొలిచిన
చేచేతనే సుఖములు సేనాసేన. ॥రెప్ప॥ 89

మాళవి

అన్నియు నాయందే కంటి నన్నిటివాఁడా నేనే
మున్నె నాభావములో ముడిచివేసినది. ॥పల్లవి॥

చెలఁగి సంసారమే చింతించి సంసారి నైతి
ములిగి ముక్తి దలఁచి ముక్తుఁడ నైతి
పలు మతాలు దలఁచి పాషండబుద్ధి నైతి
చెలఁగి శ్రీపతిఁ దలఁచి వైష్ణవుఁడ నైతి. ॥అన్ని॥

పొసఁగఁ బుణ్యము సేసి పుణ్యాత్ముఁడ నైతి
పసలఁ బాపము చేసి పాపకర్ముఁడ నైతి
వెస బ్రహ్మచారి నైతి వేరే యాచారమున
ముసిపి మరొకాచారమున సన్యాసి నైతి. ॥అన్ని॥

వాగి నొడ్డభాషలాడి వొడ్డెవాఁడ నైతిని
తెగి తెలుఁగాడ నేర్చి తెలుఁగువాడ నైతి
అగడై శ్రీవెంకటేశ అన్నియు విడిచి నేను
తగు నీదాసుఁడనై దాసరి నే నైతి. ॥అన్ని॥ 90

సాళంగనాట

ఇహాపరములు గొనానీ దేవుఁడే
సహజ మిన్నిటాను సర్వేశుఁడే. ॥పల్లవి॥

తలఁచి చూచినాను తనలోనే మఱచిన (నా ?)
తలఁపులకొనవాఁడు దైవ మొకఁడే
పలికి చూచినాను పలుకక మానినాను
పలుకులకొనవాఁడు పరమాత్ముఁడే. ॥ఇహా॥

కనుఁగొని చూచినాను కనురెప్ప మూసినాను
కనుచూపుకొనవాఁడు కమలాక్షుఁడే
విని యాలకించినాను విన కట్టె మానినాను
వినుకులకొన నెల్లా విష్ణుఁ డొకఁడే. ॥ఇహా॥

మేలుకొని వుండినాను మించి నిద్దిరించినాను
కాలముకొనలవాఁడు ఘనుఁడీ హరే
యీలాగు శ్రీవెంకటేశుఁ డెదలోన నున్నవాఁడు
కీలు విచారించితే కృష్ణుఁ డితడే. ॥ఇహ॥ 91

ధన్నాసి

నే నేమి బ్రాఁతి నీకు నీ రుణము పాపలేను
నానావిధముల నీవే నన్ను బ్రాయవుగాఁ. ॥పల్లవి॥

మతిలో చీఁకటి మాన్ప మాణిక్యదీపమవై
సతమై నాలికెపై కి చవిదేనె వై
కతలై నన్ను జొక్కించఁ గర్ణామృతమవయి
గతి వైతివిగా నాకుఁ గమలారమణా. ॥నేనే॥

చేరి నా కన్నులెదుట శృంగారరసమవై
ఆరసి రక్షింపఁ బితురార్జితమవై
సారపు టిహపరాల సంసారసుఖమవై
యీరీతిఁ బెంచితిగా నా కిందిరారమణా. ॥నేనే॥

తను విచ్చి జీవులికిఁ దల్లివి దండ్రివినై
ధనమవై నాదాతవు దైవమవునై
అనఁగు శ్రీవెంకటేశ అంతరాత్మవు నీవై
నను మన్నించితివిగా నారాయణా. ॥నేనే॥ 92

శంకరాభరణం

ముగియదు కాలము ముందరి కింకాఁ
దెగని ప్రవాహము దినదిన మిదిగో. ॥పల్లవి॥

పొంకపు హరిచేఁ బొడమిన జగమిది
యింకాఁ బొడమీ నివి గొన్ని
కంకిగఁ జెరువులు కాల్వలు నంటా
అంకెల నిర్మితమయ్యీ నివిగో. ॥ముగి॥

దేహము భోగించి దించినవిషయము
లీహల మీఁదెత్తె నివి గొన్ని
ఆహారములై అన్యస్త్రీలై
వూహలనే నోరూరించీ నివిగో. ॥ముగి॥

మనసునఁ దలఁచిన మాయలు కమ్మర
నినుమడించె మతి నివి గొన్ని
కనుఁగొని శ్రీవెంకటపతిదాసులు
పెనఁగి పెంచఁగాఁ బెరిగీ నిదిగో. ॥ముగి॥ 93

267_వ రేకు. లలిత

పెద్దపేరు వుండఁగాను పెడగంతలు దీసుక
పొద్దువోక యిడవులఁ బుంగుడయ్యేరు. ॥పల్లవి॥

తొల్లిటిపెద్ద లెంచిరి దొడ్డవాఁడు హరి యంటా
అల్లదె భారత రామాయణ భాగవతములు
యిల్లిదె నేఁటిపెద్దలు యెవ్వరో దైవము లంటా
వెల్లవిరిగా నింకా వెదకేరు. ॥పెద్ద॥

దేవలోకమువారు దేవుఁడు శ్రీపతి యని
భావించి మొర వెట్టి బ్రదికిరి
యీవల నిప్పటివారు యిందరికి మొర వెట్టి
కావిరి నెవ్వరివారు గాక వున్నారు. ॥పెద్ద॥

నానా భూములవారు నమ్మి శ్రీవెంకటపతిఁ
గాన వచ్చి యేఁట నేఁట ఘనులయ్యేరు
యీ నిజ మిక్కడివారు యిన్నియుఁ దెలి శూఁడియు
మానక చలాలఁ బోయి మాయలఁ బొందేరు. ॥పెద్ద॥ 94

లలిత

నా కేల విచారము నా కేల యాచారము
సాక్షియై నవాఁడ నింతే సర్వేశుఁడే దిక్కు. ॥పల్లవి॥

ప్రపంచమధీనము పాలుపడ్డ దేహ మిది
ప్రపంచముతోడి పాటు పరగీని
యెపుడు నీయాతుమ యీశ్వరాధీనము
ఆపు డాతఁడెట్టునిచె నట్టె అయ్యీని. ॥నా కే॥

కర్మాన కధీనము కలిములు లేములు
కర్మమెట్టు గల్పించెఁ గలిగీని
అర్మిలి నా యాచార్యునధీనము మోక్షము
ధర్మ మతనికృపను తానే వచ్చీని. ॥నా కే॥

చిత్తమున కధీనము చిల్లరయింద్రియములు
చిత్తము చిక్కినప్పుడు చిక్కీనవి
హత్తి శ్రీవెంకటేశుదాస్యమధీనము జన్మము
పొత్తుల నందుకు నది పూఁచినట్టయ్యీని. ॥నా కే॥ 95

మాళవి

ఏఁటి పరిణామము మామ్మేల యడిగే రయ్య
గాఁటపు హరి యొక్కఁడే గతి మాకిఁక నయ్య. ॥పల్లవి॥

మరుగుచు శ్రీహరిమాయలోఁ జిక్కినయట్టు
గరిమలఁ గులకాంతకౌఁగిటఁ జిక్కితిమయ్యా
తిరముగఁ గాలములు దిగమింగినయట్టు
సొరిది చవులు మింగుచు నున్నారమయ్యా. ॥ఏఁటి॥

జననిగర్భములోనఁ జక్కఁగా మునిఁగినట్టు
మునుకొని నిద్దురల మునిఁగి వున్నారమయ్యా
చనవునఁ గర్మమనే జలధిలో నున్నట్టు
ధనధాన్యాలనడుమఁ దగిలి వున్నారమయ్యా. ॥ఏఁటి॥

పేదవాఁడు నిధి గని పెక్కువ బతికినట్టు
గాదిలి శ్రీవెంకటేశుఁ గని చెలఁగితి మయ్యా
యీదెస మొక్కే దైవ మెదురుగావచ్చినట్టు
ఆ దేవుఁడే మాకు నంతరాత్ముఁ డాయెనయ్యా. ॥ఏఁటి। 96॥

బౌళి

సాసముఖా నదె సాసముఖా
ఆసలపరివారము అవధారు దేవా. ॥పల్లవి॥

మత్తిలి జీవుఁ డనేటి మహిమ గలుగురాజు
చిత్తమనియెడి పెద్ద సింహాసనం బెక్కి
బత్తిఁతోఁ బంచేంద్రియపు పరివారము గొలువ
చిత్తజుని రుపత్యము సేసీ నిదివో. ॥సాస॥

కడు మదించినహంకార మనే యేనుగపై
యెడ నెడ నెక్కి తోలీ నిదె జీవుఁ డనురాజు
బడిబడిఁ గర్మముల పౌఁజులు దీర్చరో
వెడమాయపట్టణపువీధుల నేఁగీని. ॥సాస॥

మించిన సంసారమనేమేడలో నేకాంతమున
పొంచి జీవుఁడనేరాజు భోగము భోగించఁగా
అంచెల శ్రీవెంకటేశుఁడనేదేవుఁడు వచ్చి
మంచితనమునఁ దానె మన్నించె నదివో. ॥సాస॥ 97

ముఖారి

నీకు నీ సహజ మిది నాకు నా సహజమిది
యేకడా నీవే నిరుహేతుకబంధుఁడవు. ॥పల్లవి॥

నే నిన్ను దలఁచినా నెటి నిన్ను మఱచినా
పూని నా యంతరాత్మవై వుండక పోవు
పూని నిన్ను బూజించినాఁ బూజించకుండినాను
కానీ లే యీశ్వరుఁడవు గాక మానవు. ॥నీకు॥

యిట్టె నే నడిగినా నేమీా నడుగకుండినా
జట్టిగా నీవు రక్షించక మానవు
తొట్టి నిన్ను దగ్గరినా దూరమున నుండినాను
పుట్టించి నీగర్భములో బొదలించ కుండవు. ॥నీకు॥

భావించి నీకు మొక్కినాఁ బరాకై మానినా
నేవి చూచినా నీవై యిఁకఁ బాయవు
శ్రీవెంకటేశుఁడ నీవే చింతాయకుఁడవు
కావించేటి నా వుద్యోగము లేమి బాఁతి. ॥నీకు॥ 98

రామక్రియ

కాంతలమానమనేటి కరవట్నాలకు దిగె
మంతనాన జీవుఁ డనే మంచి మరకాఁడు. ॥పల్లవి॥

అరిది సంసార మనే యంబుధిలోనఁ దిరిగి
పురుగతి దేహపుటోడమీఁద
సరిఁ బాపపుణ్యములసరకులు నించుకొని
దరి చేరె జీవుఁ డనే తలమరకాఁడు. ||కాంత||

కడలేని నిట్టూర్పుగాలి విసరఁగాను
జడియుఁ గోరికలనే చాపలెత్తి
అడి బరవుగ మాయ అందు నిండా నించుకొని
యెడ తాఁకె జీవుఁ డనే యీ మరకాఁడు. ||కాంత||

అలర శ్రీవెంకటేశుఁ డనియేటి మాలిమి
నలుదిక్కులకు నోడ నడపఁగాను
ములిగె ధర్మార్థకామమోక్షధనము గడించి
పలుమాఱు జీవుఁ డనే బలు మరకాఁడు. ||కాంత|| 99

268-వ రేకు లలిత

చంకగుదియ యిదే శరణార్తి నే నిదే
తెంకి నా భావము దేవుఁడే యెరుఁగు. ||పల్లవి||

కోరడి చిత్తము కోరక మానదు
వైరాగ్యము నే వదలను
యీరీతి దినములు యిట్లనే కడచి
తేరిన పను లిఁక దేవుఁడే యెరుఁగు. ||చంక||

తగు సంసారము తనువునఁ బెనఁగె
వెగటై మోక్షము వెదకేను
పగటున రెంటాఁ బరగిన జీవుఁడు
తెగువలుఁ దగులమి దేవుఁడే యెరుఁగు. ||చంక||

పంచేంద్రియములు పారీ నిక్కడ
పెంచఁ బెద్దనై పెరిగేను
అంచెల శ్రీ వెంకటాధిపుఁ గొలిచితి
దించని యీమాయ దేవుఁడే యెఱుఁగు. ||చంక|| 100

లలిత

ఆడుతాఁ బాడుతా నీతో నట్టి ముద్దు గునుసుతా
వోడక నీ దండ చేరి వున్నారమయ్యా. ||పల్లవి||

ఆసఁ దల్లిదండ్రిమోము అట్టె చూచి శిశువులు
యే సుఖదుఃఖములుఁ దా మెరఁగనట్టు
వాసుల శ్రీపతి మిమ్ము నడి నాత్మఁ దలఁచుక
యీసుల పుణ్యపాపము లెఱఁగమయ్యా. ||ఆడు||

యేలినవారు వెట్టఁగా నేపునఁ దొత్తులు బంట్లు
ఆలకించి పరులఁ బోయడుగనట్టు
తాలిమి శ్రీపతి మీరు తగ మమ్ము రక్షించఁగా
యేలని యేమియుఁ గోర నెరఁగమయ్యా. ||ఆడు||

చేతఁ జిక్కి నిధానము చేరి యింటఁ గలవాఁడు
యేతులఁ గలిమిలేము లెరఁగనట్టు
ఆతుమలో శ్రీవెంకటాధిప నీ వుండఁగాను
యీతల నేవెలుతులు నెరఁగమయ్యా. ||ఆడు|| 101

బౌళి

బాపురే వో ప్రాణి బాపురే వో మనసా
వోపనన వెందుకైనా నోడఁబడేవు. ||పల్లవి||

మురికిదేహమొకటి మోచుక నీవప్పటిని
మఱికిదేహసతుల మోవఁ గోరేవప్పటిని
కరకుహేయము గొంత కడుపున నించుకొని
తిరిగి హేయమేకాను (?) తినఁబోయే వప్పటి. ॥బాపు॥

పసిఁడి కమ్మడు వోయి పరులఁ గొలిచి మరిఁ
బసిఁడి సొమ్మంటాఁ బైఁబెట్టఁ గోరేవు
పిసరుఁ బాపపుణ్యాలఁ బెఁడగేలు గట్టించుక
విసువక అవిద్యే కావించఁబోయే వప్పటి. ॥బాపు॥

పంచభూతములచేతఁ బట్టువడి కమ్మరాను
పంచభూతాల దేహాల బంధులంటాఁ దగిలేవు
అంచెల శ్రీవెంకటేశుఁ డాతుమలో నున్నవాఁడు
యెంచుక తెలిసియును యిట్టె మరిచేవప్పటి. ॥బాపు॥ 102

భూపాలం

నారాయణ నే నస్వతంత్రుఁడను నాకా పనిగా దేవియును
ధారుణిలోపలఁ బుట్టించితివి తరువాతిపనులు నీకే సెలవు. ॥పల్లవి॥

శ్రీపతి నీకే సమర్పితంబై శేషంబై నది యాతుమ దొల్లే
యేపున విషయములందులోఁ దగిలి యేమయిన నీకే సెలవు
చూపరఁబసురను తొరలు వోయినను సొమ్ముగలుగువాఁడే పరవంజుక
పైపైఁ దానే వేదకి తెచ్చి కాపాడఁగ నతనికి భారము గాన. ॥నారా॥

యీడు లేక శ్రీహరి నీ వుండెడి యీదేహపు నీపరికరమూ
బాడిగఁ బంచేంద్రియములు పట్టుక ఇడిఁ దిప్పెడి నీకే సెలవు
వోడక యధికులు తమ దాసులు మరివొకరి పంపు లటు సేయఁగను
చూడరు తమబలములనే విడిపించుక తామే రక్షింతురు గాని. ॥నారా॥

శ్రీవేంకటపతి నీవే నన్నిటు సృష్టించినజీవుఁడనింతే
కావిరి నజ్ఞానము నన్నిటువలెఁ గప్పిన నది నీకే సెలవు
ధావతిఁ దలిదండ్రులు తమబిడ్డలతనువులఁ బంకము లంటినను
యేవిధముల నీరార్చి పెంతు రటు యిన్నిట నీవే గతి నాకు. ॥నారా॥ 103

ధన్నాసి

అందితినిఁ బొందితి నీయం దఖిలభోగములు
కందర్పజనక నాకుఁ గలిగితివిన్నిటా. ॥పల్లవి॥

ఘనకుండలములు నీకథలు నా చెవులకు
ననుపైన రుచులు నీనామములు నాలుకకు
అనువై నీకు మొక్కఁగ నంటిన నొసలిమన్ను
ఎనివడి నాకు నది పట్టబద్ధ(ంధ ?)ము. ॥అంది॥

మంచి నిర్మాల్యపుదండ మంగళసూత్రము నాకు
కాంచనపురాసి నీ చక్కనిరూపు నా మతికి
పంచామృతములు నీ పాదతీర్థము మేనికి
వంచిన ముద్ర లదే వజ్రాంగిజోడు. ॥అంది॥

సకలబంధులు నిదాసానదాసులే నాకు
అకలంక జన్మఫలమన్నిటా నీకృప నాకు
ప్రకటపు శ్రీవేంకటపతివి నాయాతుమలో
మొకరివై యుండి నన్ను మోహించఁ జేసితివి. ॥అంది॥ 104

భూపాలం

పాపముఁ బుణ్యముఁ బరకట నున్నది
చేపట్టుము నీచేతిది ప్రాణి. ॥పల్లవి॥

నాలుకకొనలనె నానుచు నున్నది
గాలపు నిజమును గల్లయును
వాలుచును తాసువలె నున్న దిదే
తాలిమి ధర్మాధర్మములు. ॥పాప॥

చేతులకొనలను చేఁతై యున్నది
జాతిగ నరకము స్వర్గమును
ఆతల వేదోక్తమైన కర్మములు
దాతనె పిడికిటఁ దగిలెను వెదకు (?). ॥పాప॥

మనసుకొట్టఁగొన మాయయు నున్నది
వెనక శ్రీవెంకటవిభుఁడు నదే
తనరిన యాతనిదాస్యము నున్నది
విని చేకొందువు వెదకవో నీవు. ॥పాప॥ 105

269-వ రేకు. లలిత

తప్పదీయర్థమొకటి దాఁచినధనము సుండి
విప్పరాదు చెప్పరాదు వేదమందు నున్నది. ॥పల్లవి॥

హరిభక్తి గలిగినయతనికి మోక్షము
పొరుగుననున్నట్టు పొసఁగినది
దరిశనభక్తిచేఁ దనరినవారికి
యిరవైన మోక్షము యెదిటిది. ॥తప్ప॥

మక్కువ భాగవతాభిమానము గలవారి
కక్కరలేని మోక్షమరచేతిది
నిక్కి యాచార్యాభిమాననిరతులైనవారికిని
తక్కక మోక్ష మింతాఁ దనలోనిది. ॥తప్ప॥

యెంత విచారించుకొన్నా నేనేమి చదివినా
నెంతవారికైనా మోక్ష మిందులోనిది
వింతగా శ్రీవెంకటవిభునిసంకీర్తన
వంతులకు మోక్షము వదనములోనిది. ॥తప్పు॥ 106

మలహరి

ఎవ్వరి దూరఁగఁ జోటు లేదు మరి యేమనఁ గల దిదివో తగవు
యివ్వల నందరి బడిబడిఁ దిరిగే యీకర్మముదే నేరమి. ॥పల్లవి॥

నీదాసులకును నేరమి లేదు నీవే గతి యని వుండఁగను
ఆదినుండి నీకును నేరమి లేదఖిలానకుఁ గర్తవు గాన
పాదుపడక నడుమను దిరిగాడెడి ప్రపంచను దే నేరమి
యేడెస నొకచో నిజమేరుపడక యిటువలెఁ దిరిగాడెడిఁ గాన. ॥ఎవ్వ॥

పాపము లేదిదె యజ్ఞానులకును భావమెఱంగని పశువులు గాన
మోపై సుజ్ఞానులకును బాపము మోవదు నినుఁ గొలిచిరి గాన
చాపలముగ నమ్మించి చెరుచు పలుచదువులదే యీ పాతకము
పైపై నొకయర్థ మేరుపరచక భ్రమయఁగ వాదము వెట్టెడిఁ గాన. ॥ఎవ్వ॥

యీలోకులకును అధర్మము లే దిన్నియు నీచేతలె కాన
మూలనున్న ముక్తులకు నధర్మము మొదల లేదు నీకృప గనక
కాలము గడపుచు నీవు రచించిన కపటపుమాయదె అధర్మము
ఆలరిశ్రీవెంకటేశ్వర య(యె?)క్కడ నడ్డము తానే వచ్చెఁ గాన. ॥ఎవ్వ॥ 107

బౌళి

ఇదె చిక్కితి విఁక నెందు వోయెదవు
వుదిరి తొలఁగరా దోహో నీవు. ॥పల్లవి॥

జీవులలోపలఁ జెలఁగెటి మూర్తివి
దేవతలకు పరదేవుఁడవు
కైవల్యమునకుఁ గలుగు బ్రహ్మమవు
ఆవలి పరమున కర్థమవు. ॥ఇదె॥

ఘనకర్మములనకుఁ గలిగిన ఫలమవు
మనసులోనికిని మాయవు
తనియని చదువుకు దాఁచిన ధనమవు
మునుప జగములకు మూలమవు. ॥ఇదె॥

వలసినవారికి వర్ణించు రూపవు
సులభులకు సంసార సుఖమవు
అలరిన దాసులమగు మా కైతే
కలిగిన శ్రీవెంకటపతివి. ॥ఇదె॥ 108

భూపాలం

తెలిసియుఁ దెలియను తెగదీచి క్కేమిటాను
కలకాల మిందుననే గరివడె బ్రదుకు. ॥పల్లవి॥

దేహముపై రోఁత తెలుసుకొనేటివేళ
ఆహా యిదే హేయమై తోఁచును
మోహించి విషయాల మునిఁగినవేళ నిదే
యీహల నంతటిలోనే యితవులై వుండును. ॥ తెలి॥

చదివి నేఁ బురాణాలు సారెకు వినేటివేళ
అదివో విరతి ఘనమై వుండును
కదిసి సంసారసుఖకాంక్షలఁ బొందేటివేళ
మది నన్నియు మరచి మద మెక్కి వుండును, ॥ తెలి॥

యెక్కడిది వివేక మెవ్వరు గెలిచినారు
చక్కఁ బొడ వెక్కించు చరిఁ దోసును
దిక్కు నీవే శ్రీవెంకటదేవుఁడ నీశరణంటే
యెక్కువ బ్రదుకుఁదోవ యిదియే కలది. ॥తెలి॥ 109

దేసాక్షి

అల్ల నాఁడే యిదెరఁగమైతిమి గాని
యిల్లిదె దేవునికృప యీడ నున్నది సుండీ. ॥పల్లవి॥

చేరువవో మోక్షము శ్రీహరిభక్తికిని
ధారుణిఁ గర్మమునకే దవ్వు గాని
యీరీతి నింద్రియముల నించుకంతే దాఁటిన
దూరముగాదు జ్ఞానపుతోవ వున్నది సుండీ. ॥అల్ల॥

ధరఁ జేతిది వైకుంఠ మతనిదాస్యమునకు
పరధర్మములఁ గగపడదు గాని
అరుదైన యాసల ఆయము వొడిచితేనే
అరసి యాకంతగుండా నంద వచ్చుఁ జూడీ. ॥అల్ల॥

తలఁపులో దక్కె ముక్తి తగు శరణాగతికి
శిలుగుఁ బుణ్యములకుఁ జిక్కదు గాని
తెలిసి శ్రీవెంకటేశుతిరుమంత్రము నాలికెఁ
బలికినడనే దివ్యపద మబ్బుఁ జూడీ. ॥అల్ల॥ 110

సామంతం

మూఁడు మూర్తులనైన ముంచుకొను నీవలపు
వేఁడి విరహానులోన వేఁచు నీవలపు. ॥పల్లవి॥

పాప మెఱఁగదు వలపు భయ మెఱంగదు వలపు
రూపెఱంగదు మతికి రుచిసేయు వలపు
ప్రాపవయసున పండు వోడమించు నీవలపు
తీపులకుఁ గడు దీపు దినదినము వలపు. ॥మూఁడు॥

సిగ్గెఱంగదు వలపు శిరసు కెక్కును వలపు
వొగ్గించు నన్నిటికి వొడిగట్టు వలపు
బగ్గసను నటు గుండె పగిలించు నీవలపు
అగ్గలపు జాణలకు నాయమీ వలపు. ॥మూఁడు॥

తెగువ దెచ్చును వలపు తేలించు నీవలపు
యిగిరించి కలిమిచే మెఱఁగదీవలపు
వగల శ్రీవెంకటేశ్వరుమాయలీవలపు
తగులు విరి(?)వలెఁ దగిలించు వలపు. ॥మూఁడు॥ 111

270-వ రేకు. దేసాళం

ఎదురు లేక చరింతు రెట్టైనా శ్రీవైష్ణవులు
మదించి నేనుగులకు మట్టు మేర వున్నదా. ॥పల్లవి॥

భాగీరథిలోనఁ బాపమున్నదా పుణ్య
భోగపు వేదములలో బొంకు లున్నవా
సాగరపు టమృతపు చవిలోఁ జేఁదున్నదా
ఆగతి హరిదాసుల కపరాధ మున్నదా. ॥ఎదు॥

ఆకసములోన నెరు సందున్నదా భూమిఁ
జేకొని రవియెదుటఁ జీఁక టున్నదా
యీకడఁ గామధేనువు కియ్యరానివున్నవా
కైకొన్న ప్రపన్నులను గరిసిం(హించి?)చ నున్నదా. ॥ఎదు॥

హరినామమంత్రములో నొగులున్నవా
గురుకృపగలిగియుఁ గొరతున్నదా
సరవి శ్రీవెంకటేశు శరణన్నవారికి
నిరసంబులందులో వెదకఁగఁ గలదా. ॥ఎదు॥ 112

రామక్రియ

వీఁడివో లక్ష్మీపతి వీఁడివో సర్వేశుఁడు
వీఁడివో కోనేటిదండ విహరించే దేవుఁడు. ॥పల్లవి॥

కొండ గొడుగుగ నెత్తి గోవులఁ గాచేనాఁడు
కొండవంటి దానవునిఁ గోరి చించెను
కొండ శ్రీవెంకట మెక్కి కొలువున్నాఁ డప్పటిని
కొండవంటి దేవుఁ డిదే కోనేటికటుతను. ॥వీఁడి॥

మాఁకుల మద్దులు దొబ్బి మరి కల్పభూజ మనే
మాఁకు వెరికి తెచ్చెను మహిమీఁదికి
మాఁకుమీఁద నెక్కి గొల్లమగువలచీరలిచ్చి
మాఁకుల కోనేటిదండ మరిగినాఁ డిదివో. ॥వీఁడి॥

శేషునిపడగనీడఁ జేరి యశోదయింటికి
శేషజాతి కాళింగుఁ జక్కించి కాచె
శేషాచలమనేటి శ్రీవెంకటాద్రిపై
శేషమై కోనేటిదండఁ జెలఁగీని దేవుఁడు ॥వీఁడి॥ 113

సామంతం

కడుపు నిండె నిఁకఁ గడమేది మును
తడవినయప్పుడే నే ధన్యుఁడ నైతి. ॥పల్లవి॥

హరిహరి యని నే నన్ననాఁడె నా
పరగిన జన్మము ఫలియించె
కెరలి మీఁద మిక్కిలి నీసేవలు
వరుస జలధిలో వానలు. ॥కదు॥

సుందర నీకును మొక్కినయపుడే
అందితిఁ దుదిపద మగు సుఖము
నిందుగ మీఁదటి వేవేలు సేవలు
యెందును శ్రీసుంతు కిచ్చిన సిరులు. ॥కదు॥

శ్రీవెంకటపతి శరణనినపడే
దైవము నా పాల దక్కితివి
చేవలఁ గమ్మర సేవించుసేవలు
వేవేలు పూజలవేడుకలు. ॥కదు॥ 114

దేవగాంధారి

మాయలఁ బొరలఁగ నేఁటికి మనసా కలకాలంబును
యేయెడ లక్ష్మీకాంతు డీతనిఁ దలఁచవుగా. ॥పల్లవి॥

మన్ననఁ బుట్టినకాయము మన్నన నణఁగేటి దింతే
మిన్నుల మీఁదికిఁ బోవదు మెరయుచు నెంతైనా
అన్నిట నీజీవునికిని అంతర్యామీ దేవుఁడు
యెన్నఁడుఁ బాయనిబంధువుఁ డీతనిఁ దలఁచవుగా ॥మాయ॥

ధరపైఁ బుట్టినదేహము ధరపైఁ బుట్టి(ట్టు ?)న దింతే
పరమానందము గోరదు పైపై నెంతయినా
గరిమల నీజీవునికిని గతి యగు దేవుం డీతఁడు
నిరతపు సుఖములె యొసఁగును నీ విటు దలఁచవుగా. ॥మాయ॥

శ్రీవెంకటపతి సొమ్ములు చేరెడి దాతని నింతే
ఆవల నితరుల నంటవు ఆతుమ లన్నియును
యేవిధముల నీజీవుని కేలిక యీదేవుండే
పావనముగ బ్రదికించెను పయికొని తలఁచవుగా. ॥మాయ॥ 115

మాళవిగౌళ

రుచులు నే నిటు గోనని వేడవి రోఁత లయ్యేడిఁ గాక నేఁడు
వచనముల హరి నీకు శరణని వసుధఁ బావన మైతిఁ గాక. ॥పల్లవి॥

నేను సేయనిపాపమేఁడది నిఖిలలోకములందును
నేను చొరనినరక మేడది నెఱియ దుర్గతుల
నేను పొడమని యోను లేడవి నిఖిలజంతువులందును
పూని హరి నిను శరణు చొరఁగాఁ బుణ్యుఁగాఁ జేసితివిగాక ॥రుచు॥

నిరతి నాడని కల్ల లేడవి నేను నాలుకతుదలయందును
భూరలి నడపని కర్మ మేడది భువి ననాచారములలో
తిరిగి తిరిగి నీచులిండ్లను తిరియనర్థము లింక నేడవి
గరిమ హరినే నిన్ను శర ణనఁగాను ఘనుఁ జేసితివి గాక. ॥రుచి॥

తలఁప నజ్ఞానములు నపరాధములు నాకెడ లేని వేడవి
యెలమి నన్నిట్లలఁ దగునా కేలితివి గాక
నిలిచి శ్రీవెంకటగిరీశ్వర నీకు శరణనుమాత్ర మింతే
కలసి నాయెడ కేమి గంటివి కాచితివి భువనములలోను. ॥రుచు॥

271-వ రేకు సామంతం

ఎవ్వరి దూరఁగ నేల యేమిగా ననఁగ నేల
నవ్వుచు హరికి మొక్కి నమ్ముట గాక. ॥పల్లవి॥

కోపనే యెక్కుడు సేసు కొందరిగుణములోన
పాపమే యెక్కుడుసేసు పరులఁ గొందరికి
దీపన మెక్కుడు సేసు దేహములఁ గొందరికి
శ్రీపతి ఆనాజ్ఞ లివి చెల్లీ లోకానను. ।ఎవ్వ॥

కొందరి నసురలఁగా గుట్టులోడ నటు సేసు
కొందరి దేవతలఁగా కోరి తానే యిటు సేసు
కొందరి మనుజులఁగా కూటపు జీవులఁ జేసు
విందువలె హరిమాయ వెలసీ లోకానను. ॥ఎవ్వ॥

వరుస నెరిఁగి నడవ నెవ్వరికిచ్చ గాదు
సరినివనాదినుండే సహజమే కలది
చిరపుణ్యు లిన్నిటిలో శ్రీవెంకటేశుఁ గని
శరణనఁగా సుఖము జరగీ లోకానను. ॥ఎవ్వ॥ 117

గుండక్రియ

పొదలఁ బొదలఁగఁ దనువు పుణ్యపాపముపొత్తు
వదల వదలఁగ మనసువద్దనే నిలుచు. ॥పల్లవి॥

పెరుగు నింద్రియసుఖము పెంచఁగాఁ బెంచఁగా
ధరఁ బెరుగుఁ గోరికలు తలఁచఁ దలఁచ
కెరలు లంపటము మిక్కిలి కూర్చఁ (ర్చఁ ?) గూర్చఁగా
మరలింప మరలింప మనసులో నణఁగు. ॥పొద॥

కలుగు పను లేమైనఁ గడుఁ జేయఁ జేయఁగా
మలసి కలుగును రుచులు మరుగ మరుగ
బలియు నజ్ఞానంబు భ్రమయఁగా భ్రమయఁగా
నిలువ నిలువఁగ మనసు నిశ్చలం బవును. ॥పొద॥

నగడు గుణములు పెక్కు నించఁగా నించఁగా
మిగుల సంసారంబు మెలఁగ మెలఁగ
తగిలి శ్రీవెంకటేశు దగ్గరి కొలువఁగఁ గొలువ
పొగడఁ బొగడఁగ నతఁడు పొంతనే నిలుచు. ॥పొద॥ 118

ధన్నాసి

నీ వెటు సేసిన నిజభోగ్యం బౌ
చేవలఁ గైకొని చెలఁగుట గాక. ॥పల్లవి॥

దేవ నీయానతిఁ దిరిగెటి చిత్తము
నావద్ద నిలుపఁగ నా వసమా
యీవల నీవే యిచ్చిన పుట్టుగు
యేవిధిఁ దప్పిన యిఁక మాన వశమా. ॥నీవె॥

వామన నీపంపు వచ్చినప్రకృతిదే
నామాట వినుమన నా వసమా
శ్రీమంతుఁడ నీచేఁతదేహ మిది
దోమటి గుడువక తోయఁగ వశమా. ॥నీవె॥

నగధర నీ విటు నడపెటి కర్మము
నగినగి తోయఁగ నా వసమా
తగు శ్రీవెంకటదైవమ నాపాలఁ
దగిలితి వితరముఁ దలఁచఁగ వశమా. ॥నీవె॥ 119

భైరవి

విశ్వరూప మిదివో విష్ణురూప మిదివో
శాశ్వతుల మైతి మింక జయము మా జన్మము. ॥పల్లవి॥

కొండవంటి హరిరూపు గురుతైన తిరుమల
పండిన వృక్షములే కల్పతరువులు
నిండిన మృగాదు లెల్ల నిత్యముక్తజనములు
మెండుగఁ బ్రత్యక్షమాయ మేలువో నా జన్మము. ॥విశ్వ॥

మేడవంటి హరిరూపు మించైన పైఁడిగోపుర
మాడనే వాలినపక్షు లమరులు
వాడలఁ గోనేటిచుట్ల వైకుంఠనగరము
యీడ మాకుఁ బొడచూపె యిహమే పో పరము. ॥విశ్వ॥

కోటిమదనులవంటి గుడిలో చక్కనిమూర్తి
యీటులేని శ్రీవెంకటేశుఁ డితఁడు
వాటపు సొమ్ములు ముద్రవక్షపు టలమేల్మంగ
కూటువైన న్నేలితి యెక్కువవో నా తపము. ॥విశ్వ॥ 120

ఆహిరి

నీకే శరణంటి నిన్నే నమ్మితి నయ్య
పైకొని శ్రీహరి నీవే పరిహరించవే. ॥పల్లవి॥

విజ్ఞానములు గొన్ని వింటు నే నూరకే
సుజ్ఞానములు గొన్ని చూతు నే నేపొద్దు
అజ్ఞానము నే ననిశము నడచేది
ప్రజ్ఞాహీనుఁడ నెంత పాపకర్మమో. ॥నీకే॥

సుకృతములొక మరి సొరిది నే బోధింతు
ప్రకృతి యొక్కొకవేళ భావింతు నాత్మలో
అకృతములే నే ననిశముఁ జేసేది
వికృతాచారుఁడ నింకా వికార మెంతో. ॥నీకే॥

ధర్మమార్గమూ గొంత తలఁపున నెరిఁగితి
నిర్మలచిత్తమై మోక్షనిలయము నెరిఁగితి
నిర్మించి శ్రీవెంకటేశ నీవు నన్ను నేలఁగాను
మర్మ మెరిఁగితి నెట్ల మన్ననఁ గాచితివో. ॥నీకే॥ 121

రామక్రియ

ఇంతటి దైవము లేఁడు యెందుఁ జెప్పి చూపఁగ
వంతులకుఁ గొలిచేటివారి భాగ్య మిఁకను. ॥పల్లవి॥

గక్కన మన్మథునిఁ గన్నతండ్రి గనక
యెక్కువ చక్కఁదనాల కితఁడె దొడ్డ
నిక్కపు సూర్యచంద్రాగ్ని నేత్రుఁడు గనక
దిక్కులఁ గాంతుల నీ దేవుఁడే దొడ్డ. ॥ఇంత॥

అంచెల లక్ష్మికి మగఁ డైనాఁడు గనక
యెంచరాని సంపదల కితఁడే దొడ్డ
పంచిన చోటఁ జక్రము పంపుచేసీఁ గనక
మించిన ప్రతాపాన మిక్కిలిని దొడ్డ. ॥ఇంత॥

దైవికపుఁ బురుషోత్తముఁ డితఁడు గనక
దేవతల కెల్లా నీ దేవుఁడే దొడ్డ
వావాత శ్రీవెంకటాద్రి వరము లిచ్చీఁ గనక
యేవల దాతలలోన నితఁడే దొడ్డ. ॥ఇంత॥ 122

272-వ రేకు. దేసాక్షి

కలవి రెండే భూమి కామనిదానంబులు
జలజాక్షుఁడు నతని శరణాగతియును. ॥పల్లవి॥

నరులు లేరా భూమి నానాదిక్కులలోన
హరిదాసుఁ డొక్కఁడే యరుదు గాక
సురలు లేరా మింట సోధించ ఘనుఁ డొక్కఁడే
పరమపద మేలు శ్రీపతియె కాక. ॥కల॥

మాటలు లేవా భూమి మంత్రము లెంచి చూడఁగ
తేటల హరినామము తేఁకువ గాక
కోటిపూజలిల లేవా కుమతులు సేసేవి
పాటల ప్రపన్నుని భక్తి దొడ్డు గాక. ॥కల॥

విహితసుఖము లేదా విశ్వములో భోగించ
సహజమోక్షసుఖమె సారము గాక
యిహమున శ్రీవేంకటేశుఁడిందరికి లేఁడా
మహి శ్రీవైష్ణవులకే మనికాయఁ గాక. ॥కల॥ 123

ముఖారి

విష్ణుఁడ వచ్యుతుఁడవు విశ్వపరిపూర్ణుఁ డవి
వైష్ణవు లానతియ్యఁగా వట్టి చదువు లేల. ॥పల్లవి॥

వెన్న చేతఁ బట్టి నేయి వెదకఁగ నిఁక నేల
నిన్ను లోన నించుకొని నిజమేదో యన నేల
వున్నతి దీపము వట్టి వోగి నూతఁ బడ నేల
పన్ని నీదాస్యము గల్గ బహుకర్మమేల. ॥విష్ణు॥

చాలా ధనము గల్గి సంతలఁ దిరియ నేల
నాలుక నీపేరు గల్గ నానాజపము లేల
కాలము నేరు గుడిచి కాలువ వొగడ నేల
పాలించ నీవుండఁగాను పరచింతలేల. ॥విష్ణు॥

మిన్ను చూచేయందుకఁగా మిక్కిలి తోదోపు లేల
అన్నిటా నీవుండఁగాను అడుగ నేల
యెన్నగ శ్రీవెంకటేశ యిందరి నేలేవు నీవే
నిన్నే కొలుచుట గాక నీటు గర్వాలేల. ॥విష్ణు॥ 124

వరాళి

చంచలము మానితేను సంసారమే సుఖము
పొంచి హరిదాసుఁడైతే భూమెల్లా సుఖము. ॥పల్లవి॥

పొరుల వేఁడకవుంటే వున్నచోనే సుఖము
పరనింద విడచితే భావమెల్లా సుఖము
సరవిఁ గోపించకుంటే జన్మమెల్లా సుఖమే
హరిఁ గొలిచినవారికన్నిటాను సుఖమే. ॥చంచ॥

కానిపని సేయకుంటే కాయమునే సుఖము
మానమున నుండితేను మరులైనా సుఖము
దీనత విడిచితేను దినములెల్లా సుఖము
ఆని హరిఁ దలఁచితే నంతటా సుఖమే. ॥చంచ॥

చలము విడిచితేను సంతతము సుఖము
యిల నాసలుడిగితే నిహమెల్లా సుఖమే
తలఁగి శ్రీవెంకటేశుదాసులైనవారు వీని
గెలిచి నటించఁగాను కిందా మీఁదా సుఖమే. ॥చంచ॥ 125

దేసాళం

పెదకవో చిత్తమా వివేకించి నీవు
అదనఁ దదియ్యసేవ అంతకంటే మేలు. ॥పల్లవి॥

చూపులెన్నైనాఁ గలవు సూర్యమండలముదాఁకా
చూపులు శ్రీహరిరూపు చూడ దొరకదు గాని
తీపులెన్నైనాఁ గలవు తినఁ దిన నాలికకు
తీపు శ్రీహరిప్రసాదతీర్థమని కోరదు. ॥వెద॥

మాటలెన్నైనాఁ గలవు మరిగితే లోకమందు
మాటలు శ్రీహరినామము మరపఁగ వలె
తేటలెన్నైనాఁ గలవు తీరని చదువులందు
తేటగా రామానుజులు తెరిచె వేదములలో. ॥వెద॥

చేతలెన్నైనాఁ గలవు సేసేమంటే భూమి
చేతల శ్రీవెంకటేశుసేవ సేయవలెను
వ్రాఁతలెన్నైనాఁ గలవు వనజభవునిముద్ర
వ్రాఁతలు చక్రాంకితాలె వహికెక్కె ముద్రలు. ॥వెద॥ 126

లలిత

బహుకుటుంబివి నీవు బ్రతుకఁగ వెరవేదో
విహగగమన నాకు వెరగయ్యీ నిందుకే. ॥పల్లవి॥

పుట్టేటి జంతువులు భువనము లెల్లా నిండె
యిట్టె బ్రహ్మాండకోట్లు యిన్నియు నీమేన నిండె
యిట్టె అందరి రక్షించే యిత్తవైన విధమేదో
వొట్టుగ కాఁపురము నీ వుండఁగఁ జోటేదో. ॥బహు॥

చిన్ని చిన్ని దేవతలచేతల ముద్దులు నిండె
కన్నుల నీ కివి చూచి కడు సంతసాలు నిండె
మన్ననలు వీరికిచ్చి మలసేటి విధమేదో
వున్నతిని చింతదీరి వుండు టెట్ల నెన్నఁడో. ॥బహు॥

నీదేవివైన లక్ష్మి నిచ్చు సంపదలు నిండె
ఆదివై శ్రీవెంకటేశ ఆకె నీ వురాన నిండె
పోదివై నీవివి యెల్లా భోగించేదేపొద్దో
నీదాసులము నేము నినుఁ జింతించితిమి. ॥బహు॥ 127

లలిత

నిలిచినచోట నెల్లా నిధానమీతఁడు
యిల వెఱవ వెఱవ నేమిటికి నికను. ॥పల్లవి॥

హరి నాకుఁ గలఁడుగా అన్నిటిఁ బరిహరించ
నిరతి గర్మములెంత నిండుకుండినా
దరిదాపు యితఁడే కా తగ వెనుకవేసుకో
విరవిరఁ బాపాలు నావెంటఁ బడినాను. ॥నిలి॥

గోవిందుఁడు గలఁడుగా, కొంకు దీర్చి నను గావ
కావరపు భవములు గదిమినాను
దేవుఁడితఁ డున్నాఁడుగా దిక్కుదైవై నిలువఁగా
భావపు సంసారవార్ధి పైకొని ముంచినను. ॥నిలి॥

శ్రీవెంకటేశుఁడే చిత్తగించి నన్నేలెఁగా
హావాత నింద్రియాలు వళకాడినా
యీవల నావల నితఁ డిహపరాలిచ్చెఁగా
వావిరి నే ధాన్యగర్వముతో నుండినను. ॥నిలి॥ 128

273-వ రేకు. శౌళి

దేవశిఖామణివి దిష్టదైవమవు నీవు
యీవల నీటంట నాకు నెదురింక నేది. ॥పల్లవి॥

కామధేనువుఁ బిదుకఁ (కుఁ ?) గల కోరిక లివెల్ల
కామధేనువులు పెక్కు గాచే కృష్ణుఁడే వట
కామించి నీ బంటనట కమ్మి నిన్ను దలఁచితి
నేమి మాకుఁ గడమయ్య యిందిరారమణా. ॥దేవ॥

నెంచఁ గల్పవృక్షమును యిచ్చు సిరు లెల్లాను
నించి కల్పవృక్షముల నీడల కృష్ణుఁడవట
అంచెల నీ బంటనట ఆత్మలో నిన్ను నమ్మితి
వంచించఁ గడమ యేది వసుధాధీశ. ॥దేవ॥

తగ నొక్క చింతామణి తలఁచినట్లఁ జేసు
మిగులఁ గౌస్తుభమణి మించిన కృష్ణుఁడవట
పగటు శ్రీవెంకటేశ భక్తుఁడ నీకట నేను
జగములోఁ గొఱతేది జగదేకవిభుఁడా. ॥దేవ॥ 129

సాళంగం

కొలిచినవారల కొంగుపైఁ డితఁడు
బలిమిఁ దారకబ్రహ్మమీతఁడు. ॥పల్లవి॥

యినవంశాంబుధి నెగసిన తేజము
ఘనయజ్ఞంబులఁ గల ఫలము
మనుజరూపమున మనియెడి బ్రహ్మము
నినుపుల రఘుకులనిధానమితఁడు. ॥కొలి॥

పరమాన్నములోపలి సారపుఁ జవి
పరగిన దివిజుల భయహరము
మరిగిన సీతామంగళసూత్రము
ధరలో రామావతారం బితఁడు. ॥కొలి॥

చకితదానవుల సంహారచక్రము
సకలవనచరుల జయకరము
వికసితమగు శ్రీవెంకటనిలయము
ప్రకటిత దశరథభాగ్యంబితఁడు. ॥కొలి॥ 130

బౌళిరామక్రియ

అభయదాయకుఁడవదె నీవే గతి
యిభరక్షక నను నిపుడు గావవే. ॥పల్లవి॥

భయహర దైత్యేయభంజన కేశవ
జయ జయ నృసింహా సర్వేశ్వరా
నియతము మాకిదె నీపాదములె గతి
క్రియగా మమ్మేలి కింకలుడుపవే. ॥అభ॥

బంధవిమోచన పాపవినాశన
సింధురవరదా శ్రితరక్షా
కంధరవర్ణుఁడ గతి నీ నామమె
అంధకారముల నణఁచి మనుపవే. ॥అభ॥

దైవశిఖామణి తతచక్రాయుధ
శ్రీవెంకటగిరి శ్రీరమణా
సావధాన నీ శరణ్యమే గతి
వేవేలకు నావిన్నప మిదియే. అభ॥ 131

శంకరాభరణం

శరణు కపీశ్వర శరణంబనిలజ
సరవి నెంచ నీసరి యిఁక వేరీ. ॥పల్లవి॥

పుట్టిననాఁడే భువనము వెరఁగఁగ
పట్టితి సూర్యునిఁ బండనుచు
ముట్టిన చుక్కలు మోవఁగఁ బెరిగితి
విట్టి ప్రతాపివి యెదురేదయ్యా. ॥శర॥

అంపిన యప్పుడె యంబుధి దాఁటితి
వింపులు సీతకు నిచ్చితివి
సంపద మెరయుచు సంజీవి దెచ్చితి
పెంపును సొంపునుఁ బేర్కొన వశమా. ॥శర॥

చెదరక నేఁడే శ్రీవెంకటగిరిఁ
గదిసి రాముకృప గైకొంటి
వదలక నీకృపవాఁడ నైతి నిదె
యెదుటనే కాచితి విఁకఁ గడమేమీ. ॥శర॥ 132

నారాయణి

దేవ నీపక్షపాతమో తిరిగేలోకుల వెల్తో
శ్రీవిభుఁడ నీవే కాదా చిత్తములోనయ్యా. ॥పల్లవి॥

దివములు సరియే దినరాత్రులును సరే
యివల సుఖదుఃఖాలు హెచ్చు కుందులేలయ్యా
భవనులు సరియే ప్రాణములు సరియే
భువిఁ బుణ్యపాపముల భోగము వేరేలయ్యా. ॥దేవ॥

విని కిందరి కొకటే విషయాలు నొకరీతి
మునిఁగేటి జాతిభేదము లివేలయ్యా
అనయముఁ జూపొక్కటే ఆకలియు నొకటే
పెనఁగేటి గుణముల పెక్కుజాడ లేలయ్యా. ॥దేవ॥

అంతరాత్మ నీవొక్కడ వన్నిటా శ్రీవెంకటేశ
చింతలు వేవేలైన సిలుగేలయ్యా
యింత సేసీ నీమాయలిందుకే నీశరణంటే
కాంతుఁడ నన్నిందుకే కాచితివి నేఁడయ్యా. ॥దేవ॥ 133

మంగళకౌశిక

నేమెంత మూఢులమైనా నీలవర్ణుఁ డంతరాత్మ
మామనసు వెలితేల మంచిదాఁ గాక. ॥పల్లవి॥

దైవముకృప గలి(గి?)తే తనకర్మాలడ్డమా
ఆవేళ ఘనపుణ్యుఁడౌఁ గాక
గోవిందుఁడు మన్నించితేఁ గొంచము దొడ్డున్నదా
కోవరపు సిరులంది కొన కెక్కుఁ గాక. ॥నేమెం॥

పరమాత్ముఁ డేలుకొంటే బంధములు గలవా
తెరదీసినట్లానె తెగుఁ గాక
హరి విజ్ఞానమిచ్చితే నడ్డము మాయలుండునా
తొరలి జీవుఁడు మాయఁ దొలఁగుఁ గాక. ॥నేమెం॥

శ్రీవెంకటేశ్వరురూపు చిత్తములోఁ జిక్కితేను
చావుఁ బుట్టుగులున్నవా జయమౌఁ గాక
కైవల్యమీతఁ డిచ్చితేఁ గడమలు గలనా
కేవలపు జగ మెల్లా గెలుపించుఁ గాక. ॥నేమెం॥ 134

274-వ రేకు మంగళకౌశిక

విడువవో మాయావిష్ణువశీనము
వొడలిది నీ కెందు నున్నికే లేదు, ॥పల్లవి॥

శ్రీపతినామము చేకొనె నాలుక
యేపాపములకు నెడ లేదు
దాపగు గోవిందుఁ దలఁచిన మనసిది
కోపముల కిరవు కొన నెడ లేదు. ॥విడు॥

నెలవుగ హరికథ నిండెను వీనుల
కలిదోషము: లిక్కడ లేవు
అలరిన జన్మంబచ్యుతు శరణని
నిలిచె దుఃఖముల నివారణము. ॥విడు॥

శ్రీవెంకటపతిఁ జేరె నాత్మ యిది
భావవికారము పని లేదు
దైవాధీనము తత్త్వవిచారము
వేవేలు కర్మపు విధులే లేవు. ॥విడు॥ 135

లలిత

ఇన్నిటా శ్రీహరిభక్తి యిది లాభము
పన్నిన తపముచేత బడలుటే లాభము. ॥పల్లవి॥

ఘనయఁ గర్మదేహమిదెన్ని పాట్లు వచ్చినా
ననుభవించి తీరుచు టది లాభము
తన పాపవర్తన యితరు లెంత నిందించినా
ననుమానించక పడుటది లాభము. ॥ఇన్ని॥

తగు సంసారజీవుఁడు తన్నెంత వేసరించినా
నగి ఋణము దీర్చుట నానాలాభము
చిగురువంటి చిత్తము చేరి మొందు దిప్పినాను
తగిలి యలయుటే దక్కినట్టి లాభము. ॥ఇన్ని॥

శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు జీవములో నుండఁగాను
యేవేళ నెట్లయినా నివి లాభము
పావనమైనట్టి యాత్మ భావమెంత మఱచినా
ఆవల నానందించుటది లాభము. ॥ఇన్ని॥ 136

లలిత

మనసొకటి కోరికలు మూలు గలపుచు (?) నుండు
తనిసితే నదియు పరతత్త్వమై నిలుచు. ॥పల్లవి॥

కన్నులనియెడి పాపకర్మంబులివి రెండు
పన్ని తామెన్నింటిపై నైనఁ బారు
మున్నె యివి హరిపాదములమీఁద నిలిపినను
అన్ని పుణ్యంబులును అందునే కలుగు. ॥మన॥

వీనులనియెడి మహావెడఘోరనరకములు
అని పరనిందలే ఆలింపుచుండు
నానాట యిందులో నారాయణునికథలు
పూని నించిన పుణ్యభోగములే యొసఁగు. ॥మన॥

నాలుకనియెడి గుహను నాచుబాముది యొకటి
గాలి అన్నృతపు విషము గ్రక్కుచుండు
యీలీల శ్రీవెంకటేశు నామామృతము
సోలి నించవె ఆత్మ శుభములే కలుగు ॥మన॥ 137

కన్నడగౌళ

ఎన్ని చందముల నెట్టైన నుతింతు
కన్నుల నిన్నే కనుఁగొంటేఁ గాన. ॥పల్లవి॥

గోవిందా యని కొలిచిన నిన్నే
శ్రీవల్లభుఁ డని చింతింతును
భూవిభుఁడవు యిది పునరుక్తనకుమీ
దైవ మొకఁడవే ధరణికిఁ గాన. ॥ఎన్ని॥

పరమాత్ముఁడ వని భక్తి సేసి నిను
నరహరి వని ధ్యానము సేతు
నరవులఁ జర్వితచర్వణ మనకుమీ
అరయఁగ గురి యంతరాత్మవు గాన. ॥ఎన్ని॥

నరుగ శ్రీవెంకటేశ్వర నీదాస్యము
మరిగితి నదె ముమ్మాటికిని
తిరిగిన యందే తిరిగెద ననకుమీ
యిరవుగ నితరంబిఁక లేదు గాన. ॥ఎన్ని॥ 138

గుజ్జరి

దేవ నీవేకాల మెట్టు దిప్పినాఁ దిరుగుట గా
కీవలఁ బెద్దరికము యెక్కడిదో తనకు. ॥పల్లవి॥

దొరకొని జీవుఁడు దుఃఖముల కోపఁడు
నరకములోనఁ దననాటి పాలెంచఁడు గాని
సిరులకొరకుఁ గాఁ జిఁదు వందయ్యీఁ బ్రాణి
పురుషై పుట్టినపుడే బుద్ధులెందు వోయనో. ॥దేవ॥

పొల్లువోక నేను నేఁడు భోగించకుండ లేదు
తల్లికడుపులోనుండి తానేమి భోగించెనో
యిల్లు ముంగి లాసపడీ నిప్పుడే యీగుణము
తొల్లి జనించనినాఁడు తొలఁగి యెందుండెనో. ॥దేవ॥

గుక్కక మనసు నేఁడు కోరక వుండఁగ లేదు
తక్కిఁ బ్రహ్మ ప్రళయానఁ దానెట్టుండెనో
నిక్కి శ్రీవెంకటేశ్వర నీమరఁగు నేఁ జొచ్చితి
యెక్కువఁ దానిటమీఁద నెందుకు దాఁగీనో. ॥దేవ॥ 139

కన్నడగౌళ

నడపే వేఁటికి నాటకము
అడరి నిజముగా నానతి యీవే. ॥పల్లవి॥

విశ్వమూర్తి కొక విన్నపము
శాశ్వతము లాయ జగము లివి
యీశ్వరేశ్వరున కింకొక విన్నపము
ఐశ్వర్యమోక్షం బాత్మల కేది. ॥నడ॥

రమాధిపతికొక రహస్యము
సమానుఁడవు నీవు సర్వమున
క్రమాన నిఁక నొక రహస్యము
సమో హి (?) నరకము స్వర్గము నేలా. ॥నడ॥

హరి నే నొక మాఁ టడిగెదను
నిరంతరాత్మవు నీవు గదే
యిరవుగ శ్రీవెంకటేశ నే నడిగెద
విరసము లే దిఁక విచార మేలా. ॥నడ॥ 140

275-వ రేకు శంకరాభరణం

చానిపిలోపలఁ జవి గలదా యివి
మానిపి నీగతి మరపుదు గాకా. ॥పల్లవి॥

చంచలపు గుణముల జడిసిన జీవుఁడు
మంచి గుణంబుల మలసీనా
అంచెల హరి నీ వంతర్యామివి
నించి నీగుణమె నెరపుదు గాకా. ॥చాని॥

బూతుల యెంగిలిఁ బుట్టినదేహము
బాతిగ శుచియై పరగీనా
చైతన్య మందులో శ్రీపతివి నీవు
నీతత్వఫలమే నెరపుదు గాకా. ॥చాని॥

లలి సుఖదుఃఖపు లంకెకాపురము
మెలుపున సాజాన మెలఁగీనా
యిలపై శ్రీవెంకటేశ్వర నీవిది
కలిగించితి వీఁకఁ గాతువు గాకా. ॥చాని॥ 141

లలిత

అన్నిటికి నారదాదులదివో సాక్షి
యిన్నిటా మాకుఁ గలిగె నేమైనాఁ గాని. ॥పల్లవి॥

భూమిలోన నెన్నియైనా పుణ్యములు గలవు
కామింప నాచారాలు కల వెన్నైనా
సామజవరదు నొక్కసారె దలఁచినందుకు
యేమియును సరిగావు యెట్టయినాఁ గాని. ॥అన్ని॥

వుత్తమలోకసుఖము లొగినెన్నైనాఁ గలవు
యిత్తల సిరులుగల విల నెన్నైనా
చిత్తజగురుని నటు సేవించేపుణ్యమువలె
నిత్తెము గావు గాని నిచ్చలు నెంత్తైనను. ॥అన్ని॥

కలవు మతాలు గొన్ని కలవు ముక్తులు గొన్ని
కలవు మాయలు పెక్కు గల్పించేవి
తలచి శ్రీవెంకటేశు దాసుడైన భాగ్యమిది
కలిగె నిట్టె మాకుఁ గాణాచి గాని. ॥అన్ని॥ 142

లలిత

రామకృష్ణ నీవు నందే రాజ్య మేలుచుండుమవు
యేమి సేసేవిక్కడ నీయిరవుకే పదవే. ॥పల్లవి॥

లంక విభీషణు నుంచ లక్ష్మణుని నంపినట్టు
అంకె సుగ్రీవుఁ గిష్కింధ కంపినయట్టు
వంకకు సంజీవి దేను వాయుజుని నంపినట్టు
వెంకటాద్రిపొంత నుండ వేగ మమ్ము నంపవే. ॥రామ॥

ఘనకిరీటము దేను గరుడని నంపినట్టు
అనుఁగుఁ గపుల నిండ్ల కంపినట్టు
వొనర గోపికలొద్ది కుద్ధవుని నంపినట్టు
ననుపు శేషాద్రి నుండ నన్ను నంపవే. ॥రామ॥

పెండిలికిఁ బరుషలఁ బిలువఁగ నంపినట్టు
అండనే సుందరఁ గంత కంపినయట్టు
వెండియు శ్రీవెంకటేశ వేఁట వచ్చి నురలితి
వుండ(దు?)చోట నుండి నన్ను వ్రాడిగాన కంపవే. ॥రామ॥ 143

రామక్రియ

విచ్చేయవయ్యా వెంకటాచలముపొంత
కచ్చుగా నేమున్నచోటికచ్యుత నారాయణా. ॥పల్లవి॥

అల్ల నాఁడు లంక సాధించందరును బొగడఁగ
మల్లడి నయోధ్యకు మరలినట్లు
యెల్లగాఁ గైలాసయాత్ర కేఁగి కమ్మర మరలి
వెల్లవిరి ద్వారకకు విచ్చేసినట్లు. ॥విచ్చే॥

యెన్నికతో గోమంతమెక్కి జయము చేకొని
మన్ననతో మథురకు మరలినట్లు
అన్నిచోట్లానుండి అల్లిరము లారగించ
వెన్నుఁడవై వేడుకతో విచ్చేసినట్లు. ॥విచ్చే॥

వహి కెక్కఁ ద్రిపురాలవనితల బోధించి
మహి నిందిరవొద్దికి మరలినట్లు
విహగగమన శ్రీవెంకటేశ మమ్ముఁ గావ
విహితమై నామతిలో విచ్చేసినట్లు. ॥విచ్చే॥ 144

బౌళి

మాదురితములు వాపి మమ్ముఁ గాచు టరుదా
శ్రీదేవిరమణుఁడ శ్రీవెంకటేశ. ॥పల్లవి॥

అంబరీషుఁ బైకొన్న ఆపద లన్నియుఁ బాపి
బెంబడిఁ గాచె నీచేపెనుచక్రము
అంబరాననున్న ధ్రువు నజ్ఞాన మెల్లఁ బాపె
పంబి నీచేత నుండినపాంచజన్యము. ॥మాదు॥

పక్కన జరాసంధుబలమెల్ల నుగ్గాడి
నిక్కము మథుర నిల్పె నీచేగద
తొక్కి హిరణ్యకశిపుఁ దునిమి ప్రహ్లాదుఁ గాచె
నిక్కి నిక్కి మెరిసేటి నీఖడ్గము. ॥మాదు॥

వెడరావణునిఁ జంపి విభీషణునిఁ గాచె
చిదుముడి పడక నీచేశార్ఙ్గము
యెడ మీఁక శ్రీవెంకటేశ నేఁడు నన్నుఁ గాచె
బడిబడి నీనామపఠన(నేఁడి)దిగో. ॥మాదు॥ 145

దేవగాంధారి

తప్పు లెంచ కిఁక దరి చేర్చవయ్యా
చెప్ప నేల నీచిత్తమయ్యా. ॥పల్లవి॥

కలిదోషహరణ కర్మవిదారణ
సులభపునీదాసులమయ్యా
కలిగిన శరణాగతవజ్రపంజర
వలనగు నీమరఁగువారమయ్యా. ॥తప్పు॥

దురితనివారణ దుఃఖవిమోచన
ద్వారకొని నీభక్తులమయ్యా
కరిరాజవరద కరుణాసముద్ర
సరి నిను నమ్మినజంతులమయ్యా. ॥తప్పు॥

శ్రీకాంతప్రియ శ్రీవెంకటేశ్వర
కైకొన్న నీకింకరులమయ్యా
మాకేల యితరపు మతదైన్యంబులు
పైకొనఁ బోఁజేసి పాలించవయ్యా. ॥తప్పు॥ 146

276_వ రేకు. రామక్రియ

ఎంతగాలమైనాను హెచ్చీ నాసలు శ్రీ
కాంతుఁడవింతటన్నా నాఁ గరుణించరాదా. ॥పల్లవి॥

పచ్చితనానఁ దిరిగి పండవద్దా చిత్తము
గచ్చులఁ దాఁ గసుఁగాయే కలకాలము
చచ్చి చచ్చి పుట్టి పుట్టి జారవద్దా కర్మము
కొచ్చి కొచ్చి సేసి సేసి గోరపడీఁ గాక. ॥ఎంత॥

రోఁతగడుపున నించి రోయవద్దా దేహము
కూఁతలతో రుచులెల్లాఁ గోరీఁ గాక
చేఁతలు యీగుణమైన సిగ్గువడ వలదా
బాఁతిపడి విషయాలఁ బరచయ్యీఁ గాక. ॥ఎంత॥

నానాఁడే విరతిఁ బొంది నవ్వు నవ్వవలదా
మానక యీజీవుఁడనుభవించీఁ గాక
మోనాన శ్రీవెంకటేశ మొక్కి నీదాసుఁడఁ గాఁగా
అనినవిన్నియుఁ బరిహార మయ్యీఁ గాక. ॥ఎంత॥ 147

లలిత

సొమ్ముగలవాఁడు తనసొమ్ము చెడనిచ్చునా
కమ్మి నీసొమ్మను నేను కాపాడవే హరి. ॥పల్లవి॥

పసురమడవిఁ బడ్డ బసురముగలవాఁడు
దెసలు వెదకింటికిఁ దెచ్చుకొన్నట్టు
వసగా నాసలలోన వడిఁ బడ్డనామనసు
యెసగ మళ్లించవే నన్నేలిన గోవిందుఁడా. ॥సొమ్ము॥

గొందిఁ బంట సేయువాఁడు కొలుచులు పరకళ్లఁ
జిందకుండా గాదెఁ బోసి చేరి కాచీని
కందువ మమ్ముఁ బుట్టించి కన్నవారివాకిళ్లఁ
జెంది కావనియ్యకువే జీవునిలోదేవుఁడా. ॥సొమ్ము॥

కడుపులోనిశిశువు కన్నతల్లి దన్ని తేను
బెడగులెంచక కని పెంచీనటా
యెడమీక శ్రీవెంకటేశ నీకుక్షిలో నేను
తడవి తప్పునేసినా దయఁ గావవే. ॥సొమ్ము॥ 148

ధన్నాసి

మెచ్చుల దంపతులార మీరే గతి
మెచ్చితి నిన్నిట మిమ్ము మెరసె మీచేతలు. ॥పల్లవి॥

తమ్మిలోనిమగువా వో ధరణీధరుఁడా
విమ్మనే నమ్మితి నాకు మీరే గతి
సెమ్మది నో యిందిరా నీరజలోచనుఁడా
కమ్మి యేపొద్దును మీరే కలరు నాపాలను. ॥మెచ్చు॥

పాలజలధికూఁతుర భక్తవత్సలుఁడ హరి
మేలిచ్చి రక్షించి నాకు మీరే గతి
కేలి నో శ్రీమహాలక్ష్మి కేశవ దయానిధి
తాలిమి మీరే నాకు దాపు దండ యెపుడు. ॥మెచ్చు॥

చెన్నగు రమాకాంత చెందిన వో మాధవ
మిన్నక యేపొద్దు మాకు మీరే గతి
చిన్ని యలమేలుమంగ శ్రీవెంకటేశుఁడా
యెన్నిక కెక్కించి నన్ను నేలుకొంటిరిదిగో. ॥మెచ్చు॥ 149

శంకరాభరణం

దైవంబవు కర్తవు నీవే హరి
యీవల నావల నెవ్వఁడ నయ్యా. ॥పల్లవి॥

తలఁచిన తలఁపులు దైవయోగములు
కలిగిన చేఁతలు కర్మములు
వెలసిన దేహము విషయాధీనము
యిల నోఁ గా దన నెవ్వఁడ నయ్యా. ||దైవం||

జిగి నింద్రియములు చిత్తపుమూలము
తగులమి (ము ?) మాయకుఁ దనుగుణము
జగతిఁ బ్రాణములు సంసారబంధము
యెగ దిగ నాడఁగ నెవ్వఁడ నయ్యా. ||దైవం||

శ్రీతరుణీశ్వర శ్రీవెంకటపతి
ఆతుమ యిది నీయధీనము
యీతల నీవిఁకఁ నెట్టినఁ జేయుము
యేతలపోఁతకు నెవ్వఁడ నయ్యా. ||దైవం|| 150

దేసాక్షి

ఎన్నఁ డేఁక యేది గొలఁదిపాటు
వున్నతపుమాయలకే వొడిగట్టవలసె. ||పల్లవి||

చీ చీ మనసా చీ మనసా
కాచేటి పూచేటి వో ఘనజన్మమా
నీచు యెండమావులెల్లా నీళ్లంటా నమ్మినట్టు
చూచి చూచి యింద్రియాలే సుఖమనవలసె. ||ఎన్న||

కట్టా జీవుఁడా కటకటా జీవుఁడా
తొట్టిన పంచభూతాలతోడి దేహమా
వెట్టిఁ జెఱకుపోలికి వెదురు నమలినట్టు
పట్టిన యీశనకమే బ్రహ్మ మనవలసె. ||ఎన్న||

బాపు బాపు దైవమా భావపు శ్రీవేంకటేశ
చూపుల నాయాతుమలో సుజ్ఞానమా
దోపుచుఁ బూవులవల్ల తుంగ దలకెక్కినట్టు
దాపగు నాలిక నిన్ను దలఁచఁగ వలసె. ||ఎన్న|| 151

దేవగాంధారి

పొందినవెల్లా భోగ్యములే
అందరిలో నీక ననుమానమేలా. ||పల్లవి||

హరి నీసంకల్ప మన్నిట నుండఁగ
గరిమల మాసంకల్పము లేఁటికి
దురితము లణఁచీ దొర నీనామము
సొరిది విధికిఁగా సుడివడ నేలా. ||పొంది||

జిగి నీధ్యానము చింతలు మాన్పఁగ
వెగటున మాకిఁక వెడ చింతేఁటికి
తగు నీతత్త్వము తపఃఫల మొసఁగ
అగడుఁగోరికల ఆస లిఁకేలా. ||పొంది||

కమ్మి నీశరణు గతి యిటు చూపఁగ
కమ్మర నుద్యోగము మా కేఁటికి
యిమ్ముల శ్రీవేంకటేశ్వర మాపాల
నెమ్మదిగలవిఁక సేసాడ నేలా. ||పొంది|| 152

277-వ రేకు. రామక్రియ

రాతిరిఁ బగలనేటి రంటి నడుమను జిక్కి
వ్రాంతగాన వెళ్లనీరో వో యానఁగాల. ||పల్లవి||

దైవమెప్పుడు గలఁడు తలఁచఁగ లేము గాని
కైవసమై జీవుఁడుండు కాన రాదు గాని
వూవు పిందెవంటి పాపపుణ్యములఁ జిక్కినాఁడ
తోవ చూపరో మాకు తొలుజన్మములాల. ॥రాతి॥

లోకము మాయామయమై లోను గాకుండుఁ గాని
శోక పరమాత్మలోనే సోధించము గాని
కైకొని మూసి తెరచే కనురెప్పలను జిక్కి
వాకిలిఁ గనెఁ జూపరో వద్దనున్న కాలమా (?). ॥రాతి॥

రూపము విజ్ఞానమే రూఢి కెక్కనైతిఁ గాని
కాపు శ్రీవేంకటేశుఁడే గతి గంటిఁ గాని
యీపారి నేనైతే నిహపరాలకుఁ జిక్కి
పైపూఁత లేమి గానఁ బాలించవో గురుఁడా. ॥రాతి॥ 153

సామంతం

ఇంతటఁ గావఁ గదే యిందిరానాయక నన్ను
పంతానఁ గాకాసురునిఁ బాలించినట్లు. ॥పల్లవి॥

దించని పంచభూతాల దేహము మోచితిఁ గాన
నించిన యజ్ఞానమున నిన్ను నెరఁగ
పంచేంద్రియములచేఁ బట్టువడ్డవాఁడఁ గాన
యెంచరాని పాపములే యిన్నియుఁ జేసితిని. ॥ఇంత॥

మిన్నువంటి జఠరాగ్ని మింగి వున్నవాఁడఁ గాన
కన్నవెల్లా వేఁడి వేఁడి కష్టపడితి
పన్నిన సంసారపుభ్రమఁ బడ్డవాఁడఁ గాన
అన్నిటా దేవతలకు నరిగాఁపన్నైతి. ॥ఇంత॥

ఆతుమలో నీ వుండేభాగ్యము గలవాఁడఁ గాన
చైతన్యమున నీకు శరణంటిని
నీతితో శ్రీవెంకటేశ నీపాలివాఁడఁ గాన
బాతితో సర్వము నీకొప్పనము సేసితిని. ॥ఇంత॥ 154

లలిత

తనిసితి మిన్నిటి తగులేలో
మినుకుల దినముల మెచ్చే మయ్యా. ॥పల్లవి॥

మనసూ రోసితి మరులూ బాసితి
తనువేలో పైతరవాయ
వెనకాఁ దెలిసితి మునుపూఁ జూచితి
నను నేనే యిఁక నవ్వే మయ్యా. ॥తని॥

మాయల వెడలితి మమతల బడలితి
పాయంబేలో పదరీని
దాయల గెలిచితి ధర్మముఁ దెలిచితి
పోయినజన్మముఁ బొగడే మయ్యా. ॥తని॥

శరణాఁ జొచ్చితి జయముల హెచ్చితి
దురితము లెందో తొలఁగీని
గరిమల శ్రీవెంకటపతిఁ గొలిచితి
తరతర మిందే దక్కితి మయ్యా. ॥తని॥ 155

శ్రీరాగం

నీవు నట్ల నేరుపు నేరమి నేఁడు నాయెడకుఁ జూడకుమీ
సేవలయెడ తృణము మేరువుగఁ జేసుకోఁ గలవు నీమహిమలను. ॥పల్లవి॥

తప్పులెరంగము వొప్పులెరంగము దైవమనే నిను నుతియించేదా
నెప్పున వేదము సకలశబ్దము నీవే యని చాటఁగ వినుచు
యిప్పుడు ద్రిష్టాంత మొకటి చెప్పెద నిందుకు సముద్రముఁ డిటు తనలో
చిప్పలు గుల్లలు బహురత్నంబులు చేకొని గర్భీకరించుఁ గదా. ॥నీవు॥

కర్మ మెరంగ నకర్మమెరంగను కరుణానిధి నిను బూజించేదా
నిర్మలవేదము చైతన్యంబిది నీవే యని చాటఁగ వినుచు
అర్మిలి ద్రిష్టాంత మిందుకు నొకటి అన్నియు గర్భీకరించుకొని
ధర్మాధర్మపు మనుజుల నెల్లాఁ దగ నీభూకాంత మోచుఁ గదా. ॥నీవు॥

జ్ఞాన మెరఁగ నజ్ఞాన మెరఁగను సారెకు నిను నేఁ దలఁచేదా
ఆనినవేదము శ్రీవెంకటేశ్వర అంతరాత్మ నినుఁ జాటఁగను
పూని ద్రిష్టాంతము మీకిటు సరిగాఁ బోలుపరా దిఁక నైనాను
తానే సూర్యుఁడు రాత్రి గలబయట తనగుణము వేగి నెరపుఁ గదా. ॥నీవు॥

లలిత

కలదందే హో సర్వముఁ గలదు కామితార్థమును గలదు
కలదు కలదు శరణాగతులకు హరికైంకర్యంబున మోక్షము గలదు. ॥పల్లవి॥

ఆకాశంబున మోక్షము వెదకిన నందు లోపలా లేదు
పైకొని తానెంత వెదకి చూచినా పాతాళంబున లేదు
యీకడ ధరలో మూలమూలలను యెందు వెదకినా లేదు
శ్రీకాంతుని మతిఁ జింతించి యాసలఁ జిక్కక తొలఁగిన నందే కలదు ॥కల॥

కోటిజన్మములు యెత్తిన ముక్తికి కొన మొదలేమియుఁ గనరాదు
వాటపు సంసారములోఁ గర్మపువార్ధి యీఁదినాఁ గనరాదు
కూటువతో స్వర్గాదిలోకములఁ గోరి వెదకినాఁ గనరాదు
గాటపు కేశవభక్తి గలిగితే కైవల్యము మతిఁ గానఁగవచ్చు. ॥కల॥

సకలశాస్త్రములు చదివినాఁ బరము చక్కటిమార్గము దొరకదు
వికటపు పలువేల్పుల నెందరిఁ గడు వెదకి కొలిచినా దొరకదు
అకలంకుఁడు శ్రీవెంకటగిరిపతి అంతరంగమున నున్నాఁ డనుచును
ప్రకటముగా గురుఁ డానతి యిచ్చిన పరము సుజ్ఞానము తనలో దొరకు ॥కల॥

278-వ రేకు సామంతం

సంసారమే మేలు సకలజనులకును
కంసాంతకునిభక్తి గలిగితే మేలు. ॥పల్లవి॥

వినయపు మాటల విద్య సాధించితే మేలు
తనిసి యప్పులలోన దాఁగకుంటే మేలు
మునుపనె భూమి దన్ను మోచి దించకుంటే మేలు
వెనుకొన్న కోపము విడిచితే మేలు. ॥సంసా॥

కోరి వొకరినడిగి కొంచపడకుంటే మేలు
సారె సారె జీవులను చంపకుంటే మేలు
ఘోరపుటిడుమలను పడకుండితే మేలు
కారించి తిట్ల కొడిగట్టకుంటే మేలు. ॥సంసా॥

పరకాంతల భంగపరచకుంటే మేలు
దొరకొని కెళవులు దొక్కకుంటే మేలు
అరుదైన శ్రీవెంకటాద్రివిభునిఁ గొల్చి
యిరవై నిశ్చింతుఁడైతే నిన్నిటాను మేలు. ॥సంసా॥ 149

లలిత

భగవద్విభవపు ప్రత్యక్షం బిది
జగినిం దొకటియుఁ జేయఁగఁ గలమా. ॥పల్లవి॥

దైవికమె పో తతియగు వానలు
తావగు మొలకలు దైవికమే
కావిరి నివెల్లాఁ గంటా వింటా
దైవము నేలో తలఁచము మనసు. ॥భగ॥

జననమరణములు సరి దైవికమే,
తనుపోషణములు దైవికమే
మొనసి యివెల్లా నెఱిఁగియు మఱిఁగియు
కొనదైవము నేలో కొలువము మనసు. ॥భగ॥

యిహాపరంబులును యివి దైవికమే
తహతహాలుడుపఁగ దైవికమే
అహిపతి శ్రీవెంకటాధిపుకృపచే
మహిమ గంటిమిఁక మఱవము మనసు. ॥భగ॥ 159

బౌళి

నన్నించఁ బని లేదు నిన్నించుటే కాని
మన్నించు హరి నీమఱఁగు చొచ్చితిని. ॥పల్లవి॥

రాజుఁ బెండ్లాడినయట్టి రమణి యేజాతైనా
పూజితమై యిన్నిటాను భోగించినట్టు
సాజాన నేనెంతసకలహీనుఁడనైనా
వోజతో నిన్ను గొలిచి వున్నతుఁడనైతిని. ॥నన్నిం॥

వేల ముద్దుటుంగరము వేడుకనిడి ప్రధాని
కేలెత్తి యిందరిచే మొక్కించుకొన్నట్టు
నేలనే నీముద్రమోచి నేనేఁటివాఁడనైనా
పేలరి జగములోనఁ బెద్దనైతి నిదివో. ॥నన్నిం॥

తల్లి దండ్రి గలవాఁడు తప్పులేమైనాఁ జేసి
తల్లితో మొద్దు గునిసి తప్పించినట్టు
చల్లని శ్రీవెంకటేశ సరవి నీకృపవల్ల
కెల్లున నిన్ను నుతించి గెలిచితి నిదివో. ॥నన్నం॥ 160

శుద్ధవసంతం

ఎందు వెదకనేల యేప్రయాసాలు నేల
యిందే వున్నది బ్రదుకిహపరములకు. ॥పల్లవి॥

ముక్కోటి తీర్థములు ముకుందుదాసుల
వొక్క పాదాంగుటమున నొలికీని డె
మిక్కిలి జపతపాలు మించిన ప్రపన్నుల
చిక్కని కృపాకటాక్షసీమ నున్న దిదివో. ॥ఎందు॥

చేసేటి పుణ్యఫలాలు శ్రీవైష్ణవులచేత
రాసులై యిరుదెసల రాలీనివే
ఆసల విజ్ఞానార్థ మదివో ప్రపన్నుల
భాసురపుఁ బెదవులఁ బాఁతి పైపై నున్నది. ॥ఎందు॥

సకలదేవతలచే సాధించే వరములు
వొకరి తదియ్యులమూఁక నిదివో
వెకలి శ్రీవెంకటాద్రివిభునిమహిమలెల్లా
ప్రకటించి వీరిసల్లాపాన నున్న దిదివో. ॥ఎందు॥ 161

సాళంగం

నీకుఁ దొల్లే యలవాటు నిరుహేతుకపుదయ
జోక నురుత మెచ్చిన సులభుఁడవే కా. ॥పల్లవి॥

నేరములు దొలఁగించ నెలవులు గలిగించ
గారవించ హరి నీవే కలవు నాకు
నారపేరఁ బిలిచితే నారాయణ యనె నంటా
చేరి కాచినటువంటి శ్రీపతివి గా. ॥నీకు॥

దురితములణఁగించ దుఃఖములు పెడఁబాప
గరిమఁ గేశవ నీవే కలవు నాకు
మరమరా యంటేను మరి రామ యనెనంటా
తిరముగఁ గాచినట్టి దేవుఁడవు గా. ॥నీకు॥

వినుతులు చేకొని వేడుకతో నన్ను గావ
ఘనుఁడ శ్రీవెంకటేశ కలవు నాకు
మనసునఁ దలఁచితే మాటలఁ బిలిచె నంటా
తనిసి కంబాన వెళ్లే దైవమవు గా. ॥నీకు॥ 162

గుండక్రియ

ఏపాటి తనకర్మమాపాటి కాపాడు
శ్రీపతిదాసుఁ డయితే చిహ్నలిటువలెఁ బో. ॥పల్లవి॥

అందరిని నిర్మలులే యని తలఁచిన తన
నిందలేని మనసే నిర్మలము
మందలించి లోకులతో మంచిమాఁటలాడితేను
బండెలేని తన నోరే భావించ మంచిది. ॥ఏపా॥

అంతటాను హరి యున్నాఁ డని చూచినఁ దన
యంతరంగమున నుండు నాదేవుఁడే
చింతించి యీజగము చేకొని పావనమంటే
పంతపు తనదేహముఁ బరమపావనమే. ॥ఏపా॥

పుట్టితేఁ దనపాలికిఁ బుట్టె నీప్రపంచము
దట్టమైన పుట్టిల్లఁ దనతోఁడిదే
యిట్టె శ్రీవెంకటేశుఁ డిచ్చినాఁడీగుణము
పట్టమై నావద్దనుండు పరమవిజ్ఞానము. ॥ఏపా॥ 163

279-వ రేకు రామక్రియ

బలువుఁడు నాతఁడే బంధువుఁడు నాతఁడే
తలఁచాతనికి మొక్కఁ దగులింతే నేము. ॥పల్లవి॥

దైవమే భారకుఁడు ధరణి రక్షించుటకు
భావింప నరులచేఁత పని లేదు
శ్రీవల్లభుఁ డతఁడు సేసినట్లా నవును
వావాత ననుభవించేవారమింతే నేము. ॥బలు॥

హరియే స్వతంత్రుఁడు అన్ని పనులు గాఁజేయ
పరులవుద్యోగాలు పని లేవు
సురనాథుఁ డాతఁడు చూచినట్లా నవును
వరుసతోఁ దిరిగాడేవారమింతే నేము. ॥బలు॥

సకలేశుఁడే కర్త జగములు గాచుటకు
ప్రకటించ నేర్పులు పని లేవు
వొకటి శ్రీవెంకటేశుఁడొనరించి నట్లవును
సుకియించి పొగడేటి సుద్దులింతే నేము. ॥బలు॥ 164

భవుళి

వద్దిక నోపము వట్టిస్వతంత్రము
వొద్దిక శాంతితో నుండే మయ్యా. ॥పల్లవి॥

నడవక మానవు నానాజగములు
కడఁగిన హరిసంకల్పానను
వుడుగకిందు నా వుద్యోగమేఁటిది
నడుమనే కనుఁగొని నవ్వే మయ్యా. ॥వద్ది॥

కలుగక మానదు కాఁగల భోగము
కలిమిఁ బురాకృతకర్మమిది
అలసి యిందు నాయాస లేమిటికి
కలిగినపాటే కానీ వయ్యా. వద్ది॥

తగులక మానదు తన సంసారము
వెగటగు మాయావిలాసము
అగపడి శ్రీవెంకటాదిపుకృపచే
తగినపాటనే తనిసేమయ్యా. ॥వద్ది॥ 165

దేవగాంధారి

ఒక్కమాటు శరణని వుండేనింతే కాక
పెక్కు విధములనెట్టు పెనఁగే నయ్యా. ॥పల్లవి॥

నాలిక వొక్కటే నీనామము లనంతము
పోలించి నే నిన్నెట్టు పొగడేదయ్యా
వోలి నాకన్నులు రెండే వొగి నీమూర్తులు పెక్కు
సోలి నే నిన్నెటువలెఁ జూచెదనయ్యా. ॥ఒక్క॥

పట్ట నాచేతులుఁ రెండే పదములు నీకుఁ బెక్కు
వొట్టి నిన్నుఁ బూజించ నోపికేదయ్యా
గట్టి నాచెవులిసుమంత కథలు నీకవి యెన్నో
పట్టవు నే నెట్టు విని భజియించేనయ్యా. ॥ఒక్క॥

యేమిటాఁ జిక్కవు నీవు యింతదేవుఁడవు గాన
కామించి నీడాగు మోచి గతి గనేను
యీమేర శ్రీవెంకటేశ నీవే నన్నుఁ గావు
దీమసాన నిఁక వేరే తెరువు లేదయ్యా. ॥ఒక్క॥ 166

సామంతం

గరిమల నెరఁగరు గాక మానవులు
సిరులఁ దియ్యనినోరఁ జేఁదు మేసేదా. ॥పల్లవి॥

హరి నారాయణ యనిమెడి నోరను
ధర నితరులపేళ్లు దడవుటెట్టు
సరవితో వేదములు చదివేటి నోరను
పరులమీఁది పదాలు పాడేదా. ॥గరి॥

మునుప శ్రీపతికి మ్రొక్కినచేతుల
అనరుహాలకు దండమనుట యెట్టు
మునుకొని పూవులు ముడిచినసిరసున
కసలు కట్టెలు మోచి కాకయ్యేదా. ॥గరి॥

బలిమి శ్రీవెంకటపతిఁ గొలిచినవారు
తెలియకల్పులఁ గొల్చి తిరుగుటెట్లు
జలధి దాఁటేవాఁడు సరి నోడ వుండఁగ
వలవని జోలితో వదరువట్టేదా. ॥గరి॥ 167

బౌళి

వేళ లేదు జాడ లేదు వీనితోడిదే పాటు
కూళఁడన్నై తిరిగేను గుణమేది నాకు. ॥పల్లవి॥

వేగిరించి పెరరేఁచి వేసరించీఁ బనులు
సాఁగి ముందరఁ బొలసి చలపట్టీ సిరులు
జాగుసేసి వచ్చి వచ్చి చవి చూపీఁ బాయము
యేగతి నిన్ను దలఁతు నేది బుద్ధి నాకు. ॥వేళ॥

తన్ను దానే వచ్చి వచ్చి తగిలీ లంపటము
వున్నతి భోగముల నోరూరించీ సుఖము
కన్నచోనే మెలయించి కదిమీ సంసారము
యెన్నఁడు నిన్ను దలఁతు నెఱుకేది నాకు. ॥వేళ॥

తాలిమింతో మీఁద మీఁదఁ దరవయ్యీఁ గర్మము
నాలితోడ నన్ను సేసి నవ్వ నవ్వీ మర్మము
యేలితివి శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడ నన్ను నీవు
నీలోన నీవాఁడనైతిఁ జెప్పనేది నాకు. ॥వేళ॥ 168

లలిత

అంతర్యామీ వో అంతర్యామీ
బంతి నాకేమి గల్లా నాపాలివాఁడవు గావా. ॥పల్లవి॥

దొంతులై అన్నియోనులఁ దొల్లి నేఁ బుట్టేటినాఁడే
అంతరాత్మవై నవాఁడవటు నీవే కా
యింతట విడిచేవా నన్నింద్రియాలఁ గట్టివేసి
పొంతఁ జూచేవిటు నాకుఁ బొత్తులకాఁపవు గా. ॥అంత॥

తొడరి స్వర్గనరకదుఃఖసుఖముల నాఁడు
అడరి కర్మసాక్షి వటు నీవే కా
విడువవెప్పుడు నన్ను విషయాలఁ జిక్కినాఁడ
కడ నూరకుండ నేల కన్నవాఁడవు గావా, ॥అంత॥

నీచేతఁ గానిది లేదు నీవు నాకుఁ బ్రాణమవు
కాచుటకు నీకంటే నొక్కరు వచ్చేరా
చేచేత శ్రీవెంకటేశ చేరి నీకు శరణంటి
యేచి నన్ను మన్నించితివిది నీతేజము గాదా. ॥అంత॥ 169

280-వ రేకు. సాళంగనాట

తీరుచు నతఁడే దినకర్మంబది
నూరిటి ఋణమొక నూలిపోఁగునా. ॥పల్లవి॥

తొల్లిటి కర్మముతోడఁ గుడుచుటకె
తెల్లమి జీవుఁడు దేహము మోచుట
వొల్లనన్నఁ బోదున్నంతగాలము
మల్లాడి హరినే మఱవఁగ వలదు. ॥తీరు॥

కోరినకోర్కికి గురియగునందుకె
సారపుసంసారసంగమిది
నేరిచి బ్రదికేటినెపమునఁ బోదది
కూరిమి హరినే కొలువఁగవలయు. ॥తీరు॥

తెంచనియాసలఁ దిప్పుటకే పో
పంచేంద్రియముల పంతమిది
చించినఁ బోదిది శ్రీవెంకటపతి
నించి మనసులో నించగవలయు. ॥తీరు॥ 170

లలిత

ఎక్కడి పుట్టుగు లేక నెక్కడి మరణములు
మిక్కిలి నీముద్రలు నామేన నున్నవివిగో. ॥పల్లవి॥

కెరల(బా?) పాపములకుఁ గెరల(గ?) కర్మములకు
హరి నీనామము నోర నంటితేఁ జాలు
నరకము లేమి నేసు నానేరనేమి నేసు
నిరతి నామతిలోన నీవుండఁగాను. ॥ఎక్క॥

చిక్కనింద్రియములకు చిక్కను బంధములకు
చొక్కి హరి నీమఱఁగు చొచ్చితిఁ జాలు
మొక్క నేల యెవ్వరికి మొరవెట్ట నేమిటికి
నిక్కపు మాయిలువేల్పు నీవై వుండఁగా. ॥ఎక్క॥

దగ్గరవు మాయలింక దగ్గరవు దుర్గుణాలు
నిగ్గుల శ్రీవెంకటేశ నీవు గల్గఁగా
యెగ్గు లేదు తగ్గు లేదు యింక నీదాసులలోన
వుగ్గువలేని ప్రసాద మూనినది వొడల. ॥ఎక్క॥ 171

దేసాళం

జోజో యని మీరు జోల పాడరో
సాజపు జయంతి నేడే సఫలమిందరికి. ॥పల్లవి॥

అదె చంద్రోదయ మాయ హరి యవతార మందె
మొదల జాతకర్మములు సేయరో
అదన పుత్రోత్సవమట పుణ్యాహము చేసి
కదిసి యిట్టె నామకరణముఁ జేయరో. ॥జోజో॥

కాయము దేవకికిచ్చి గక్కన వాసుదేవుని
కీయరో గంధాక్షతలిటు వీడేలు
కాయకపు గాడిదెకు కవణము వెట్టి మరి
వీయపు చుట్టాలెల్ల వీడువెట్టరో. ॥జోజో॥

షోడశోపచారములఁ జొక్కించి శ్రీవేంకటేశుఁ
బాడరో ధర్మము నిల్పె భారము మఱచె
వోడించెఁ గౌరవదానవులఁ గంసాదుల జంపె
ఆడనే పాండవులఁ గాచె నని యర్ఘ్య మియ్యరో. ॥జోజో॥ 172

సాళంగం

చరమార్థమందు నీవు చాటితివి గాన
యిరవిది నమ్మితి నాకెదురెందు లేదు. ॥పల్లవి॥

పతికిఁ జనవరైన ప్రాణధారి లెంకలకు
తతి నేమి సేసినాను తప్పు లేదు
సతతము హరి నీశరణాగతుఁడ నాకు (గాన?)
అతిపాపము సేసిన అది నాకు లేదు. ॥చర॥

పారుచు నగరి డాగు పసుర మెవ్వనిచేని
పైరుమేసినా నందు బందె లేదు
సారె నీముద్రలు మోచి సంసారవిషయాల
యేరీతిఁ బొరలినా నెగ్గు లేదు. ॥చర॥

ధర్మానఁ గొని తెచ్చిన దాసులకు పూరవెట్టి
అర్మిలిఁ జేయఁగఁ బని అంత లేదు
నిర్మల శ్రీవేంకటేశ నీకరుణగల నాకు
కర్మలోపమైనాను కడమ లేదు. ॥చర॥ 173

పాడి

నీమాయ లింతే కాక నీరజనాభుఁడ యివి
నామది నిజమనట్టు నమ్మేదయ్యా. ॥పల్లవి॥

బాలుఁడనై నేఁ జన్నుఁబాలు దాగేనాఁడు
వోలి ననుష్ఠానము లెందుండె నయ్యా
చాలి యానేనె బ్రహ్మచారి నయినమీఁద
వాలి యవె యెందుండి వచ్చె నయ్యా. ॥నీమా॥

నేను దినదినమును నిద్దుర వోయేవేళ
వూని నిత్యకర్మములెందుండె నయ్యా
జ్ఞానముతో మేలుకొని సంసారినై నవేళ
ఆనుకొని యెందుండి అంటుకొనె నయ్యా. ॥నీమా॥

యేడ కర్మ మేడ ధర్మ మింతలో సన్న్యాసై తే
వేడుక కివి యెల్లా నీవిలాసాలు
జాడ నీమనసు వస్తే సరుగఁ గరుణింతువు
వోడక శ్రీవెంకటేశ వున్నసుద్దు లేఁటికి. ॥నీమా॥ 174

రామక్రియ

హరి హరి యని వెరగందుట గాక
సిరివర మాకు బుద్ధి చెప్పఁగద వయ్యా. ॥పల్లవి॥

పాపపుకొంపలోవారు పంచమహాపాతకులు
కాపులకు పదుగురు కర్తలంట యీశ
తాపికాండ్లారుగురు ధర్మాసనమువారు
చాపలమే పను లెట్టు జరగీనయ్యా. ॥హరి॥

పలుకంతలచేను బండవెవసాయము
బలిమిఁ దొక్కేఁ గుంటిపసురము
తలవరులు ముగురు తగువాదు లేఁబై యారు
పొలసి ఆనాజ్ఞ కిందఁ జో టెదయ్యా. ॥హరి॥

బూతాల పొంగటికే పొడమినవంటలెల్లా
కోతవేత చూచుకొని కోరు కొటారు (?)
యీతల శ్రీవెంకటేశ యిన్ని విచారించి నీ
చేతే నిలిపితి నిఁకఁ జెప్పేదేఁటిదయ్యా. ॥హరి॥ 175

281-వ రేకు. శుద్ధవసంతం

ఏమి సేయుదును నాకేది బుద్ధి యంతర్యామి
యీమతులఁ జిక్కి నీచిత్తమునకు నెట్టుందునో యని చింతయ్యెడిని. ॥పల్లవి॥

కులగోత్రంబులు గుణశీలంబులు
తెలియఁగ గర్వోద్రేకములు
కలసి-మెలఁగినఁ గలుగదు జ్ఞానము
తొలఁగిన లోకద్రోహంబు. ॥ఏమి॥

మరియు గృహారామక్షేత్రంబులు
ఐటిగొను మాయాజనకములు
మఱవఁగ నివియే మదకారణములు
విఱిగిన సంసారవిరుద్ధము(?). ॥ఏమి॥

అనుపమవ్రతకర్మానుష్ఠానము
లెన లేని బంధహేతువులు
తనిసితి నింక నీదాస్యంబే గతి
ఘనుఁడవు శ్రీవెంకటనాథా. ॥ఏమి॥ 176

శాళి

పారవేసినపుల్లాకు బండికి లైె మించినట్లు
కోరి నీముద్రలు మోచి కొండగొంటి నిదివో. ॥పల్లవి॥

మూఁడుగుణములలోన మునిఁగేటి వాఁడఁ గాన
పోఁడిమిఁ నాకొక బుద్ధి పుట్ట దెందును
నేఁడు నీశరణమనే నిశ్చయ మిచ్చితి గాన
వాఁడిమి నిన్నిటా నేఁ బావన మైతి నిదివో. ॥పార॥

పంచభూతాల తనువు పాటించి మోచితిఁ గాన
పంచేంద్రియవికారాలు పాయవు నాకు
యెంచఁగ నీదాస్యము నాకనామిచ్చితి గాన
పంచల నాపుట్టుగు సఫల మాయ నిదివో. ॥పార॥

తగిలి యిన్నిటికి స్వతంత్రుఁడ నేఁ గాను గానఁ
జిగి నిన్ను నెరిఁగి పూజించలేను
నగుతా శ్రీవెంకటేశ నాలో నుండుదు గాన
వగటున నిన్ను నమ్మి బ్రదికితి నిదివో. ॥పార॥ 177

శాళి

పాడేము నేము పరమాత్మ నిన్నును
వేడుక నుప్పదిరెండువేళల రాగాలను. ॥పల్లవి॥

తనువే వోళవు తలయే దండెకాయ
ఘనమైన వూర్పులు రెండు కట్టినతాళ్ళు
మనసే నీబద్దితాడు మరి గుణాలె జీవాళి
మొనసిన పుట్టుగే మూలమైన కరడి. ॥పాడే॥

పాపపుణ్యా లిరువంక పైఁడి వెండి యనుసులు
పైపై గుత్తికె మేటిపై చనిగె
కోపుల నాలికలోనఁ గుచ్చి కట్టినట్టితాడు
చూపరాని సంసారమే సూత్రపు గణికె. ॥పాడే॥

జీవునికిని దండైనేసినవాఁడవు నీవు
వావాతిమాటలే నీపై వన్నెపదాలు
యీవి మాకు నిహపరాలిచ్చితివి మెచ్చితివి
శ్రీవెంకటేశ నీవె చేకొన్న దాతవు. ॥పా॥ 178

సాళంగనాట

తానంత బ్రదుకెంత దైవమా నీమాయ యెంత
మానవుల లంపటాలు మరి చెప్పఁ గలదా. ॥పల్లవి॥

చెలఁగి నేలఁ బారేటి చీమ సయితమును
కలసి వూరకే పారుఁ గమ్మర నెందో మరలు
తల మోఁచి కాఁపురము ధాన్యములు గూడపెట్టు
యిల సంసారము దనకిఁక నెంత గలదో. ॥తానం॥

యేడో (?) బాయిటఁ బారే యీఁగ సయితమును
వాడుదేర నడవుల వాలి వాలి
కూడపెట్టుఁదేనెలు గొందులఁ బిల్లలఁ బెట్టు
యేడకేడ సంసార మిఁక నెంత గలదో. ॥తానం॥

హెచ్చి గిజగాండ్లు సయితె మొంతో గూఁడువెట్టు
తెచ్చి మిణుఁగురుఁబురువు దీపము వెట్టు
తచ్చి శ్రీవెంకటేశ నీదాసులు చూచి నగుదు
రిచ్చలఁ దా నీ సంసార మిఁక నెంత గలదో. ॥తానం॥ 179

దేవగాంధారి

చెలఁగి యధర్మము వుట్టింప నీకేల సృష్టింపఁగ మరి నీకేల
పులులను లేళ్ల నొక్కకడుపుగా పులు వేపుదు రటె మాధవుఁడా. ॥పల్లవి॥

గొనకొని పాషండుల దుర్భావముల క్రోధము సహింపరాదు
దనుజుల పుట్టువువారలనుచు నిజతత్త్వజ్ఞానము నీ వియ్యవు
అనిశముఁ జూచిన వారికి మాకును అంతర్యామివి నీవు
పెనఁచి చీఁకటియు వెలుఁగును నొకచోఁ బెంచెదవేలే ముకుందుఁడా. ॥చెల॥

ఖలుల తామసపు దేవతార్చనలు కనుఁగొని యవి యోర్వఁగ రాదు
నెలకొని వారలు నరకవాసులని నీమీఁది భక్తియు నీవియ్యవు
పొలుపుగ నిందరిలోపలఁ గ్రమ్మరఁ బూజ గొనెటివాఁడవు నీవే
చలమునఁ బుణ్యము పాపము నొకచో సరిచేతురటవే గోవిందుఁడా. ॥చెల॥

సతతము నీదాస్యద్రోహులతో సహయోగంబును సహింపదు
క్షితిలో నీవటువంటివారలను సృజింపకేర్పడ మానవు
హితవుగ శ్రీవెంకటేశ్వర నీవే యిహపరములకుఁ గర్తవు
గతి నీశరణాగతి యని నమ్మిన గల విందరికిని నారాయణా. ॥చెల॥ 180

282-వ రేకు. లలిత

అతఁడే పరబ్రహ్మ మతఁడే లోకనాయకుఁ
డతనికంటె మరి యధికులు వేరయ్యా. ॥పల్లవి॥

కమలవాసిని లక్ష్మి కలదా యెవ్వరికైనాఁ
గమలనాభునికి నొక్కనికే కాక
కమలజుఁడైన బ్రహ్మ కలఁడా యెవ్వనినాభి
నమరవంద్యుఁడు హరికే కాక. ॥అత॥

అందరు నుండెడిభూమి యన్యులకుఁ గలదా
అందపు గోవిందునికే ఆలాయఁ గాక
చెందిన భాగీరథి శ్రీపాదాలఁ గలదా
మందరధరుఁడయిన మాధవునికిఁ గాక. ॥అత॥

నిచ్చలు నభయమిచ్చే నేరుపు యెందుఁ గలదా
అచ్చుగ నారాయణునియందే కాక
రచ్చల శరణాగతరక్షణ మెందుఁ గలదా
తచ్చిన శ్రీవెంకటాద్రిదైవానకే కాక. ॥అత॥ 181

రామక్రియ

కట్టెదుర వైకుంఠము కాణాచయిన కొండ
తెట్టలాయ మహిమలే తిరుమలకొండ. ॥పల్లవి॥

వేదములే శిలలై వెలసినది కొండ
యేదెసఁ బుణ్యరాసులే యేరులైనది కొండ
గాదిలి బ్రహ్మాదిలోకముల కొనలకొండ
శ్రీదేవుఁ డుండేటి శేషాద్రి యీకొండ. ॥కట్ట॥

సర్వదేవతలు మృగజాతులై చరించేకొండ
నిర్వహించి జలధులే నిట్టచరులైన కొండ
వుర్విఁ దపసులే తరువులై నిలిచినకొండ
పూర్వపు టంజనాద్రి యీపొడవాటికొండ. ॥కట్ట॥

వరములు కొటారుగా వక్కాణించి పెంచేకొండ
పరగు లక్ష్మీకాంతు సోబనపుఁగొండ
కురిసి సంపద లెల్ల గుహల నిండినకొండ
విరివైన దిదివో శ్రీవెంకటపుఁగొండ. ॥కట్ట॥ 182

సామంతం

విజయపు టమ్ము వేసె వెంకటేశుఁడు
విజయుని సఖుఁడు యీవేదమూర్తి. ॥పల్లవి॥

పాటి తెంచి దశకంఠుపదిశిరసులమీఁద
ఆటికె (?) నమ్ము వేసె నాదిదేవుఁడు
ఆటడి సేనలతోడ నంబుధిమీఁద వేసె
వేటలోకయమ్ము దొడిగి విష్ణుదేవుఁడు. ॥విజ॥

చాలుగ నేడు దాళ్లు సర్వము నొక్కటి గాఁగ
ఆలములో నమ్మువేసె నఖిలేశుఁడు
ఆలించి రుక్మిణిఁ బెండ్లియాడునాఁడు వైరులపై
జాలి (?) యమ్ము వేసెను విజయకృష్ణుఁడు. ॥విజ॥

భజన నిందిరఁ గూడి పంతమున నమ్ము వేసె
విజయదశమిని శ్రీవెంకటేశుఁడు
సుజనుల దేవతల సొంది నిందరిఁ గాచు
విజయము చేకొనె విష్ణుదేవుఁడు. ॥విజ॥ 183

లలిత

నీదాఁకా వలెనా నిచ్చలు నారాయణా
ఆది నీదాసుఁడే చాలు నందరి రక్షించును. ॥పల్లవి॥

నీపాదమూలమున నిలిచిన జలమును
మోపుగా మోచె రుద్రుఁడు ముందు ముందే
కాపాడు నీనామమునఁ గలిగినమహిమచే
పైపై మునులు యిహపరములు గనిరి. ॥నీదా॥

పండేటి పాలవెల్లి నీప్రసాదమునఁ గాదె
దండిగా దేవతలెల్ల ధన్యులైరి
అండనే నీసాకారమాతుమఁ దలఁచి కాదె
నిండినయోగీంద్రులు నిత్యముక్తులైరి. ॥నీదా॥

చేరి నీవిహారమైన శ్రీవెంకటాద్రిఁ గాదె
కోరి నరులు వరాలు కొల్లగొనిరి
ఆరీతిఁ దాళ్లపాక అన్నమయ్య ఘనుఁ డాయ
వారివారమై నేము వహిఁకి నెక్కితిమి. ॥నీదా॥ 184

శుద్ధవసంతం

దీనుఁడ నేను దేవుఁడవు నీవు
నీనిజమహిమే నెరపుట గాకా. ॥పల్లవి॥

మతి జనన మెఱఁగ మరణం బెఱఁగను
యితవుగ నిను నిఁక నెరిఁగేనా
క్షితిఁ బుట్టించిన శ్రీపతివి నీవే
తతి నాపై దయ దలఁతువు గాకా. ॥దీను॥

తలఁచఁ బాపమని తలఁచఁ బుణ్యమని
తలఁపున యిఁక నిను దలఁచేనా
అలరిన నాలో యంతర్యామివి
కలుష మెడయ నను గాతువు గాకా. ॥దీను

తడవ నాహేయము తడవ నామలినము
తడయక నీమేలు దడవేనా
విడువలేని శ్రీవెంకటవిభుఁడవు
కడదాఁకా నిఁకఁ గాతువు గాకా. ॥దీను॥ 185

మాళవి

నారాయణాచ్యుతానంత నన్నొకచోట
గోరి వెదకనేల నీరివల్లఁ గంటిఁ బో. ॥పల్లవి॥

సొలసి నీరూపము శ్రుతులలోఁ జెప్పఁ గాని
బలిమి నాచార్యుఁడై తేఁ బ్రత్యక్షము
పలికి నీతీర్థము భావనలందే కాని
అల నీదాసులతీర్థ మరచేత నిదివో. ॥నారా॥

నీయానతు లెన్నఁడు నేము దెలియము గాని
నూయాచార్యునిమాట మంత్రరాజము
కాయములో నీవుండేది కదు మఱఁగులు గాని
యీయెడ నీపరికర మిన్నిటా నున్నది వో. ॥నారా॥

అరిది నీవఁదన మొకర్చావతారానఁ గాని
గురుపరంపరనై తేఁ గోట్లాయఁ బో
హరి నిన్ను శ్రీవెంకటాద్రినే చూచితిఁ గాని
పరమున నిహమునఁ బంచి చూపె నతఁడు. ॥నారా॥ 186

283-వ రేకు దేసాళం

నేరుపు నతఁడే నేరమి నతఁడే
భారమెల్ల నాతఁడే పని లేదు మాకు. ॥పల్లవి॥

దేవుఁడట యంతరాత్మ దేహమెంచి చూచితేను
పోవుల కర్మాలు సేయఁ బుట్టిన దట
జీవుఁడేఁటివాఁడిందు శ్రీపతి యానాజ్ఞ గాక
భావించఁ బాపపుణ్యాలు పని లేదు మాకు. ॥నేరు॥

హరి లోకాలేలు నట అతనిమాయకులోనై
నరుల జీవనములు నడచీ నట
వెరవులు మాకేల విష్ణుఁడే యింతాఁ గాక
పరచు విచారాలు పని లేదు మాకు. ॥నేరు॥

వేడుక నాలుకను శ్రీవేంకటేశునామమట
పాడితో నాతనికి నే బంట నట
తోడునీడ యాతఁడే తోవ చూప నాతఁడే
పాడయిన కోరికలు పని లేదు మాకు. ॥నేరు॥ 187

శంకరాభరణం

మునుల తపము నదె మూలభూతి యదె
వనజాక్షుఁడె గతి వలసినను. ॥పల్లవి॥

నరహరినామము నాలుక నుండఁగ
పరమొకరి నడుగఁ బని యేల
చిరపుణ్యమునదె జీవరక్ష యదె
సరుగఁ గాచు నొకసారె నుడిగినా. ॥మును॥

మనసులోననే మాధవుఁ డుండఁగ
వెనుకొని యొకచో వెదకఁగ నేఁటికి
కొనకుఁ గొన యదే కోరెడిదదియే
తనుఁ దా రక్షించుఁ దలఁచినను. ॥మును॥

శ్రీవెంకటపతి చేరువ నుండఁగ
భావకర్మముల భ్రమయఁగ నేఁటికి
దేవుఁడు నతఁడే తెరువూనదియే
కావలెనంటేఁ గావక పోఁడు. ॥మును॥ 188

వరాళి

విత్తొకటి వెట్టితేను వేరొకటి మొలచునా
యెత్తిన శ్రీహరి సేవే యీడేర్చవయ్యా. ॥పల్లవి॥

పాపపుణ్యదేహికి బంధములే సహజము
యేపునఁ గాదని తోయ నెట్టు వచ్చును
పూపవంటి మనసుకు భోగములే సహజము
తేపగా విరతి యెందుఁ దెచ్చుకొనేమయ్యా ॥విత్తొ॥

మాయల జన్మమునకు మమతలే సహజము
యేయెడఁ జొరక మాన నెట్టు వచ్చును
కాయవంటి గుణానకు కర్మమే సహజము
చాయల నేమెటువలె శాంతిఁ బొందేమయ్యా ॥విత్తొ॥

తప్పని జ్ఞానమునకు దైవమే సహజము
యెప్పుడు స్వతంత్రుఁడుగా నెట్టు వచ్చును
నెప్పున శ్రీవెంకటేశ నీమహిమే యింతాను
చెప్పఁ జూపఁ జోటు లేదు చేరి వుండేమయ్యా. ॥విత్తొ॥ 189

మాళవిగౌళ

ధరలో నాజన్మమే తనువు నదియె
యిరవై నీదాసుఁ డై తే హీనుఁడై నా ఘనుఁడే. ॥పల్లవి॥

అల రావణునితమ్ముఁ డసురనరభోజనుఁ
డలరి తొల్లె నీవాఁడై నమియాఁదను
కులజుఁడు పుణ్యుఁడు గుణనిధి యిందరును
దలఁప యోగ్యుఁడు నట దాస్యమహి మెట్టిదో. ॥ధర॥

జాతిబోయ పాతకుఁడు సత్యతపుఁ డట తొల్లి
నీతి నరణి యనేటి నీదాసుఁ జేరి
ఆతల బ్రహ్మఋషాయ నష్టాక్షరమంత్రాన
చేతల నీదాసుల సేవాఫల మెట్టిదో. ॥ధర॥

నానాజంతువులందు నవభక్తి గలిగితే
హీనాధిక్యము లేక యేచి కాతువు
శ్రీనాథ కాచితివి శ్రీవేంకటేశ మమ్ము
నేను ధన్యుఁడ నైతి నీమహిమ యెట్టిదో. ॥ధర॥ 190

శంకరాభరణం

తెలిసినవారికి దేవుఁ డితఁడే
వలవని దుష్టుల వాదము లేలా. ॥పల్లవి॥

పురుషులలోపలఁ బురుషోత్తముఁడు
నరులలోన నరనారాయణుఁడు
పరదైవములకుఁ బరమేశ్వరుఁడు
వరుస మాధుల కెవ్వరో యితఁడు. ॥తెలి॥

పలుబ్రహ్మలకును పరబ్రహ్మము
మలయు నీశులకు మహేశుఁ డితఁడు
యిల నాత్మలలో నిటు పరమాత్ముఁడు
ఖలుల కెట్లుండునో కానము యితఁడు. ॥తెలి॥

వేదంబులలో వేదాంతవేద్యుఁడు
సోదించ కరిఁ గాచుచో నాదిమూలము
యీదెస శ్రీవేంకటేశుఁ డిందరికి
గాదిలి మతులను గైకొనఁ డితఁడు. ॥తెలి॥ 191

లలిత

సంసారికిఁ గల సహజ మిది మతిఁ
గంసారి మనకుఁ గల్గఁ డటు గాన. ॥పల్లవి॥

చేతులు చాఁచుచు సేయఁగఁ దొడఁగిన
ఘాతల నిన్నిఁ గర్మములే
వాతులు మోవఁగ వలెనని వెదకిన
పూతల నిన్నియు భోగములే. ॥సంసా॥

వొాగి లంపటముల కోపిక గలిగిన
జగమింతాఁ బో సంపదలు
జిగిఁ జిత్తములోఁ జింతించి చూచిన
సగుణం బింతా సంతోషములు. ॥సంసా॥

యేచిన శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ గొలిచిన
చూచిన వెల్లా సులభములే
తాచి యీతనికె దాసుల మయితిమి
కాచె నతఁడు మను గడమలు లేవు. ॥సంసా॥ 192

234-వ రేకు. శ్రీరాగం

కొలిచినవారిపాలి కొల్లలివివో
యిల నిట్టి దైవమవు యిఁక వేరే కలరా. ॥పల్లవి॥

యెట్టైన సభయహస్త మెత్తుక కాచుకున్నాడ
వట్టెదాసులఁ గాచే నంటా నీవు
తొట్టిన పాపాలు పోఁ దోలు నీనామమంత్రాలు
జట్టిగా లోకాల వెదచల్లినాఁడవు. ॥కొలి॥

తలఁచినవారికెల్లా ధనధాన్యా లిత్తు నంటా
వొలసి శ్రీసతి మోచుకున్నాఁడవు
యిలఁ బావనులఁగా నిందరిఁ జేసే నంటా
నెలవిఁ బాదతీర్థ మేరు చేసినాఁడవు. ॥కొలి॥

పుట్టించ జీవులను భువనములోఁ-ల
గట్టిగ బ్రహ్మను నాభిఁ గన్నాఁడవు
అట్టుగఁ బాలుపడి చుట్టి రక్షకత్వానికే
యిట్టె శ్రీవెంకటాద్రి యెక్కినాఁడవు. ॥కొలి॥ 193

భైరవి

కాను స్వతంత్రుఁడ ననఁ గా దని తలఁగ లేను
నేను నీ కింకరుఁడ నీ రచనలే. ॥పల్లవి॥

యెంతైనాఁ దీర దిదే యెందు చూచినపనులు
అంతటాను నీమాయ అలయించఁగా
దొంతులగుఁ గర్మములు తోడనే తిరిగిని
సంతకూటపుబ్రతుకు సటలఁ బెట్టీని. ॥కాను॥

మానవింద్రియము లివి మతిలోనఁ బెరరేఁచు
నానాగము(తు?)ల బ్రకృతి నటియించఁగా
పూని పురాకృతములు పోసీక తిరిగీని
సానఁ బట్టినవయసు సటలఁ బెట్టీని. ॥కాను॥

తరవులనే పెట్టీని తతిలేని యాస లివి
నిరతంపు జన్మములు నిమ నాగఁగా
వరుస శ్రీవెంకటేశ్వర నీవు నన్నేలి
కరుణించఁగా భక్తి ఘనత మీరీని. ॥కాను॥ 194

భూపాలం

ఏమి నిద్దిరించేవు యెందాఁకాను
కామించి బ్రహ్మాదులెల్లఁ గాచుకున్నా రిదివో. ॥పల్లవి॥

పులుఁగాలుఁ బచ్చళ్ళు బోనము వెట్టినదిదే
వెలయు ధనుర్మాసవేళయు నిదే
బలసి సంకీర్తనపరులు పాడేరిదే
జలజాక్షుఁడ లేచి జలక మాడవయ్యా. ॥ఏమి॥

కోడనే గ్రంధాక్షతలు ధూపదీపాలివిగో
కూడిన విప్రుల వేదఘోషణలివే
వాడుదేరఁ బూజించవలెఁ గమ్మఁబువ్వులివె
వీడెమిదె కొలువుకు విచ్చేయవయ్యా. ॥ఏమి॥

చదివేరు వైష్ణవులు సారెఁ దిరువాముడిదె
కదిసి శ్రీసతి ముందే కాచుకున్నది
అదనాయ శ్రీవెంకటాధిప మాచరపిదే
యెదుట నిన్నటి మాపే యియ్యకొంటివవయ్యా. ॥ఏమి॥ 195

శుద్ధవసంతం

చేరి యశోదకు శిశువితఁడు
ధారుణి బ్రహ్మకు దండ్రియు నితఁడు. ॥పల్లవి॥

సొలసి చూచినను సూర్యచంద్రులను
లలి వెదచల్లెడు లక్షణుఁడు
నిలిచిన నిలువున నిఖలదేవతల
కలిగించు సురల గనివో యితఁడు. ॥చేరి॥

మాటలాడినను మరి యజాండములు
కోటులు వొడమెటి గుణరాశి
నీటగు నూర్పుల నిఖలవేదములు
చాటువనూరెటి సముద్ర మితఁడు. ॥చేరి॥

మాఁగిటఁ బొలసిన మోహాన మాత్మలఁ
బొంగించే ఘనపురుషుఁడు
సంగతి మావంటి శరణాగతులకు
సంగము శ్రీవెంకటాధిపుఁ డితఁడు. ॥చేరి॥ 196

సాళంగం

జీవన్ముక్తులము శ్రీపతిదాసులము
భావించవో మమ్మును ప్రపంచపు మాయా. ॥పల్లవి॥

యివల దానధర్మము లేమీఁ జేయుట లేదు
తపలిన పాతకాలు దైవము సహించుకొనె
భువిలోన నా కిఁకఁ బుట్టఁ బనిలేదు లేదు
భవరోగవైద్యుఁడు శ్రీపతి గలఁడు గాన. ॥జీవ॥

యెలమి స్వర్గాదిలోకా లేమి గోరుట లేదు
కల వైకుంఠము హరి కొలమునాఁడే యిచ్చె
తొలుత నాకుఁ జావులతోడి సడ్డ వద్దు వద్దు
బలువైన యచ్యుతుసి బట్టము గాన. ॥జీవ॥

పాపసుఖమూ నొల్లము పొంచి దుఃఖమూ నొల్లము
చేపట్టి బ్రహ్మానందము శ్రీవెంకటేశుఁ డిచ్చెను
కోపయు నాఁకటికిఁగా తోదోపు మా కిఁక వద్దు
కాపమృతమథనుఁడు గలఁ డిట్టేకాన. ॥జీవ॥ 197

పాడి

కాపులము నేము కర్తవు నీవు
దాపు దండై మము నిట్టే దయఁ జూడవయ్యా. ॥పల్లవి॥

నెట్టన నైదుగురికి నేము డాగు వెట్టేము
చుట్టి చుట్టి వీరు(బట్టు చూపి వున్నది
అట్టె కర్మాలకు నరిగోరు వెటను
నట్టుకొట్టి (ట్టే ?) జివుడకు నరకము లేలయ్యా. ॥కాపు॥

మించిన యాసల కిదే మేర లెల్లాc బెట్టేము
పొంచి మమతలలోc గాcపురి మున్నారం
వాచేంద్రియములకే పైరులు నేసితిమి
అంచెలc బ్రాణులకేక నానాజ్ఞ లేలయ్యా. ॥కాపు॥

కూరిమి విషయముల కొట్నాలు దంచేము
చేరి నీవు చెప్పినట్టే సేసేము
యీరీతి శ్రీవెంకటేశ యిటు నీకే దాసులము
ఆరూఢిగా మన్నించితి వంతే చాలు నౌనయ్యా. ॥కాపు॥ 198

285-వ రేకు. మలహారి

సకలముc జదివిన శాస్త్రము లెఱిcగిన
శుకబ్రహ్మవాదు లిటు చూపినది. ॥పల్లవి॥

భవభవములను బ్రకృతులు వేరే
భువి నామరూపములు వేరే
యివల నీదాస్యం బెప్పుడు నొకటే
కవిసిన నీమాయc గడచినది. ॥సక॥

మతము మతమునకు మార్గము వేరే
అతి సంశయములు అవి వేరే
గతి నీశరణము గలిగినదొకటే
యితవగు మోక్షంబిచ్చేది. ॥సక॥

జాతిజాతి యాచారము వేరే
ఆతల మోక్షంబది యొకటే
శ్రీతరుణేశ్వర శ్రీవెంకటేశ్వర
చేత మాగురుఁడు చెప్పినది. ॥సక॥ 199

ముఖారి

తొల్లిటివారికంటె దొడ్డ నేను పాతకాన
బల్లిదుఁడవగుటకుఁ బ్రతాపమిదివో. ॥పల్లవి॥

నరహరి యచ్యుత వో నారాయణా
గురుఁడు నిన్నుఁ గొండించె(?)గోరి నే వింటి
గరిమ నొక్క తప్పున కాకికిఁ బరమిచ్చితి
సిరులఁ బెక్కు తప్పులు సేసితి నేమిచ్చేవే. ॥తొల్లి॥

మందరధరుఁడ వో మధుసూదనా
అందరు ని న్నొకమాఁట ఆడఁగా వింటి
నిందకొకటి బొంకితే నీవు ధర్మజుఁ గూడితి
వంది పెక్కు బొంకుల నాయందుఁ గూటమెంతో. ॥తొల్లి॥

శ్రీవెంకటేశ్వర శ్రీసతిమనోహర
సేవ నీదాసులే నిన్ను చేతఁ జూపేరు
మోవ నొక్కశునకము మొర యాలించితివట
వేవేలు జన్మా లెత్తితి యీవిధమెట్లాలించేవో. ॥తొల్లి॥ 200

వరాళి

ఇదె చాలదా మమ్ము నీడేర్చను
అదన నెవ్వఁడెరుఁగు నటమీఁది పనులు. ॥పల్లవి॥

యిట్టె పంచసంస్కారా లెచ్చోట నుండినాను
పట్టినవారే మాకుఁ బ్రమాణము
మట్టుగ నీరూపనామము లెందు నుండినాను
కట్టఁగడవారైన ఘనపుణ్యులు. ॥ఇదె॥

పలుక వైష్ణవవేషభాషలెందు నుండినాను
వలనుగ మాకు సహవాసయోగ్యులే
తలకొన్న దాసానుదాస్యమెందు నుండినాను
అల కర్మదూరులైన సంతరంగులు. ॥ఇదె॥

యెక్కువ సంకీర్తన మెచ్చోట నుండినాను
అక్కడ పరమపద మది భాగ్యము
చక్కఁగ వేదశాస్త్ర సమ్మతము నిదియే
పక్కన శ్రీవెంకటేశుపరమార్థము నిదే. ॥ఇదె॥ 201

రామక్రియ

అన్నిటిమూలం బతఁడు
వెన్నునికంటెను వేల్పులు లేరు. ॥పల్లవి॥

పంచభూతముల ప్రపంచమూలము
ముంచినబ్రహ్మకు మూలము
పొంచిన జీవుల పుట్టుగు మూలము
యెంచఁగ దైవము యితఁడే కాఁడా. ॥అన్ని॥

వెనుకొని పొగడెటి వేదాలమూలము
మునుల తపములకు మూలము
ఘనయజ్ఞాదుల కర్మపుమూలము
మొనలేని దైవమితఁడే కాఁడా, ॥అన్ని॥

అగపడి సురలకు నమృతమూలము
ముగురు మూర్తులకు మూలము
నగు శ్రీవెంకటనాథుఁడె మూలము
మొగువలోకపతి యితఁడే కాఁడా. ॥అన్ని॥ 202

లలిత

అవధారు రఘుపతి యందరిని జిత్తగించు
యివల నిండెఁ గొలు విదె నదె సముఖం. ॥పల్లవి॥

రామ రాఘవ రామభద్ర రామచంద్ర
శ్రీమదయోధ్యాపతి సీతాపతి
ప్రేమ నారదుఁడు వాఁడీఁ బెక్కు రంభాదులాడేరు
మోమెత్తి కపులెల్లా మొక్కేరదివో. ॥అవ॥

యినవంశకులజాత యిక్ష్వాకుతిలకా
ఘనదశరథసుత కౌశికప్రియ
మునులు దీవించేరు ముందట భరతుఁడదె
వెనక లక్ష్మణుఁడు సేవించీ వింజామర. ॥అవ॥

కందువ కౌసల్యాగర్భరత్నాకర
చెందిన శ్రీవెంకటాద్రి శ్రీనివాసా
సందడిఁ గుశలవులు చదివేరు వొకవంక
చెంది సీరాజసము చెప్పరాదు రామా. ॥అవ॥ 203

దేసాళం

అక్కటా రావణబ్రహ్మహత్య నీకు నేడది
పుక్కటిపురాణలింగపూజ నీకు నేడది. ॥పల్లవి॥

గురుహత్య బ్రహ్మహత్యఁ గూడీ ద్రోణాచార్యువంక
హరి నీకృప నర్జును కవి లేవాయ
యెరవుగాఁ గల్లలాడి యేచిన ధర్మజునకు
పరగ నీయనుమతిఁ బాపము లేదాయను. ॥అక్క॥

అదివో రుద్రుని బ్రహ్మహత్య వాయఁ గాసి యిచ్చి
పొదలిన నీ వతనిఁ బూజింతువా
అదనఁ బార్వతిదేవి కాతఁడే నీమంత్రమిచ్చె
వదరుమాటల మాయావచనాలేమిటికి. ॥అక్క॥

తగిలిన నీనామమే తారకబ్రహ్మమై
జగమువారి పాపాలు సంతతముఁ బాపఁగాను
మిగుల శ్రీవెంకటేశ మీకు నేడ పాతకాలు
నగుఁబాటులింతే కాక నానాదేశముల. ॥అక్క॥ 204

286-వ రేకు. సామంతం

నారాయణుఁడ నీ నామము మంత్రించి వేసి
పారేటి యీ జంతువుల భ్రమ విడిపించవే. ॥పల్లవి॥

మదనభూతము సోఁకి మగువలుఁ బురుషులు
అదన విరిదవ్వలై యంగమొలలై
పెదవి నెత్తురు పీర్చి పెనుగోళ్ళఁ జించుకొంటా
కొదలు కుత్తికలనుఁ గూసేరు జీవులు. ॥నారా॥

పంచభూతములు సోఁకి భ్రమసి యజ్ఞానులై
పొంచి హేయములు మన్నుఁ బూసుకొంటాను
అంచెల పీడెపురసమందు నిండు గురియుచు
యెంచి ధనముపిశాచాలిట్లైరి జీవులు. ॥నారా॥

తమితోడ మాయాభూతము సోఁకి బహుజాతి
యెముకలుఁ దోలు నరాలిరవుచేసి
నెమకి శ్రీవెంకటేశ నిన్నుఁ జేరకెక్కుడైన
తముఁ దా మెరఁగరింతటాఁ జూడు జీవులు. ॥నారా॥ 205

వసంతం

నీ శరణమె గతి నే నితరమెరఁగ
పాశబంధముల పనులేలయ్యా. ॥పల్లవి॥

పూఁచిన తొలుకర్మంబులు భోగించక పోవు
చాఁచుకున్న యీ శరీరగుణములు చాలు నన్నుఁ బోవు
రేఁచిన జననమరణములు రెంటికిఁ దీసీని
మోఁచి వచ్చితే విజ్ఞాన మెరఁగఁ(గ) మొదలికిఁ గొనకును మెడయేదయ్యా॥

కోరిన నా కోరికలు కొనసాగక పోవు
బారిఁబడుచు కాలము దా బడిఁ దగులక పోదు
మేరతో పంచేంద్రియములు మెడ చుట్టక పోవు
యేరీతుల సంసారము గెలువఁగ నెదురుబడిని బలిమి(నిఁ)క నేదయ్యా ॥నీ శ॥

మనసును వాకునుఁ జేఁతయు మాను మన్నుఁ బోవు
తనువులోన నా యంతర్యామివి తలఁచక యిఁకఁ బోదు
ఘనుఁడవు శ్రీవెంకటపతి నన్ను గావక యిఁకః బోదు
కని కానని యజ్ఞానజంతువను కడమ లెంచ నిఁకఁ గొల దేదయ్యా. ॥నీ శ॥

ముఖారి

కడవ రాదు హరి ఘనమాయ తెగి
విడువఁగ రాదు వేసర రాదు. ॥పల్లవి

చూపుల యెదిటికి సోద్యంబైనది
పాపపుణ్యముల ప్రపంచము
తీపులు పుట్టించు దినదినరుచులై
పూపల సంసారభోగములు. ॥కడ॥

మనసులోపలికి మర్మంబైనది
జననమరణముల శరీరము
వెనవెనకఁ దిరుగు వెడ లంపటమై
కనకపుటాసల కర్మములు. ॥కడ॥

తగు మోక్షమునకుఁ దాప యైన దిదె
నగి హరిఁ దలఁచిన నాలుకిది
వెగటు దీరె శ్రీవెంకటపతియై
యగపడె నిపుడు పురాకృతము. ॥కడ॥ 207

రామక్రియ

పంచేంద్రియములాల పంచభూతములాల
అంచెలఁ దొమ్మి సేయకురో మీరు. ॥పల్లవి॥

కొందరికి మంచివాఁడ కొందరికిఁ గానివాఁడ
నిందరుకుఁ గీర్తికిఁ బొత్తు నే నొకఁడనే
అంది నిద్దిరించువాఁడ నటు మేలుకొనువాఁడ
బొందితో నెఱుక మఱపులకు నొక్కఁడనే. ॥పంచే॥

దైవము నిర్మించినది ధరణిఁ బొడమినది
యీవలావలికిఁ బొత్తు యీ దేహానే
వేవేలు పుణ్యములకు వెలయుఁ బాపములకు
యీవల రెంటికి గురి యిదివో నా మనసు. ॥పంచే॥

తుంచి సగమటు వోవు తోడనే సగము వచ్చు
పంచి లోనికి వెలికిఁ బ్రాణమొక్కటే
కొంచక శ్రీవెంకటేశుఁ గొలిచి నే శరణంటి
మంచివాయఁ బను లెల్లా మమ్ముఁ గాచె నితఁడు. ॥పంచే॥ 208

భైరవి

అట మీఁద శర ణంటి నన్నిటా మాన్యము నాకు
యెటు సేసినా జెల్లె నిఁక నేల మాటలు. ॥పల్లవి॥

ఏది పుణ్యమో నాకు నేది పాపమో కాని
శ్రీదేవుఁడవు నీవే సేయించేవు
సేద దేర నామీఁదఁ జిత్రగుప్తుఁ డేల వా (వ్రా ?) సీ
మేదిని స్వతంత్ర మేది మెరయనిబంటను. ॥అట॥

పుట్టినట్టి తెరువేదో పోయేటి జాడ యేదో
పుట్టించితి నీవే పురుషోత్తమ
పెట్టి సంసారబంధాలు వెంట వెంట నేల వచ్చీ
యిట్టె యెవ్వరివాఁడ నిందులోన నేను. ॥అట॥

చిత్త మెటువంటిదో జీవుఁ డెటువంటివాఁడో
హత్తిన శ్రీవెంకటేశ అంతరాత్మవు
రెత్తిర మదము నిన్ను నేల కొన నియ్య దాయ
నిత్తెము తొల్లే నేను నీవాఁడఁ గాన. ॥అట॥ 209

పాడి

సౌమిత్రిసహోదర దశరథరామా
చేముంచి గుత్తిలో వెలసిన రఘురామా. ॥పల్లవి॥

చెలిమి సుగ్రీవుతోడఁజేసిన రామ తొల్లి
శిలను బడఁతిఁ గావించిన రామా
చెలరేఁగిన వానరసేనల రామా
శిలుగు మాయామృగముఁ జంచిన రామా. ॥సామి॥

తరణివంశ తాటకాంతక రామా
నరనాథ కౌసల్యానందన రామా
సిరులఁ బెండ్లాడిన సీతారామా
గరిమతో సేతువుగట్టిన రామా. ॥సామి॥

రావణాది దనుజహరణ రామా
కావించి విభీషణునిఁ గాచిన రామా
దీవెనలయోధ్యలోఁ జెందిన రామా
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁది శ్రీరామా. ॥సామి॥ 310

287-వ రేకు. సాళంగనాట

అదివో నీప్రతాపము హనుమంతా
యెదురు లేదు నీకు నెక్కడా హనుమంతా. ॥పల్లవి॥

యెత్తిన నీ కుడిహస్తమిల నసురలు చూచి
హత్తిరి పాతాళము హనుమంతా
చిత్తగించి నీ యెడమచేతిపిడికిటికి
తత్తరించి చిక్కిరదె దైత్యులు హనుమంతా. ॥అది॥

నలియఁ దొక్కిన నీవున్నతపుఁ బాదముకింద
నలమటించేరరులు హనుమంతా
చలపట్టి నీవు జంగ చాఁచిన పాదహతిని
బలుదానవులు భంగపడిరి హనుమంతా. ॥అది॥

వడి నీవు మీఁదికి వాలమల్లార్చిన
అడఁగిరి రాక్షసులు హనుమంతా
బడినే శ్రీవెంకటేశుపంపున నీవు గెల్వఁగ
బెడిదమై పొగడేరు పెద్దహనుమంతా. ॥అది॥ 211

మాళవి

దిక్కు లెల్లా సాధించి దేవదుందుభులు మ్రోయ
నెక్కడ చూచినఁ దానే యేగీ సేవించరో. ॥పల్లవి॥

అదివో శ్రీహరితేరు అదె గరుడధ్వజము
కదలేటి ఘనతురంగములవిగో
పొదలుఁ బూదండలవే పూఁచి వాఁగే ఘంటలవే
యెదుటఁ దిరువీధుల నేఁగీ సేవించరో. ॥దిక్కు॥

వారె అచ్చరలేమలు వారె మునులు ఋషులు
వారక కొలిచే దేవతలు వారే
వీరే యనంతగరుడవిష్వక్సేనాదులు
యీరీతిఁ బ్రతాపాన నేఁగీ సేవించరో. ॥దిక్కు॥

వీఁడె శ్రీవెంకటేశుఁడు వీఁడలమేల్మంగపతి
వీఁడె శంఖచక్రాదుల వెలసినాఁడు
పోఁడిమి వరములిచ్చీఁ బొసఁగ దాసులకెల్లా
యేఁడేఁడు దప్పకుండాను యేఁగి సేవించరో. ॥దిక్కు॥ 212

శాళి

ఆనందనిలయ ప్రహ్లాదవరదా
భానుశశినేత్ర జయ ప్రహ్లాదవరదా. ॥పల్లవి॥

పరమపురుష నిత్య ప్రహ్లాదవరదా
హరి యచ్యుతానంత ప్రహ్లాదవరదా
పరిపూర్ణ గోవింద ప్రహ్లాదవరదా
భరితకల్యాణగుణ ప్రహ్లాదవరదా. ॥ఆన॥

భవరోగసంహరణ ప్రహ్లాదవరదా
అవిరళ కేశవ ప్రహ్లాదవరదా
పవమాననుతకీర్తి ప్రహ్లాదవరదా
భవపితామహవంద్య ప్రహ్లాదవరదా. ॥ఆన॥

బలయుక్తనరసింహ ప్రహ్లాదవరదా
లలిత శ్రీవెంకటాద్రి ప్రహ్లాదవరదా
ఫలితకరుణారస ప్రహ్లాదవరదా
బలివంశకారణప్రహ్లాదవరదా. ॥ఆన॥ 213

రామక్రియ

పంతగాఁడు మిక్కిలి బంటతనమునను
అంతటాఁ గలశాపుర హనుమంతరాయఁడు. ॥పల్లవి॥

నీరధి చంగన దాఁటి నెట్టన లంక చొచ్చి
శ్రీరామునుంగరము సీతకిచ్చి
మేర మీరి యక్షుఁ గొట్టి మేటి వనము వెరికె
ఆరయఁ గలశాపుర హనుమంతరాయఁడు. ॥పంత॥

ఘాతతో లంక గాలిచి గక్కన లంకిణిఁ జంపి
యీతలికి మగుడఁ దా నేతెంచి
సీతాశిరోమణి శ్రీరామునకునిచ్చె
ఆతఁడే కలశాపుర హనుమంతరాయఁడు. ॥పంత॥

అల రావణుని గెల్చి అయోధ్యాపురికి వచ్చి
బలురాముని సీతతోఁ బట్టము గట్టి
నిలిచె శ్రీవెంకటాద్రినిలయుని యెదుటను
అలరెఁ గలశాపుర హనుమంతరాయఁడు. ॥పంత॥ 214

ముఖారి

అవధారు సకలలోకైకనాథ
సువర్ణరూపమైన సుగ్రీవనారసింహా. ॥పల్లవి॥

అరుదుగ మీరు సింహాసనముపై నుండఁగ
యిరుగడ సేవించేరు యింద్రాదులు
పరగ నెట్టనెదుట ప్రహ్లాదుఁడున్న వాఁడు
సొరిదినే చిత్తగించు సుగ్రీవనారసింహా. ॥అవ॥

చాపలపు హిరణ్యుని సమయించివున్న మీకు
చేపట్టి మొక్కేరు వశిష్ఠాదులు
యేపొద్దు మీతొడమీఁద నిందిర గాచుకున్నది
చూపులఁ గరుణ నించు సుగ్రీవనారసింహా. ॥అవ॥

సలలితముగ నీవు జగములు రక్షించఁగా
వలనుగఁ బొగడేరు వ్యాసాదులు
యెలమి శ్రీవెంకటేశ యిందు నందు నెలకొని
సులభమూర్తివైతివి సుగ్రీవనారసింహా. ॥అవ॥ 215

శ్రీరాగం

శరణు శరణు రామచంద్ర నరేంద్రా
సరి మమ్ముఁ గావు రామచంద్ర నరేంద్రా. ॥పల్లవి॥

ఘనదశరథునకుఁ గౌసల్యాదేవికిని
జననమందిన రామచంద్ర నరేంద్రా
కనలి తాటకిఁ జంపి కౌశికుజన్నము గాచి
చనవులిచ్చిన రామచంద్ర నరేంద్రా. ॥శర॥

అరిది సీతఁ బెండ్లాడి అభయమందరికిచ్చి
శరధి గట్టిన రామచంద్ర నరేంద్రా
అరసి రావణు జంపి అయోధ్యానగర(రి?)మలి
సరవి నేలిన రామచంద్ర నరేంద్రా. ॥శర॥

పన్నగ నలమేల్మంగపతి శ్రీవెంకటేశ్వరు
సన్నిధి నిల్చిన రామచంద్ర నరేంద్రా
అన్నిటా లక్ష్మణభరతాంజనేయశత్రుఘ్నుల
సన్నుతి కెక్కిన రామచంద్ర నరేంద్రా. ॥శర॥ 216

288-వ రేకు. నాట

కంభమున వెడలి ఘననరసింహుము
కుంభిని హిరణ్యుఁ గూలిచెను. ॥పల్లవి॥

తొడికి దైత్యుఁ దనతొడపైకిఁ దిగిచి
కడుపు చించి రక్తము చల్లి
జడియక పేగులు జందెంబులుగా
మెడఁ దగిలించుక మెరసీ వాఁడే. ॥కంభ॥

పెదవులు చింపుచు పెనుగోళ్ల నదిమి
వుదుటుఁ బునుక గొరికుమియుచును
సదరపు గుండెలు చప్పరింపుచును
మెదడు గందముగ మెత్తీ వాఁడే. ॥కంభ॥

దేవతలభయము దీర్చి యంకమున
శ్రీవనితను గృపసేయుచును
పావనపు టహోబలగిరిదైవము
శ్రీవెంకటగిరిఁ జెలఁగీ వాఁడే. ॥కంభ॥ 217

సాళంగనాట

ఆదిమపురుషుఁడు అహోబలమునను,
వేదాద్రిగుహాలో వెలసీ వాఁడే. ॥పల్లవి॥

వుదయించె నదిగో వుక్కుఁగంభమున
చెదరక శ్రీనరసింహుఁడు
కదిసి హిరణ్యుని ఖండించి ప్రహ్లాదు
నెదుట గద్దెపై నిరవై నిలిచె. ॥ఆది॥

పొడచూపె నదిగో భువి దేవతలకు
చిడుముడి శ్రీనరసింహుఁడు
అడర నందరికి నభయంబొసగుచు
నిడుకొనెఁ దొడపై నిందిరను. ॥ఆది॥

సేవలు గొనె నదె చెలఁగి సురలచే
శ్రీవెంకటనరసింహుఁడు
దైవమై మమ్మేలి దాసుల రక్షించె
తావుకొనఁగ నిటు దయతోఁ జూచి. ॥ఆది॥ 218

దేవగాంధారి

ఏమని నుతింతు నేను యిందిరానాయక నీవు
కామించి కోరినవారి కల్పలతవు. ॥పల్లవి॥

నెట్టనఁ దలఁచేవారి నిండు నిధానమవు
పట్టినవారి చేతిబంగారమవు
చుట్టరిక మెంచేవారి చోటికిఁ దల్లిదండ్రివి
ముట్టి కొలిచినవారి ముంజేతమవు. ॥ఏమ॥

సేవ చేసినవారికి చేతిలో మాణికమవు
భావించువారికి పరబ్రహ్మమవు
కావలెనన్న వారికి ఘనమనోరథమవు
వావిరిఁ బూజించువారి వజ్రపంజరమవు. ॥ఏమ॥

బత్తిసేసినవారికి భవరోగవైద్యుఁడవు
హత్తి నుతించినవారి యానందమవు
పొత్తుల అలమేల్మంగబువ్వపు శ్రీవెంకటేశ
యిత్తల మాపాలిటికి నిహపరదాతవు. ॥ఏమ॥ 219

దేసాళం

సురలు సంతోషించి రసురలెల్లా నడఁగిరి
తొరలి దిక్కుల దేవదుందుభులు మొరసె. ॥పల్లవి॥

కడగి వసుదేవునికాంత దేవకిదేవికి
పుడివోని వేడుకఁ జంద్రోదయవేళ
కొడుకై జన్మించినాఁడు కూరిమి శ్రీకృష్ణుఁడు
నడురేయి నిదే శ్రావణబహుళాష్టమిని. ॥సుర॥

రేపల్లెకౌమున దాఁటి రేతిరే తెచ్చి తండ్రి
పాపని యశోదవద్దఁ బండఁగ బెట్టి
ఆపొద్దే మధురలోని కాఁడుఁబాపఁ దెచ్చుకొని
కోపగించి కంసుని మార్కొనె నందనందని. ॥సుర॥

పురుఁడు వెళ్లెను మరి పుణ్యాహవాచన సేసిరి
మురిపేన గొల్లెతలు ముద్దాడిరి
అరిది శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగపతై
యిరవై కొల్చినవారి నిందరి రక్షించెను. ॥సుర॥ 220

బౌళి

దేవదుందుభులతోడ దివ్యులతోడ
యీవేళ శ్రీహరితేరు యేఁగీ వీధులను. ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజముతోడ కనకపు గుత్తాలతో
పరపై యష్టదిక్కుల బండికండ్లతో
నిరతితో పట్టునూలి నిడుపపగ్గాలతోడ
యిరవై శ్రీపతితేరు యేఁగీ వీధులను. ॥దేవ॥

పచ్చల ప్రతిమలతో పగడపు నొగలతో
హెచ్చిన వైడూర్యపు టిరుసులతో
కుచ్చుల ముత్యాలతో గుంపుఁ బైఁడికుండలతో
యిచ్చల భూధవుతేరు యేఁగీ వీధులను. ॥దేవ॥

మంచి నీలాలగద్దెతో మణిదర్పణాలతోడ
పొంచిన సింగారాలతో పూదండలతో
అంచె శ్రీవెంకటేశుతో నలమేలుమంగతోడ
మెంచఁగ దేవుఁ తేరు యేఁగీ వీధులను. ॥దేవ॥ 221

పాడి

సేవించి చేకొన్నవారి చేతి భాగ్యము
వేవేగ రారో రక్షించీ విష్ణుఁ డీడను. ॥పల్లవి॥

గరుడగంభముకాడ కడుఁ బ్రాణాచారులకు
వరము లొసఁగీని శ్రీవల్లభుఁడు
తిరమై కోనేటిచెంతఁ దీర్థఫలము లెల్ల
పరుషల కొసఁగీని పరమాత్ముఁడు. ॥సేవి॥

సేనమొదలారివద్ద చిత్తములో సుజ్ఞానము
నానాగతిఁ బుట్టించీని నారాయణుఁడు
కానుక పైఁడిగాదెలకాడఁ దన నిజరూపు
ఆనుక పొడచూపీని అఖిలేశుఁడు. ॥సేవి॥

సన్నిధి గర్భగృహాన చనవిచ్చి మాటలాడి
విన్నపాలు వినీ శ్రీవేంకటేశుఁడు
యెన్నికఁ బాదాలవద్ద యిహముఁ బరముఁ జూపీ
మన్ననల అలమేలుమంగవిభుఁడు. ॥సేవి॥ 222

289-వ రేకు సాళంగనాట

చూడరో చూడరో నేఁడు సురలార నరులార
దాడి వోయి దనుజుల దండించి తావచ్చె. ॥పల్లవి॥

వాయువేగమున వచ్చె వనజాక్షునరదము
వేయిసూర్యుల ప్రతాపవిభవముతో
చాయల చక్రవాళాద్రి సముద్రాలు దాఁటివచ్చె
ఆయితమై పైఁడిటెక్కెలవే కానవచ్చె. ॥చూడ॥

మునుకొని మనోవేగమున వచ్చె హరితేరు
తనరారు కోటిచంద్రప్రభలతో
పెనుకొని దిక్కులెల్లా విజయము సేసి వచ్చె
కనకాచలముతో గక్కన సరి వచ్చె. ॥చూడ॥

గరుడవేగాన శ్రీవెంకటేశురథము వచ్చె
మరిగిన యలమేలుమంగసిరితో
ధరలోన వీధులేఁగి తన నెలవుకు వచ్చె
వరగ హాపెదాసులపంతములు వచ్చె. ॥చూడ॥ 223

సామంతం

నానాభరణముల నరసింహా
పూనిన ప్రతాపముల నరసింహా. ॥పల్లవి॥

నగవుల నెమ్మోము నరసింహా
పొగరు మించు టూర్పుల నరసింహా
నగముమీఁది ఘననరసింహా
తగు కాంతుల యందపు నరసింహా. ॥నానా॥

నలిననేత్ర శ్రీనరసింహా
పొలుపొందు నఖంబుల నరసింహా
నలుదెసల మెఱయు నరసింహా
వెలయు మూఁడుగన్నుల నరసింహా. ॥నానా॥

నమితసురాసుర నరసింహా
కమనీయగుణాకర నరసింహా
నమోస్తు తే శుభనరసింహా
కమలాంక శ్రీవెంకటనరసింహా. ॥నానా॥ 224

శంకరాభరణం

నమితదేవం భజే నారసింహం
సుముఖకరుణేక్షణం సులభనరసింహం. ॥పల్లవి॥

విజయనరసింహం వీరనరసింహం
భుజబలపరాక్రమస్ఫుటనృసింహం
రజనిచరవిదళనవిరాజితనృసింహం
సుజనరక్షకమహాశూరనరసింహం. ॥నమి॥

దారుణనృసింహం ప్రతాపనరసింహం
చారుకల్యాణనిశ్చలనృసింహం
ధీరచిత్తావాసదివ్యనరసింహం
సారయోగానందచతురనరసింహం. ॥నమి॥

విమలనరసింహం విక్రమనృసింహం
కమనీయగుణగణాకరనృసింహం
అమితసుశ్రీవేంకటాద్రినరసింహం
రమణీయభూషాభిరామనరసింహం ॥నమి॥ 225

వరాళి

దేవుఁడవు నీవు జీవులు నీబంట్లు
ఠేవ దేరి నీ సేఁతే శేఖరమై నిలిచె. ॥పల్లవి॥

చేరి నేరమి సేసేది జీవునికి స్వభావము
నేరిచి రక్షించేది నీస్వభావము
ధారుణిలోపల మారి తప్పులెంచఁ జోటేది
మేర మీరి నీ మహిమే మిక్కుటమై నిలిచె. ॥దేవు॥

మత్తుఁడై వుండేదె మనుజుని స్వభావము
నిత్తెపు జ్ఞాన మిచ్చేది నీస్వభావము
వొత్తి గుణావగుణాలు వోరయఁగఁ జోటేది
సత్తుగా నీకరుణే సత మయి నిలిచె. ॥దేవు॥

చెలఁగి నీశరణు చొచ్చేదే నాస్వభావము
నెలవై యేలుకొనేది నీస్వభావము
మలసి శ్రీవెంకటేశ మనసు సోదించ నేది
చలిమి బలిమిని నీస్వతంత్రమే నిలిచె. ॥దేవు॥ 226

సాళంగనాట

సీతాసమేత రామ శ్రీరామ
రాతి నాతిఁ జేసిన శ్రీరామ రామ. ॥పల్లవి॥

ఆదిత్యకులమునందు నవతరించిన రామ
కోదండభంజన రఘుకుల రామ
ఆదరించి విశ్వామిత్రుయాగము గాచిన రామ
వేదవేదాంతములలో వెలసిన రామ. ॥సీతా॥

బలిమి సుగ్రీవునిపాలి నిధానమ రామ
యిల మునులకభయ మిచ్చిన రామ
జలధి నమ్మునను సాధించిన రామ
అలరు రావణదర్పహరణ రామ. ॥సీతా॥

లాలించి విభీషణుని లంక యేలించిన రామ
చాలి శరణాగతరక్షక రామ
మేలిమి శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద వెలసిన రామ
తాలిమితో వెలయు ప్రతాపపు రామ. ॥సీతా॥ 227

దేసాళం

కోనేటిదరులఁ గనుఁగొనరో మూఁడు దేరులు
నానాదేవతలార నరులార మీరు. ॥పల్లవి॥

తెంకిగా ముందర నొక్క తే రెక్క శ్రీకృష్ణుఁడు
వెంకటేశుఁ డెక్క నదె వే రొక్క తేరు
లంకలై శ్రీభూసతులు లలి నొక్క తేరెక్కిరి
కొంకక వీధుల నడగొండలో యనఁగను. ||కోనే||

యిరవై శ్రీకృష్ణునిది యిదె వానరధ్వజము
గరుడధ్వజము శ్రీవెంకటపతిది
కరిలాంఛనధ్వజము కమలకు మేదినికి
అలరి(రిది?) చూపట్టెను బ్రహ్మాండాలవలెను. ||కోనే||

చెలఁగి చెఱకువిల్లు చేతఁబట్టె శ్రీకృష్ణుఁడు
బలు శ్రీవెంకటేశుఁడు పట్టెఁ జక్రము
అలమేలుమంగ భూమి యంబుజాలు చేఁ బట్టిరి
కలసి మెలసేరు బంగారుమేడ లనఁగ. ||కోనే|| 228

290-వ రేకు. నాట

దొరతనముతోడ తొడపై శ్రీసతితోడ
కెరలీఁ బంతములు సుగ్రీవనారసింహము. ||పల్లవి||

నిక్కిన కర్ణములతో నిట్టచూపు గుడ్లతో
మిక్కుటమైన పెద్ద మీసాలతోడ
వెక్కసపు నోరితోడ వెలయు బుగ్గలతోడ
క్రిక్కిరిసీ నవ్వుల సుగ్రీవనారసింహము. ||దొర||

చల్లు నూరుపులతోడ సంకుఁజక్రములతోడ
మొల్లమైన సహస్రకరములతోడ
తెల్లని మేనితోడ దిండైన పిరుఁదుతోడ
కెల్లు రేఁగీఁ గరుణ సుగ్రీవనారసింహము. ||దొర||

విరులపాదాలతోడ వెలయు సొమ్ములతోడ
తిరమైన కోటిసూర్యతేజముతోడ
విరులదండలతోడ వేడుక శ్రీవెంకట
గిరిమీఁద వెలసె సుగ్రీవనారసింహము. ॥దొర॥ 229

బౌళి

వీఁడిగో నిలుచున్నాఁడు విజనగరములోన
వేడుకొన్న ప్రతాపానఁ బెద్ద హనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

యిదె పుట్టుఁగౌపీనము హేమకుండలములతో
నుదయించినాఁ డితఁడుర్విమీఁదను
పదరి బాలార్కుని పండనుచుఁ బట్టినాఁడు
వదలక దేవతల వరమందినాఁడు. ॥వీఁడి॥

నులిచి తా వాలము మిన్నులు మోవఁ జాఁచినాఁడు
జలధి దాఁటఁగ జంగ చాఁచినాఁడు
యిల నసురలమీఁద వలచెయ్యెత్తినవాఁడు
నిలువెల్ల సాహసమై నిండుకొనున్నాఁడు. ॥వీఁడి॥

పెక్కు పండ్లగొలలు పిడికిలించినవాఁడు
మిక్కిలి లంక సాధించి మించినవాఁడు
యిక్కువతో శ్రీవెంకటేశ్వరు బంటైనవాఁడు
తక్కక లోకములెల్లా దయఁ గాచేవాఁడు. ॥వీఁడి॥ 230

సామంతం

అనిశము దలఁచరో అహోబలం
అనంతఫలదం బహోబలం. ॥పల్లవి॥

హరినిజనిలయం బహోబలం
హరవిరించినుత మహోబలం
అరుణమణిశిఖర మహోబలం
అరిదైత్యహరణ మహోబలం. ॥అని॥

అతిశయశుభదం బహోబలం
అతులమనోహర మహోబలం
హతదురితచయం బహోబలం
యతిమతసిద్ధం బహోబలం. ॥అని॥

అగు శ్రీవెంకట మహోబలం
అగమ్య మసురల కహోబలం
అగపడుఁ బుణ్యుల కహోబలం
అగకులరాజం బహోబలం. ॥అని॥ 231

పాడి

తలశోపురముకాడ గంధపు మాకులనీడ
నలరేవు మేలు మేలు హనుమంతరాయ. ॥పల్లవి॥

సంజీవికొండ దెచ్చి సౌమిత్రి బ్రతికించితి
భంజించితి వసురుల బలువిడిని
కంజాప్తకులరాఘవుని మెప్పించితివి
అంజనీతనయ వో హనుమంతరాయ. ॥తల॥

లంక సాధించితివి నీ లావు లెల్లాఁ జూపితివి
కొంకక రాముని సీతఁ గూరిచితివి
లంకెల సుగ్రీవునికి లలిఁ బ్రధాని వైతివి
అంకెలెల్లాఁ నీకుఁ జెల్లె హనుమంతరాయ. ॥తల॥

దిక్కులు గెలిచితివి ధీరతఁ బూజ గొంటివి
మిక్కిలి ప్రతాపాన మెరసితివి
యిక్కువతో శ్రీవెంకటేశ్వరుబంట వైతివి
అక్కజపు మహిమల హనుమంతరాయ. ॥కల॥ 232

రామక్రియ

అఖిలలోకైకవంద్య హనుమంతుఁడా సీత
శిఖామణి రామునికిఁ జేకొని తెచ్చితివి. ॥పల్లవి॥

అంభోధి లంఘించితివి హనుమంతుఁడ
కుంభినీజ దూత వైతి గురుహనుమంతుఁడ
గంభీరప్రతాపమునఁ గడఁగితివి
జంభారిచే వరములు చయ్యన నందితివి. ॥అఖి॥

అంజనీదేవికుమార హనుమంతుఁడ
కంజాప్తఫలహస్త ఘనహనుమంతుఁడ
సంజీవని దెచ్చిన శౌర్యుఁడవు
రంజిత వానరకులరక్షకుఁడవైతివి. ॥అఖి॥

అట లంక సాధించిన హనుమంతుఁడ
చటులసత్వసమేత జయ హనుమంతుఁడ
ఘటన నలమేల్మంగకాంతు శ్రీవెంకటేశునిఁ
దటుకన బంటవై ధరణి నిల్చితివి. ॥అఖి॥ 233

గౌళ

త్రిజగముల నెరుఁగు దేవదేవుఁడు
ద్విజునిజనకుఁడైన ఆదినారాయణుఁడు. ॥పల్లవి॥

గరుడనిమీఁద నెక్కి ఘనచక్రము చేఁబట్టి
పరమపదాననుండి పరతెంచి
మురిపేన కరిఁ గాచి మొసలిఁ దుంచినవాఁడు
అరుదైన ప్రతాపపు ఆదినారాయణుఁడు. ॥తిరు॥

కనకాంబరము గట్టి కౌస్తుభము మెడఁ బెట్టి
వెనువెంట శ్రీసతి సేవించుచుండఁగా
పనిపూని కరముతో పాంచజన్యము వట్టి
అనిశముఁ గరుణించీ నాదినారాయణుఁడు. ॥తిరు॥

త్రిదశులు నుతియించ దిక్కు లెల్లా నుల్లసిల్ల
ముదమున దాసు లెల్లా మొక్కఁగాను
వదల కెల్లవారికి వరము లిచ్చీ వాఁడే
అదె శ్రీవెంకటవిభుఁ డాదినారాయణుఁడు. ॥తిరు॥ 234

291-వ రేకు. దేసాళి

ఇది యెరిఁగినవారే యెంచఁగ నీదాసులు
వెదకి తెలుసుకొంటే వేదాంతాల నున్నవి. ॥పల్లవి॥

పట్టితే నీస్వరూపము బయలు లోపల నిండి
అట్టె సర్వశక్తితో సాకారముతో
మొట్టు దలఁచినాఁ జిత్తాయిత్తమై వున్నాఁడవు
వొట్టె ప్రకృతిపురుషు లోగి నీదేహములు. ॥ఇది॥

అనంతమైనప్రకృతి అఖిలవికారమూర్తి
పనివడి నీమాయయై ప్రపంచమై

.... ఈగుర్తుల యక్షరములు రేకులలో నస్పష్టములు.

వొానరి జడమై యుండ నొకఁటో దివ్యమై యుండు
నినుపై యిహాపరాలు నీయైశ్వర్యములు. ॥ఇది॥

జీవుఁడణువు జ్ఞానము చింతించఁగా విభువు
యీవిధము నానాజీవులివె నీయందె
శ్రీవెంకటేశుఁడ నీవే చేకొన్న చైతన్యమవు
కావింపఁ గర్మ భక్తులే కారణఫలములు. ॥ఇది॥ 235

పాడి

కొలువు విరిసె నిదె గోవిందుఁడు పొద్దు వోయ
వెలుపట నుక్కళాలు వేగుదాఁకా నుండరో. ॥పల్లవి॥

యీపొద్దుకుఁ బోయి రారో యింద్రాదిదేవతలు
శ్రీపతి పవ్వళించెను శేషునిమీఁద
తీపులఁ బ్రసాద మీరో దేవమునులకు నెల్ల
పైపుగఁ దెల్లవారఁగ వత్తురు గాని. ॥కొలు॥

పాళెలపట్టుకుఁ బోరో బ్రహ్మరుద్రాదులిందరు
పాలసముద్రాన హరి పవ్వళించెను
వేళ గాదు లోనికిట్టె విచ్చేసె హరి ద్వార
పాలకులు వాకిళ్ళఁ బదిలము సుండో. ॥కొలు॥

గీత మెయ్యనే పాడరో కిన్నరకింపురుషులు
యీతల శ్రీవెంకటేశుఁ డెక్కెను మేడ
ఘాంత నెడ నెడ నూడిగకాండ్లు నిలువరో
రాతిరెప్పుడైనా మిమ్ము రమ్మనునో యతఁడు. ॥కొలు॥ 236

లలిత

ఇతరుల నడుగము యితఁడే మా దాత
యితని యీవి వొరులియ్యఁగఁ గలరా. ॥పల్లవి॥

దేవదేవుఁడాదిమపురుషుఁడు హరి
శ్రీవత్సాంకుఁడు చిన్మయుఁడు
యీవల నావల యిలువేలుపతఁడు
భావజగురుఁడు మా పాలిటివాఁడు. ॥ఇత॥

జగదేకగురుఁడు శాశ్వతుఁ డచ్యుతుఁ
డగజకు వరదుఁడు అనంతుఁడు
తగి మము నేలినదైవము యేలిక
నిగమమూర్తి మా నిజబంధువుఁడు. ॥ఇత॥

కలిదోషహరుఁడు కైవల్యవిభుఁడు
అలరిన శ్రీవెంకటాధిపుఁడు
చలిమి బలిమి మా జననియు జనకుఁడు
అలమి యితఁడు మాయంతర్యామి. ॥ఇత॥ 237

భైరవి

శ్రీహరి నిత్య శేషగిరీశ
మోహనాకార ముకుంద నమో శ్రీహరి. ॥పల్లవి॥

దేవకీసుత దేవ వామన
గోవిందా గోపగోపీనాథా శ్రీహరి
గోవర్ధనధర గోకులపాలక
దేవేశాధిక తే నమోనమో. ॥శ్రీహ॥

సామజాన(వ?)న సారంగ(శార్ఙ్గ?)పాణి
వామనా కృష్ణ వాసుదేవా శ్రీహరి
రామనామ నారాయణ విష్ణో
దామోధర శ్రీధర నమో నమో. ॥శ్రీహ॥

పురుషోత్తమ పుండరీకాక్ష
గరుడధ్వజ కరుణానిధి శ్రీహరి
చిరంతనాచ్యుత శ్రీవెంకటేశ
నరమృగ తే నమో నమో. ॥శ్రీహ॥ 238

దేవగాంధారి

వేసరితేనే లేదు విచారించితేఁ గద్దు
మూసినదిదే కీలు మంచి వివేకులకు. ॥పల్లవి॥

యెవ్వరు మనసులోన నిందిరేశుఁ దలఁచిన
అవ్వలఁ బాయక వుండునదియే వైకుంఠము
దవ్వులకు నేఁగ వద్దు తపము జపము వద్దు
యివ్వల నిదే కీలు యెరిఁగినవారికి. ॥వేస॥

నాలుక నెవ్వారైనాను నారాయణుఁ బొగడిన
చాలి యాతఁ డాడ నుండు జగములూ నుండును
కాలము నడుగ వద్దు కర్మము నడుగ వద్దు
పోలింప నిదే కీలు పుణ్యమానసులకు. ॥వేస॥

శ్రీవెంకటేశ్వరునిఁ జేరి యెవ్వరు నమ్మినా
కైవసమై యాత డింటఁ గాచుకుండును
సావధానములు వద్దు శరణంటేనే చాలు
భావింప నిదే కీలు పరమయోగులకు. ॥వేస॥ 239

శంకరాభరణం

దనుజులు గనిరి తత్వ మిది
వనజాక్షునికృప వసించ నేలా. ॥పల్లవి॥

హరి పరమాత్ముఁ డనాదిపురుషుఁడు
సురలకు నరులకు సులభుఁడు
హరికోపముతో నన్యులవరములు
సరిగా వెంచఁగ జగములలోన. ॥దను॥

వేదాంతవిదుఁడు విష్ణుఁడు కృష్ణుఁడు
శ్రీదేవికిఁ బతి శేఖరుఁడు
పోదిఁ బరస్తుతి పుణ్యముకంటే
పాదుగ హరిఁ దిట్టేపాపము మేలు. ॥దను॥

నారాయణుఁ డున్నతుఁ డచ్యుతుఁ డుప
కారుఁడు శ్రీవెంకటవిభుఁడు
చేరి యీతఁడే శిక్షించ రక్షించ
వూరదయివములు వోగినితనిసరా. ॥దను॥ 240

292-వ రేకు. మలహరి

విశ్వ మెల్ల నీ విరాడ్రూపము
శాశ్వతహరి నీ శరణులము. ॥పల్లవి॥

కన్నుల సూర్యుఁడు కమలాప్తుఁడు నీ
పన్నిన మోమున బ్రాహ్మణులు
వున్నతి వైశ్యులు వూరువులందును
మెన్నఁగ శూద్రులు యిదె పాదముల. ॥విశ్వ॥

యింద్రాదిదేవత లీశానబ్రహ్మాము
నీంద్రు లంగముల నెసఁగిరదే.
సాంద్రలోకములు జఠరంబున నవె
రుద్రతేజ మదె రోమముల. ॥విశ్వ॥

కాలముఁ గర్మముఁ గై వల్యంబును
ఆ లోను వెలియు నది నీవు
శ్రీలలనాధిప శ్రీవెంకటేశ్వర
కోలు ముందు నీవు గొలిచితిమయ్యా. ॥విశ్వ॥ 241

దేవగాంధారి

కలదు తిరుమంత్రము కల దిహముఁ బరము
కలిమి గలుగు మాకుఁ గడమే లేదు. ॥పల్లవి॥

కమలాక్ష నీవు మాకుఁ గలిగి యుండఁగ భూమి
నమరలేనిదొకటి నవ్వాలలేదు
నెమకి నాలుకమీఁద నీనామము మెలఁగఁగ
తమితోఁ బరుల వేఁడఁ దాఁ జోటు లేదు. ॥కల॥

శౌరి నీ చక్రము నా భుజముమీఁద నుండఁగాను
యీరసపుఁ బగ లేదు యెదురూ లేదు
చేరువ నీ సేవ నా చేతులపై నుండఁగాను
తీరని కర్మపు వెట్టిదినమూ లేదు. ॥కల॥

అచ్యుత నీపై భక్తి యాతుమలో నుండఁగాను
రచ్చలఁ బుట్టిన యపరాధమూ లేదు
నిచ్చలు శ్రీవెంకటేశ నీశరణాగతుండఁగా
విచ్చినవిడే కాని విచారమే లేదు. ॥కల॥ 242

దేసాక్షి

దేవుఁ డొకఁడే మాకు దిక్కుగాని
కావ నెవ్వరును లేరు కతలింతే కాని. ॥పల్లవి॥

పచ్చి వొళ్లు మోచితిమి పాపమెల్లాఁ జేసితిమి
హెచ్చిన మీఁదటిసుద్దు లేఁటివో కాని
రచ్చలఁ బడె మా గుట్టు రమణులచేత బెట్టు
అచ్చమై యిందుకుఁ బరిహార మేదో కాని. ॥దేవు॥

గాలిమూఁటఁ జిక్కితిమి కన్నచోటే తొక్కితిమి
ఆలించి యేమిటివారమయ్యేమో కాని
మైల గొంత మనసూ మఱుఁగు గొంతానాయ
తాలిమి నా విధి యేమి దలఁచీనో కాని. ॥దేవు॥

మాయలఁ బొరలితిమి మఱచితి మింతలోనే
చాయల శ్రీవెంకటేశు శరణంటిమి
రోయఁ జొచ్చె జగమెల్లా రుచి యాయ వైరాగ్య
మాయము నాలోపలి అంతరాత్మే కాని. ॥దేవు॥ 243

వసంతవరాళి

అతని నమ్మ లేరల్పమతులు భువి
నతఁ డాద్యుఁడు పరమాత్ముఁడు. ॥పల్లవి॥

సకలలోకపతి సర్వేశ్వరుఁ డట
వొకఁ డిఁకె దొర మరి వున్నాఁడా
ప్రకటించఁగ శ్రీపతియే దాతట
వెకలి నియ్యఁ గొన వేరే కలరా. ॥అత॥

దివిజవందితుఁడు దిక్కుల హరి యట
యివల మొక్క సురలేక వేరీ
కవ నంతర్యామి కరుణాకరుఁ డట
వివిధభంగులను వెదకఁగ నేలా. ॥అత॥

వేదాంగుఁడు శ్రీవెంకటపతి యట
ఆదిమతములేక నరసేదా
యేదెస నెవ్వరి కెప్పుడుఁ గలఁడితఁ
డీ దేవుఁడె మన కిహపర మొసఁగ. ॥అత॥ 244

సాళంగనాట

ఒకరిఁ గానఁగ నొడఁబడదు మనసు
సకలము హరి యని సరిఁ దోఁచీని. ॥పల్లవి॥

అంతరాత్మ శ్రీహరి యతఁడొకఁడే
జంతువులన్నియు సమములే
బంతులఁ బాత్రాపాత్రము వెదకిన
అంతట హరిదాస్యమే పో ఘనము. ॥ఒక॥

జగమును నొకటే చైతన్యమొకటే
తగిన పంచభూతములొకటే
నగుతా నెదిరిని నన్నును నెంచిన
మొగి నాపై హరిముద్రలె ఘనము. ॥ఒక॥

కారు స్వతంత్రులు కడపట నొకరును
యీరీతి నొఁగాము లేక నేలా
శ్రీరమణీపతి శ్రీవెంకటేశుఁడే
కారణము శరణాగతియే ఘనము. ॥ఒక॥ 245

సాళంగనాట

వేదవట్టి యిఁక నేమి వెదకేరు చదివేరు
వేదాంతవేద్యుఁడైన విష్ణుని నెఱఁగరా. ॥పల్లవి॥

తోలె నదె గరుడనిఁ దోడఁగి బాణునిమీఁద
వాలెను కంసునిమీఁద వడి నెగసి
కేలు చాఁచి చక్రమునఁ గెడపె శిశుపాలుని
వేలుపులరాయఁడైన విష్ణుని నెఱఁగరా. ॥వేద॥

తొక్కెను బలీంద్రునిఁ దొల్లి పాతాళానఁ గుంగ
మొక్కలాన జలధమ్మొమొనకుఁ దెచ్చె
పక్కన బ్రహ్మాండము పగులించెఁ బెనువేల
వెక్కసపు దైవమైన విష్ణుని నెఱఁగరా. ॥వేద॥

భేదించె రావణాది భీకరదైత్యుల నెల్ల
నాదించె శంఖమున నున్నతజయము
సేద దేర నిపుడును శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద
పీది పీది మెరసేటి విష్ణుని నెఱఁగరా. ॥వేద॥ 246

293-వ రేకు. లలిత

ఈతని నెఱఁగకుంటే నిల స్వామిద్రోహము
ఘాతల నేఱు గుడిచి కాలువ పొగడుట. ॥పల్లవి॥

హరిపాదమునఁనే యుడఁగె లోకము లెల్ల
హరినాభినే పొడమి రదివో బ్రహ్మాదులు
హరినామము వేదాల కాదియు నంత్యము నాయ
హరిదాసులే వశిష్ఠాదులిందరును. ॥ఈత॥

విష్ణుఁడే యమృతమిచ్చె విష్ణుఁడే ధరణి మోఁచె
విష్ణువాజ్ఞ నడచేది విశ్వమింతాను
విష్ణుచక్రమున దైత్యవీరులెల్లా నడఁగిరి
విష్ణువుముఖమునందే విప్రులు జనించిరి. ॥ఈత॥

పరమపు శ్రీపతివే భారతరామాయణాలు
పరమాత్ముఁ డితఁడే పలుజీవులయందెల్లా
పరము చేచేతఁ జూపె పట్టి శ్రీవెంకటేశుఁడు
పరమానంద మొసఁగు భక్తులకు నితఁడు. ॥ఈత॥ 247

శుద్ధవసంతం

నిండిన జగము లెల్లా నీ యాధీనము
బండు జన్మములవాఁడ భయమేమి నాకుఁగా. ॥పల్లవి॥

పాతకపు దేహమిది ప్రకృతియాధీనము
ఆతుమ శ్రీహరి నీ యాధీనము
యీంతల నాతల నే నెవ్వరి నేమనలేను
చేతనుఁడ నింతే నేను చిక్కినవేమెఱఁగ. ॥నిండి॥

వెలయు నా కర్మము నీ వేదశాస్త్రాధీనము
నిలిచిన జ్ఞాన మెల్లా నీ యాధీనము
తలఁచి యెవ్వరినేఁ దగుఁ దగదనలేను
కొలఁది జీవుఁడ నింతే కొన మొదలెఱఁగ. ॥నిండి॥

అక్కడ నామనసిక నాచార్యాధీనము
నిక్కపు నామోక్షము నీ యాధీనము
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశ యెవ్వరి నేమనలేను
పక్కన నీ బంట నింతే పరచింతలెఱఁగ. ॥నిండి॥ 248

రామక్రియ

ఏమి సేయఁ గలడు తా నీ జగమెల్లాను
కోమలపు దేహి కొక్క కోకే కలది. ||పల్లవి||

మించిన కోరిక లివి మిన్నుల పొడవులు
కొంచపు దేహము దనకొలఁది గాదు
యెంచరాని సిరు లవి యెన్ని గలిగినా
కంచములోని కూడే కలిగినది. ||ఏమి||

గోరపడి గడించేవి కోట్లకొలఁదులు
తారి తూరి నోటికిఁ దగ్గంత గాదు
యేరుపరచి యింతుల నెందరిఁ బెండ్లాడినాను
కూరిమి సతి యొకతె కూటమికిఁ గలది. ||ఏమి||

తలఁచి మొక్కే సురలు తలవెంట్రుక లందరు
యిలఁ దన బతుకెంతో యెరఁగ రాదు
చెలఁగి రక్షించేవాఁడు శ్రీవెంకటేశుఁ డొకఁడే
కలడంతరంగమునఁ గైవల్యమే కలది. ||ఏమి|| 249

లలిత

వీరు వారనేటి వింతేల
శ్రీరమణునికృప సిద్ధము గాక. ||పల్లవి||

యెక్కడి పాపము యెక్కడి పుణ్యము
దక్కిన శ్రీపతిదాసునికి
పక్కన లోహము పరుసము దాఁకిన
చొక్కువ నంతా హేమమె కాదా. ||వీరు||

యేది హీనము యేది యధికము
పాదుగ నడచు ప్రపన్నునికి
మేదినీశుఁ డేమెలుఁతఁ బెండ్లాడిన
సాదించ నేలికసానే కాదా. ॥వీరు॥

యేడ నిందలేక నేడ సంస్తుతులు
జాడల శ్రీవైష్ణవునికిని
యీడనే శ్రీవెంకటేశుఁ డాత్మ యట
యీడులేని యతఁ డెక్కుడే కాదా. ॥వీరు॥ 250

రామక్రియ

నేనా(ను?) గెలువ లేను నీమాయ
శ్రీనాథ నీవు సేసే చేఁతలే నీమాయ. ॥పల్లవి॥

తమకము గడు రేఁచు తలఁపు ఉబ్బారఁత లూఁచు
నిమిష మూరకుండదు నీ మాయ
తిమిరము బుద్ధిఁ గప్పు తెఱవల వెంటఁ దిప్పు
అమరి శోదునీడ ఆయఁ బో నీ మాయ. ॥నేనా॥

పట్టినందుకెల్లాఁ దీసు పాపమే చవులు సేసు
నిట్టె పిడిఁ బోనీదు నీమాయ
కొట్టఁగొన కెక్కించుఁ గోరిమొదలికి దించు
మట్టులేదింతింతని మరియు నీమాయ. ॥నేనా॥

పలులంపటాల ముంచు భావజుచే భ్రమయించు
నిలిచినచోట నెల్లా నీమాయ
యెలమి శ్రీవెంకటేశ యిటు నిన్నుఁ గొలువఁగా
మలసి సొలసి నన్ను మన్నించె నీమాయ. ॥నేనా॥ 251

సామవరాళి

తనుఁ దా నేమఱక దైవము మఱవకుంటే
మనసులోనే కలుగు మహామహిమ. ||పల్లవి||

కనురెప్ప మూసితేనే కడ దాఁగె జగ మెల్ల
కను దెరచినంతనే కలిగెఁ దాను
ననిచి వుండుట లేదు నమ్మకపోవుట లేదు
తనతోడిదే యిన్నిఁ దాఁ గలితేఁ గలవు. ||తను||

కడుపు నిండినంతనే కైపాయ రుచులెల్లా
బెడిదపు టాఁకలై తేఁ బ్రియమాయను
యెడ నెడఁ జేఁదు గాదు యింతలోనే తీపు గాదు
వొడలితోడివే యివి వుండినట్టే వుండును. ||తను||

అద్దములోఁ దన నీడ అంతటా మెరసినట్లు
పొద్దు వొద్దు తనతోనే భోగా లెల్లా
అద్దిన శ్రీవెంకటేశుఁ డంతరాత్మయైనవాఁడు
కొద్ది లేదాతనిమాయ కొనసాగుచుండును. ||తను|| 252

294-వ రేకు. శంకరాభరణం

చవి చేసుక యిటు జరగెదము
జవదాఁటకురో సంసారులార. ||పల్లవి||

యేది చూచినా నెరవెరవే
పోదిఁ గూడఁగా పొద పింతే
ఆదికి నాది హరి యొకఁడే
పాదుగఁ బుట్టెడి భవములె వేరు. ||చవి||

కలుములు లేములు కతలింతే
నిలుకడ గలచో నిజమాను
యిలయును జగమును యిదే యిదే
తెలిసి చూడఁగా దినములె ఘనము. ॥చవి॥

చెంతల నిందరు జీవులే
బంతులఁ బుణ్యముఁ బాపమునే
యింతట శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడే
కాంతలుఁ బురుషుల గతులై నిలిచె. ॥చవి॥ 253

భూపాళం

హరి కృష్ణ మేలుకొను ఆదిపురుషా
తరవాత నామోము తప్పకిటు చూడు. ॥పల్లవి॥

మేలుకొను నాయన్న మెల్లనే నీతోడి
బాలులదె పిలిచేరు బడి నాడను
చాలు నిఁక నిద్దురలు చద్దికూళ్ళపొద్దు
వేళాయ నాతండ్రి వేగ లేవే. ॥హరి॥

కను దెరవు నాతండ్రి కమలాప్తుఁడుదయించె
వనిత మొకమజ్జనము వడిఁ దెచ్చెను
మొనసి మీతండ్రి యిదె ముద్దాడఁ జెలఁగీని
దనుజాంతకుండ యిఁకఁ దగ మేలుకోవే. ॥హరి॥

లేవె నాతండ్రి నీలీలలటు వొగడేరు
శ్రీవెంకటాద్రిపతి శ్రీరమణుఁడా
దేవతలు మునులుఁ జెందిన నారదాదులు
ఆవలనుఁ బాడేరు ఆకసమునందు. ॥హరి॥ 254

లలిత

విశ్వాత్మనీకంటె వేరేమియును గాన
ఐశ్వర్య మెల్ల నీయతివచందములే. ॥పల్లవి॥

కలవు మతములు పెక్కు కర్మభేదములగుచు
కలవెల్ల నీయందె కల్పితములే
కలరు దేవతలు బహుగతుల మహిమల మెరయు
అలరి వారెల్ల నీ యంగభేదములే. ॥విశ్వా॥

ఘనమంత్రములు పెక్కు గలవు వరముల నొసగు
ననిచి యవి యెల్ల నీనామంబులే
పెనగొన్న జంతువులు పెక్కు లెన్నే గలవు
పనిగొన్న నీదాసపరికరములే. ॥విశ్వా॥

యొందును దగులువడ కేకరూపని నిన్ను
కందువఁ గొలుచువాఁడే ఘనపుణ్యుఁడు
అందపు శ్రీవెంకటాద్రీశ అన్నిటా
నందిన పొందిన వెల్లా హరి నీయనుమతే. ॥విశ్వా॥ 255

సామంతం

ఇహాపరములనును యిది సుఖము
సహజావస్థ జర గేరి సుఖము. ॥పల్లవి॥

శ్రీరమణుఁడే చింతాయకుఁ డని
పూరక వుండుట వొక సుఖము
కోరకుండఁగా గూడిన యర్థము
ఆరయఁ గైకొనుటది సుఖము. ॥ఇహా॥

వసముగాని పని వడిఁ దలకెత్తుక
అసురుసురు గానిదది సుఖము
యెసరెత్తుక లే ళ్లేవని తోలక
పసఁ దనవిధిఁ గల పాటే సుఖము. ॥ఇహా॥

పెక్కు చంచలము పెనచుక తిరుగక
వొక్క సుఖంబొటురు సుఖము
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశ్వరు శరణని
నిక్కితిమిదె మానిజమే సుఖము. ॥ఇహా॥ 256

లలిత

వింటిమి నీకతలు కంటిమి నీమాయలు
బంటుల మచ్యుత నీపాలివారమయ్యా. ॥పల్లవి॥

కలిగిరి నీవల్లనే కడఁగి బ్రహ్మాదులు
నిలిచిరి సురలెల్లా నీవల్లనే
తెలిసిరి మునులెల్లా దేవుఁడవు నీవే యని
చలపట్టి హరి నీకు శరణనేమయ్యా. ॥వింటి॥

నుతియించీ వేదములు నోరార నీమహిమ
గతి యూయ పైసుంకము ఘనుల కెల్లా
ప్రతిలేని నిరూపే భావించేరు యోగీంద్రులు
తతితో శ్రీపతి నేకే దాసులమయ్యా. ॥వింటి॥

అదె నీచక్రముచేత నడఁగిరసురలెల్లా
బదికిరి విప్రులు నీపాదసేవను
పొదలి శ్రీవెంకటేశ పొంది నీకరుణచేత
మొదల వెనక నీకే మొక్కేమయ్యా. ॥వింటి॥ 257

గుండక్రియ

ఎట్టొకో దైవమా యిదె నీకు శరణంటి
తొట్టిన నా బ్రతుకుకుఁ దుదయు లేదు. ॥పల్లవి॥

నాని యీజన్మమెత్తి నాటివెల్లా మఱచితి
పూని యేమిటా విరతి పుట్ట నేరదు
కానను ముందరవచ్చే ఘనకర్మపాశములు
పానిపట్టి (?) యించుకంతా భయము లేదు. ॥ఎట్టొ॥

పంచేంద్రియములఁ జిక్కి భావ మెల్లాఁ జిక్కువడె
అంచెల మోక్షము తోవ అరయ లేను
యెంచి నాదేహములోని హేయమును సాత్త్వించె
చంచలపు దుర్గుణాలు చక్కనై నాఁ గావు. ॥ఎట్టొ॥

నగు సంపదలచేత నన్ను నేనే మరచితి
తెగువడి వివేకించఁ దీర దెప్పుడు
నిగిడి శ్రీవెంకటేశ నీవు నన్ను నేలఁగాను
జగమెల్లా నెరఁగ నే సాత్త్వికుఁడ నైతి. ॥ఎట్టొ॥ 258

295-వ రేకు. తెలుగుకాంబోది

ఇందునే తుదిపద మెక్కి రిందరును
మందరధర నీమహిమిదివో. ॥పల్లవి॥

మరిగిన పుణ్యులమతిలో కోరిక
పరమపు హరి నీపాదములు
గరిమ గోపికలు గావలె నన్నది
హరి నీసంభోగమదియే పో. ॥ఇందు॥

పొంచి వేదములు పొగడెడి యర్థము
అంచెల గుణకథ లవి నీవి
వంచి యజ్ఞములఫలమై యున్నవి
నించి దేవ నీ నిజపూజలె పో. ॥ఇందు॥

కైవల్యమునకుఁ గడుఁ దెరువైనది
ఆవల నీశరణాగతియే
శ్రీవేంకటేశ్వర చెప్పె మాగురుఁడు
మావద్ద నిదె నీ మంత్రమె పో. ॥ఇందు॥ 259

సామంతం

గోవిందుదాసులమై కొనకెక్కుదుము గాక
వేవేలు విధుల నమ్మి వెతఁ బడఁ గలమా. ॥పల్లవి॥

మనసులోపలి మా మర్మము దెలియ లేము
ఘనుఁడైన హరి నెట్టు గానఁగలము
తనువుతో భోగాలు తగులు వీడఁగ లేము
వెనక కర్మపాశాలు వీడించుకోఁ గలమా. ॥గోవిం॥

వడిఁ బెట్టే యింద్రియాల వద్దని మానుప లేము
తొడరి సంసారము తోయఁ గలమా
బడిబడి నానాటి బతుకు చెప్పుకో లేము
పొడలేటి యితరుల బోధించఁ గలమా. ॥గోవిం॥

కొంకక ఆడినమాట గురుతువెట్టఁగ లేము
లంకె వేదవాక్యము దలఁచఁ గలమా
యింకా శ్రీవేంకటేశుఁ డితఁడే మా దేవుఁ డని
సంకె లేకుందుము గాక జాలిఁ బడఁ గలమా. ॥గోవిం॥ 260

బౌళి

పుట్టుగులు నొక్కటే పుణ్యపాపములే వేరు
యెట్టుసేసినాఁ జేసె నేమి సేయ వచ్చును. ॥పల్లవి॥

పగలే రేయి యీబడిఁ గొన్ని జీవులకు
వొగి నారేయి పగలౌ నొకరికిని
తగు దైవ మొకఁడే తమ మతములే వేరు
పగటుల విష్ణుమాయ భ్రమయించీ నిదివో. ॥పుట్టు॥

నిలు వెల్లాఁ జేఁదే నెరిఁ గొన్ని వృక్షములు
కలదెల్లఁ దీపే కమ్మరఁ గొన్ని
తలఁపును నొకటే తత్త్వములే వేరు వేరు
చెలరేఁగి విష్ణుమాయ చిక్కువెట్టీ నిదివో. ॥పుట్టు॥

యిహామే పరము యెరిఁగితేఁ గొందరికి
మహిఁ బరమే యిహాము మరొకరికి
వహితో శ్రీవెంకటేశు వలెనని కొలిచితే
సహాజపు విష్ణుమాయ జారిపోవు నపుడే. ॥పుట్టు॥ 261

కన్నడగౌళ

దైవమా యిందు నీవే దయ దలఁచుట గాక
తోవనున్న జీవు లెట్లు తోసేరు నీమాయ. ॥పల్లవి॥

పలుచదువులందు నెల్ల ప్రాణమే మిక్కిలి చవి
బలిమి తీపులలోనఁ బ్రాణమే తీపు
యిలపైఁ బూజ్యాలలోన నింతులే కడుఁ బూజ్యాలు
తలఁచి జీవులు యెట్టు దాఁటేరు నీమాయ. ॥దైవ॥

తగు చుట్టరికాలలో ధనమే చుట్టరికము
జగతిఁ గట్టనికట్టు సంసారము
వగలైన గుణాలలో వైరమే నిజగుణము
జిగిఁ బ్రాణు లెట్లు గెలిచేరు నీమాయ. ॥దైవ॥

తమలో నెవ్వరికైనా తమ జాతి తమ నేర్పు
తమకు నెక్కుడై తోఁచు తక్కువనరు
నెమకి శ్రీవెంకటేశ నీదాసులకే కాని
భ్రమసిన జీవులెల్లాఁ బాయరు నీమాయ. ॥దైవ॥ 262

లలిత

తెలిసినవారి కింతా దేవుఁడై యుండు
కలఁ డన్నచోట హరి గలఁడటు గాన. ॥పల్లవి॥

అందు నిందుఁ బోయి శ్రీహరిని వెదకనేల
బొందితోడిరూపు లెల్లాఁ బొరి నతఁడే
కొందరిలో నుండి యిచ్చుఁ గోరినట్టి యీవు లెల్ల
కొందరిలో మాటలాడుఁ గొందరిలోనగును. ॥తెలి॥

లోన వెలిఁ జూచి పరలోకము వెదక నేల
యేనెలవైన వైకుంఠమెదుట నదె
పూని వొకచోట నెండ పొడచూపు నక్కడనే
నానిసవెన్నెల గాసు నానారీతులౌను. ॥తెలి॥

చొక్కి చొక్కి యానందసుఖము వెదక నేల
మక్కువఁ దా శాంతుఁడై తే మతిలో నదె
యెక్కువ శ్రీవెంకటేశ్వరుదాసుఁడ నైతి
వొక్కఁడే మాకిన్నిటికిఁ నొడయఁడై నిలిచె. ॥తెలి॥ 263

భవుళి

ఇంక మాబోంట్ల కేది విధో
కింకరులమనియెడి గెలుపే కాక. ॥పల్లవి॥

మెవ్వరు గడచిరి యింతక తొలుతను
నివ్వటిల్లు హరి నీమాయ
నవ్వుచు నీశరణాగతి నమ్మిన
మువ్వంక శుకాదిమునులే కాక. ॥ఇంక॥

కన్నవా రెవ్వరు ఘనవైకుంఠము
వున్నతమగు నీ వురుమహిమ
మున్ను నిపుడు నీ ముద్రలు మోఁచిన
అన్నిటా ఘనసనకాదులు గాక. ॥ఇంక॥

తెలియువా రెవ్వరు దివ్యజ్ఞానము
చలనముగాఁ జెప్పు శాస్త్రములు
యిలలో శ్రీవేంకటేశ నీ వారై
చెలఁగిరి శేషాది జీవులు గాక. ॥ఇంక॥ 264

సాళంగనాట

ఎందరు గలిగిన నితనిలోనే
ముందు వెనకలను ముఖ్యంబితఁడే. ॥పల్లవి॥

భవవిదూరుఁ డాపద్బంధుఁడు హరి
వివరించి కొలువ వేల్పితఁడు
కవతో లక్ష్మీకాంతుఁ డితఁడు
రవిశశినేత్రుఁడు రక్షకుఁడు. ॥ఎంద॥

కలిదోషహరుఁడు కారుణ్యనిలయుఁడు
వలె ననువారికి వరదుఁడు
తలఁపులోనఁగల తత్వంబితఁడు
సులభుఁ డితఁడరసి చూచినను. ॥ఎంద॥

శ్రీవెంకటేశుఁడు చిత్తజగురుఁడు
యేవలఁ జూచిన నితఁడే
గోవిందుఁ డితనిఁ గొలిచితిమిదివో
తోవయుఁ గంటిమి తుద కెక్కితిమి. ॥ఎంద॥ 265

శుద్ధవసంతం

కనుఁగొన నిది హరికల్పితము
తనకు నిందులోఁ దగినంతే. ॥పల్లవి॥

నానాభేదములు నరుల గుణంబులు
నానారుచులివి నవపదార్థములు
ఔ ననేదేది యటుగాదనేదేది
వాని వాని విధి వలసినయట్టు. ॥కను॥

నడచుఁ బ్రపంచము నడపేవిధముల
నడచు మాయ లెన్నఁగ రావు
విడిచేటి వేఁటివి విడువని వేఁటివి
పడఁగఁ బడఁగ నవి పరచినయట్లు. ॥కను॥

తెగనికర్మములు దేహధర్మములు
తెగనియాస లివె దినదినము
తగు శ్రీవెంకటదైవముదాసులు
నగుదు రిన్నిటిని నటనలు చూచి. ॥కను॥ 266

వరాళి

అరిగాఁపులము నేము అంతర్యామివి నీకు (వు?)
యిరవై నీ చెప్పినట్టు యేమి సేతుమయ్యా. ॥పల్లవి॥

గాలి ముడి గట్టినట్టు కాయము మోఁచితిమి
కాలము గొలఁచితిమి కనురెప్పల
జాలి రొప్పితిమి వట్టి సటలనే యెపొద్దు
యేల మెచ్చవింకాను యేమి సేతుమయ్యా. ॥అరి॥

చుక్కలు లెక్కించినట్టు చూడఁగ మా జన్మములు
వుక్కునఁ గర్మములకు నొడి గట్టితి (మి?)
తెక్కులను వెంట వెంటఁ దిరిగేము బంట్లమై
యెక్కువాయ వెట్టి మాకు నేమి సేతుమయ్యా. ॥అరి॥

పాలు పొంగినటువలెఁ బాయము మోఁచితిమి
నాలుక కెక్కినవెల్లా నములితిమి
యీలీల శ్రీవెంకటేశ యింత సేసితివి
యేలినవాఁడవు యింకా నేమి సేతుమయ్యా. ॥అరి॥ 267

శంకరాభరణం

మిగిలిన దే మీఁకమీఁదట దేహికి
అగపడు నొక పడెఁ డన్నంబు. ॥పల్లవి॥

రతిఁ బగటివెలుఁగు రాత్రిచీఁకటికి
సతము గాదు అది సరికి సరి
అతిభోగములకు నార్జించుటకును
చతురపు సంపద సరికి సరి. ॥మిగి॥

అల యపథ్యమున కౌషధము గొనుట
చలువకు వేఁడికి సరికి సరి
నిలిచిన పుణ్యము నిండుఁ బాపములు
జలువు వెలువులకు (?) సరికి సరి. ॥మిగి॥

మహి మరణములకు మరి పుట్టుగులకు
సహజమందరికి సరికి సరి
యిహమున శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ డాత్మకు
సహకారి యతఁడు సరికి సరి. ॥మిగి॥ 268

మాళవి

తెలుపఁగ రా దిది దేవుని మాయలు
ఫలమెఱఁగరు యీ పట్టిన వెట్టి. ॥పల్లవి॥

పుట్టిరి దివిజులు పురుషోత్తమునం
దట్టే యణఁగిరి యతనందు
యిట్టె యీతని యిందరితో సరి
వెట్టి కొలుచుటే పెను వెట్టి. ॥తెలు॥

హరివరమునసే యందరు బదికిరి
పరుల వరము గని బడలిరి యసురలు
యిరవెటిఁ గీతని నిందరిలోపల
సరిగా మొక్కుట సహజపు వెట్టి. ॥తెలు॥

జీవాంతరాత్ముఁడు శ్రీవెంకటేశుఁడు
యేవల శ్రీలక్ష్మి యీతనిదేవులు
వేవేలు సిరులు వీరె యొసఁగి రని
భావించువారికిఁ బట్టదు వెట్టి. ॥తెలు॥ 269

ముఖారి

కలలోన నిట్లనే కాఁపురము నిట్లనే
నిలువు గల్లందమో నిజమందమో. ||పల్లవి||

వొక్కనాటి ప్రపంచము వొక్కనాటివలె రాదు
వొక్క నిమిషమువలె నొకటి గాదు
పక్కన మాయమై పోవు బడిబడినే వచ్చు
నెక్కొని కల్లందమో నిజమందమో. ||కల||

పొద్దు వొడచేది గొంత పొద్దు గూఁకేది గొంత
చద్ది గొంత వేఁడి గొంత చవులు గొంత
వొద్దనే కాలము నుండు వుండుండీ దవ్వయిపోవు
నిద్దపుఁ గల్లందమో నిజమందమో. ||కల||

పాపపుణ్యాలంటె నంటూఁ బాయవు సుఖదుఃఖాలు
పైపై ననుభవించఁ బరసిపోవు
యేపొద్దు శ్రీవెంకటేశుఁడెదలోనే వున్నాఁడు
యేపునఁ గల్లందమో యిది నిజ మందమో. ||కల|| 270

297-వ రేకు. నారాయణి

ఏటి విచారము యెక్కడి యాచారము
మాటున జీవుఁ డింతేసి మాయలఁ బొరలును. ||పల్లవి||

పరగ నూరేండ్ల బ్రతుకునకే కా
ధర నన్నియును గూర్చి దాఁచుకొనేది
పొరసి నానాసుఖభోగాలు చింతించుఁ గాని
ఘరమున కీపాటి ప్రయాన పడఁడు, ||ఏటి||

కడుపు నించుకొరకుఁ గామసుఖమునకే కా
చెడని వుద్యోగాలు సేయఁ గోరును
మిడిసి లోకములెల్ల మెప్పించ నడచుఁ గాని
చిడిముడి హరి మెప్పించే ననలేఁడు. ॥పటి॥

సారె సారెఁ జచ్చి చచ్చి జననము నొందేదెల్లా
వూరఁగల కర్మము లొగిఁ జేయుట
నేర లేక నరులను నెచ్చుగఁ గొలుచుఁ గాని
కూరిమి శ్రీవెంకటేశుఁ గొలువఁగ లేఁడు. ॥పటి॥ 271

దేసాక్షి

భావములోనా బాహ్యమునందును
గోవింద గోవింద యని కొలువవో మనసా. ॥పల్లవి॥

హరియవతారములే యఖిలదేవతలు
హరిలోనివే బ్రహ్మాండములు
హరినామములే అన్నిమంత్రములు
హరి హరి హరి యనవో మనసా. ॥భావ॥

విష్ణుని మహిమలే విహితకర్మములు
విష్ణునిఁ బొగడెడి వేదములు
విష్ణుఁ డొక్కఁడే విశ్వాంతరాత్ముఁడు
విష్ణు విష్ణు వని వెదకవో మనసా. ॥భావ॥

అచ్యుతుఁ డితఁడే ఆదియు నంత్యము
అచ్యుతుఁడే యసురాంతకుఁడు
అచ్యుతుఁడు శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద నిదె
అచ్యుత యచ్యుత శరణనవో మనసా. ॥భావ॥ 272

గుండక్రియ

అంతయు నతని మహామహిమే అతఁ
డెంత సేసినా నెట్టయిన నవును. ॥పల్లవి॥

రావలె నన్నవి రాక మానవు
పోవలె నన్నవి పోకుండవు
ఆవల నీవల నలమటలేఁటికి
దైవమొక్కఁడే తగిలిన గుఱుతు. ॥అంత॥

కాయపు గుణములు కలిగినవే భువి
నీయెడ జీవుఁడు యిటు గలఁడే
ఆయమిందుఁ గాదవు నన నెవ్వరు
కాయజగురుఁ డొక్కఁడే ప్రేరకుఁడు. ॥అంత॥

అంతరంగమే యాత్మజ్ఞానము
వింతగు వెలుపల వెడ మాయ
చింతించి రక్షించ శ్రీవేంకటేశుఁడు
మంతు కెక్క నిఁక మతకము లేల. ॥అంత॥ 273

సాళంగం

ఒక్కఁడే దైవంబున్నతుఁ డితఁడు
తక్కిన తలఁపులు తప్పుఁ దెరువులు. ॥పల్లవి॥

పురుషుల కెల్లాఁ బురుషోత్తముఁడు
సురేంద్రాదులకు సురేంద్రుఁడు
హరునికి నజునికి నవ్వలి మూరితి
హరి యితఁడే పరమాత్ముఁడు. ॥ఒక్క॥

వేదాంతంబుల వేద్యుఁ డీతఁడు
ఆదికి నాదియు నన నితఁడే
మేదిని నరులకు మేదినీశ్వరుఁడు
యేదెసఁ జూచిన నీశ్వరుఁ డితఁడే. ॥ఒక్క॥

యెక్కువలకెల్ల నెక్కువ యీతఁడు
మక్కువ మరునికి మరుఁడితఁడు
యిక్కడ శ్రీవెంకటేశుఁడై మిగుల
పక్కన నిదివో ప్రత్యక్షమితఁడు. ॥ఒక్క॥ 274

శ్రీరాగం

ఓహో నిలిచిన దొకటిదియే
శ్రీహరిసాకారచింతనము. ॥పల్లవి॥

పంచమవేదపు పద్మాక్షునామము
అంచెఁ బాపహర మౌషధము
పంచల పీతాంబరు శరణాగతి
ముంచిన యజ్ఞానమునకు దీపము. ॥ఓహో॥

విందుల కుడుపులు విష్ణుకీర్తనము
చందపు వైకుంఠసంబళము
పొందుగ నచ్యుతుఁ బూజించు పూజలు
కిందటఁ గొనకెక్కిడి నిచ్చెనలు. ॥ఓహో॥

కట్టిన ముడుపగు ఘనకృష్ణభక్తి
ముట్టిన పాపవిమోచనము
యిట్టె శ్రీవెంకటేశ్వరుకృప యిది
పట్టినవారికి బలువగు కొమ్ము (మ్మ ?). ॥ఓహో॥ 275

శంకరాభరణం

వేదము దీర్చదు వేరే శాస్త్రములు
యేదియుఁ దీర్చదు యిది నీమాయ. ॥పల్లవి॥

నీవల్ల బ్రదికిరి నిందు దేవతలు
నీవల్ల నసురలు నెటేఁ జెడిరి
ఆవల నిందరికాత్మవు నీవే
చేవ దేరె నీచిక్కులే భువిని. ॥వేద॥

నెమ్మిఁ బాండవుల నీవారంటివి
కమ్మర విడిచితి కౌరవుల
యిమ్మల నీవావి యిద్దరికొకటే
తెమ్మలాయ నీ తీరనిచిక్కు. ॥వేద॥

జగమున నీదే స్వతంత్రమెల్లా
నెగడిన జీవులు నీవారు
తగు శ్రీవెంకటదయివమ యిన్నియు
తెగి నీదాసులు తెలిసినచిక్కు. ॥వేద॥ 276

298-వ రేకు. దేవగాంధారి

మాయామోహము మానదిది
శ్రీయచ్యుత నీచిత్తమే కలది. ॥పల్లవి॥

యెంత వెలుఁగునకు నంతే చీఁకటి
యెంత సంపదకు నంతాపద
అంతటా నౌషధ మపథ్యమును సరి
వింతే మిగిలెను వేసటే కలది. ॥మాయా॥

చేసిన కూలికి జీతమునకు సరి
వ్రాసిన కర్మభోగము సరి
వాసుల జన్మము వడి మరణము సరి
ఆసల మిగిలినదలపే కలది. ॥మాయా॥

మొలచిన దేహము ముదియుటకును సరి
తలఁచినదైవము తనలోను
యిలలో శ్రీవెంకటేశ నీ కరుణ
గలిగిన మాకెల్ల ఘనతే కలది. ॥మాయా॥ 277

సాళంగనాట

చేకొని కొలువరో శ్రీనరసింహము
శ్రీకరమగు నిదె శ్రీనరసింహము. ॥పల్లవి॥

వెడలేటి వూర్పుల వేఁడిమి చల్లీ
చిడుముడి కోపపు శ్రీనరసింహము
గడగడ వడఁకేటి గండస్థలములు
జెడలు గదలిచీ శ్రీనరసింహము. ॥చేకొ॥

వంకరగోళ్లవైపులు వెదకీ
చింకచూపులను శ్రీనరసింహము
హుంకారంబుల నుదధులు గలఁచీ
నంకెల శ్రీపతియగు నరసింహము. ॥చేకొ॥

వదనము దిప్పుచు వడి నసురమేను
చిద్రుపలు చేసెను శ్రీనరసింహము
అదివో శ్రీవెంకటాద్రి యెక్కి యిటు
చెదరక నిలిచెను శ్రీనరసింహము, ॥చేకొ॥ 278

వరాళి

అతనిలోనే యణఁగె నన్నియును
కతలెన్నైనాఁ గలవు కమలాక్షుఁ గనరో. ॥పల్లవి॥

యిసుక లెక్క వెట్టితే నెంతైనాఁ గలదు
అసము దించని పుణ్యాలటువంటివే
వసగాని పెక్కుదేవతలఁ గొలుచుకంటే
సుసరాన హరివారై సుఖయించరో. ॥అత॥

గోడ గడుగఁగఁ బోతేఁ గొనదాఁకా రొంపే
ఆడుకోలు తర్కవాదా లటువంటివే
నాడిక నారుమతాలవాఁడై తిరుగుకంటే
యీడనే శ్రీపతివారై యీడేరరో. ॥అత॥

మనసునఁ బాలు దాగితే మట్టు లేదు మేర లేదు
అనుగు సంసారభోగాలటువంటివే
దినదిన తపములఁ దీదీపులవుకంటే
తనిసి శ్రీవెంకటేశుదాసులై బ్రదుకరో. ॥అత॥ 279

సౌరాష్ట్రం

మరల విచారించితే మంచముకిందే నుయ్యి
శిరుల హరివారైరి శివాదులు. ॥పల్లవి॥

ఆడేటి మాటల కెల్ల నాది నంతము లేదు
వీడని కర్మములకు విధి లేదు
తాడుపడ్డ మనసుకు దైవము విష్ణుఁడే యని
పాడి కొలిచిరి తొల్లి బ్రహ్మాదులు. ॥మర॥

పుట్టిపడే జన్మముల కూరట యెందూ లేదు
కట్టడి యింద్రియాలకు గతి లేదు
తట్టువడ్డ జీవునికి దైవము శ్రీహరి యని
యిట్టె మొరయిడిరి యింద్రాదులు. ॥మర॥

కప్పిన యీమాయలకు కడవరెందూ లేదు
తిప్పని హరిభక్తికిఁ దిరుగు లేదు
వొప్పుగా శ్రీవెంకటేశుఁ డొక్కఁడే దైవమని
చొప్పువట్టి కొలిచిరి శుకాదులు. ॥మర॥ 280

సామవరాళి

ఏవల్ల నోఁగాను లి(క నేవి అ)న్నియు నీలోనే
శ్రీవల్లభుఁడ నిన్నుఁ జేటితిమి నేము. ॥పల్లవి॥

సగుణనిర్గుణములును సావయవ నిరవయవ
మగుఁ దర్కవాదకలహములు ఘనము
జగములో చదువులును సంశయంబే కాని
తెగనీదు నీమాయ తెలియ వసమా. ॥ఏవ॥

వేదమార్గము గొంత వేదబాహ్యము గొంత
పోదిమతములవారి పోరు ఘనము
పాదైన మునిరుషులు బహుముఖములే కాని
సోదించి వొకమాట చూపంగ లేరు. ॥ఏవ॥

వెసఁ గర్మ మొకవంక విజ్ఞాన మొకవంక
వస గావు రెంటి బలవంతములును
వసుధ శ్రీవెంకటేశ్వర నీవు గావు మిఁక
ముసుఁగువెట్టిన వాదు ముగియ దెంతైనా. ॥ఏవ॥ 281

జా(బా?)ళి

సర్వాత్మకుఁడవు సర్వేశ్వరుఁడ నా
పూర్వాపరాలు నీకే భువి సమర్పయామి. ॥పల్లవి॥

వేగి లేచి నేఁ జేసే వెడచేఁత నీ చేఁతే
ఆగడపు మాటాడిన నది నీ మాటే
ఆగము భోగములు నా యన్నపానాదులు మరి
శ్రీగురుఁడ నాలోని చింతయు నీ చింతే. ॥సర్వా॥

కోపము శాంతములును గుణావగుణము నా
రూపును నీ సాకారరూపమే
పాపపుణ్యములు నా ప్రాణవాయువులును
శ్రీపతి నా సంసారసేవయు నీ సేవే. ॥సర్వా॥

ఉదయాస్తమపు దినా లున్నాఁడ నీ దినములే (?)
యెదురు నేను నీ వాఁడ నింతా నీదె
అదివో శ్రీవెంకటేశ అంతరియామివి నీవే
నిదుర మేల్కొనుటయు నీ మహిమే. ॥సర్వా॥ 282

299-వ రేకు. శంకరాభరణం

తన చిత్తముకోలఁది తమకించ నేక నేల
మనసు వచ్చినప్పుడే మన్నించీఁ గాక. ॥పల్లవి॥

కొండలందు నదులందుఁ గోరి యాకసాన భువి
నిండి యున్నాఁడు తొలుతే నీలవర్ణుఁడు
అండనే నాయందు లోకులందు నుండుటరుదా
గండికాఁడై తన మాయ గానీఁడు గాక. ॥తన॥

గాలియై పంచమ(హా?)వాద్యగతులై శబ్దములై
ఆలకించి పలికీని యాదిమూరితి
నాలుకకొనేనే వుండి నానాభాషలాడీని
కాలముతో నెదిరికిఁ గానీఁడు గాక. ॥తన॥

వేదమందు శాస్త్రమందు వేవేలువాదములందు
పాదుకొని బోధించీఁ బరమాత్ముఁడు
యీదెసనే శ్రీవెంకటేశుఁడై పొడచూపె
గాదిలి తన దాసులఁ గరుణించీఁ గాక. ॥తన॥ 283

లలిత

శ్రీపతి యొకఁడే శరణము మాకును
తేప యితఁడె మఱి తెరఁగేది. ॥పల్లవి॥

ఆసలు మిగులా నాతుమ నున్నవి
యీసు లేని సుఖమెక్కడిది
చేసిన పాపము చేతుల నున్నది
మోసపోనిగతి ముందర నేది. ॥శ్రీప॥

కోపము గొందుల గుణముల నున్నది
యేపున నిజసుఖమిఁక నేది
దీపనాగ్నితోఁ దిరిగెటి దేహము
పైపై విరతికిఁ బట్టేది. ॥శ్రీప॥

పంచేంద్రియములపాలిటి బదుకిది
యించుక నిలుకడ కెడ యేది
యెంచఁగ శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడొకఁడే
పంచిన విధులను పాలించుఁ గాక. ॥శ్రీప॥ 284

మాళవిగౌళ

నారాయణ నీ నామమహిమలకు
గోరఁ బోవుటకు గొడ్డలి దగునా. ॥పల్లవి॥

హరి యని నొడిగిన నణఁగెటి పాపము
సిరుల నేను నుతిసేయఁగఁ గలనా
పరగిన పిచ్చుకపై బ్రహ్మాస్త్రము
దొరకొని వూరకె తొడిగినయట్లు. ॥నారా॥

అచ్యుత యనఁగా నందెటి సంపద
యిచ్చల నెంచిన నిలఁ గలవా
కొచ్చి కొచ్చి యొక కొండంత కనకము
వెచ్చపుఁ బోఁకకు వెల యిడినట్లు. ॥నారా॥

యెదుటనె శ్రీవేంకటేశ్వర యనఁగాఁ
బొదిగెటి తపముల పుణ్యము గలదా
కదిసి సముద్రము గడచి వోడలోఁ
జిదిసి యినుము దెచ్చినయట్లు ॥నారా॥ 285

లలిత

నీ వెటు దలఁచిన నిఖిలము నట్టా
యేవల స్వతంత్ర మింతా నీది. ॥పల్లవి॥

యేటి పురాకృత మెక్కడి కర్మము
దాటక హరి నీదయ గలితే
నీటున నిన్నియు నీ కల్పితములు
పాటించి నీవె పాపఁగ లేవా. ॥నీవె॥

యెక్కడి జన్మము లెక్కడి మరణము
లొక్కడవె నీవు వొద్దంటే
యెక్కువ నిందరి నేలెటి వాఁడువు
యిక్కడఁ గొలిచితి మితరము లేలా. ॥నీవె॥

యేది పాపము యేది పుణ్యము
పోదిగ నీవే పొమ్మంటే
చేదోడిందుకు శ్రీవెంకటేశ్వర
ఆదెస నిను శర ణంటిమి గొంత. ॥నీవె॥ 286

ముఖారి

నానాఁటి బదుకు నాఁటకము
కానక కన్నది కైవల్యము. ॥పల్లవి॥

పుట్టుటయు నిజము పోవుటయు నిజము
నట్టనడిమి పని నాఁటకము
యెట్ట నెదుటఁ గల దీప్రపంచమును
కట్టఁగడపటిది కైవల్యము. ॥నానా॥

కుడిచేదన్నము కోక చుట్టెడిది
నడుమంత్రపు పని నాఁటకము
వొడిఁ గట్టుకొనిన వుభయకర్మములు
గడి దాఁటినపుడె కైవల్యము. ॥నానా॥

తెగదు పాపమును తీరదు పుణ్యము
నగి నగి కాలము నాఁటకము
యెగువనె శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడేలిక
గగనముమీఁదిది కైవల్యము ॥నానా॥ 287

సాళంగనాట

ముద్దుగారే యశోద ముంగిటిముత్యము వీఁడు
తిద్దరాని మహిమల దేవకిసుతుఁడు. ॥పల్లవి॥

అంత నింత గొల్లెతల అరచేతి మాణికము
పంతమాడే కంసునిపాలి వజ్రము
కాంతుల మూఁడులోకాల గరుడపచ్చఁబూస
చెంతల మాలో నున్న చిన్నికృష్ణుఁడు. ॥ము॥

రతికేలి రుక్మిణికి రంగుమోవిపగడము
మితి గోవర్ధనపు గోమేధికము
సతమై శంఖచక్రాల సందుల వైడూర్యము
గతియై మమ్ముఁ గాచేటి కమలాక్షుఁడు. ॥ముద్దు॥

కాళింగునితలలపైఁ గప్పిన పుష్యరాగము
యేలేటి శ్రీవెంకటాద్రి యింద్రనీలము
పాలజలనిధిలోనఁ బాయని దివ్యరత్నము
బాలునివలెఁ దిరిగీఁ బద్మనాభుఁడు. ॥ముద్దు॥ 288

సూచికలు ౧

సంకీర్తన రాగముల అకారాది సూచి

రాగములు.	సంకీర్తన సంఖ్యలు.
ఆహిరి	22, 121.
కన్నడగౌళ	40, 138, 140, 262.
గుండక్రియ	11, 13, 18, 21, 23, 87, 118, 163, 258, 273.
గుజ్జరి	17, 62, 139.
గౌళ	234.
జాళి	282. (ఇది బౌళి కావచ్చు)
తెలుగు కాంబోది	259.
దేవగాంధారి	45, 61, 66, 70, 115, 146, 152, 166, 180, 219, 239, 242, 277.
దేసాక్షి	10, 30, 44, 52, 110, 123, 151, 235, 243, 272.
దేసాళం	20, 69, 112, 126, 172, 187, 204, 220, 228.
దన్నాసి	8, 26, 51, 92, 104, 119, 149.
నాట	56, 217, 229.
నారాయణి	133, 271.
పాడి	15, 36, 57, 74, 88, 174, 198, 210, 222, 232, 236.
పూర్వగౌళ	5.
బౌళి	14, 16, 29, 31, 59, 60, 64, 79, 97, 102, 108, 129, 145, 160, 168, 177, 178, 213, 221, 230, 261, 264.
బౌళిరామక్రియ	131.
భవుళి	165. (ఇది బౌళి కావచ్చు)
భూపాళం	9, 54, 103, 105, 109, 195, 254.
భైరవి	120, 194, 209, 233.
మంగళకౌశిక	86, 134, 135.

రాగములు.	సంకీర్తన సంఖ్యలు.
మలహారి	7, 46, 73, 84, 107, 199, 241.
మాళవి	76, 90, 96, 186, 200, 212, 269.
మాళవిగౌళ	116, 190, 285.
ముఖారి	1, 43, 48, 80, 98, 124, 20[illegible], 215, 270, 287.
రామక్రియ	2, 28, 32, 99, 113, 122, 144, 147, 153, 164, 175, 182, 202, 208, 214, 233, 249, 251.
రాయగౌళ	55.
లలిత	19, 25, 34, 38, 41, 49, 82, 83, 85, 89, 94, 95, 100, 101, 106, 127, 128, 136, 137, 142, 143, 148, 155, 157, 159, 169, 171, 181, 184, 192, 203, 237, 247, 250, 255, 257, 263, 284, 286.
వరాళి	4, 24, 39, 125, 189, 201, 226, 267, 279.
వసంతం	206.
వసంతవరాళి	63, 244.
శంకరాభరణం	27, 47, 71, 93, 132, 141, 150, 188, 191, 225 240, 253, 268, 276, 283.
శుద్ధవసంతం	33, 78, 161, 176, 185, 196, 248, 266.
శ్రీరాగం	53, 77, 156, 193, 216, 275.
సామంతం	3, 6, 42, 50, 58, 65, 68, 72, 81, 111, 114, 117, 154, 158, 167, 183, 205, 224, 231, 256, 260.
సామవరాళి	252, 281.
సాళంగం	130, 162, 173, 197, 274.
సాళంగనాట	12, 35, 37, 67, 75, 91, 170, 179, 211, 218, 223, 227, 245, 246, 265, 278, 288.
సౌరాష్ట్రం	280.

సంకీర్తనల అకారాది సూచిక.

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
అంతయు నతని	గుండక్రియ	273
అంతర్యామి వో	లలిత	169
అందాఁకా వైష్ణవ మట	గుండక్రియ	21
అందితిని బొందితి	ధన్నాసి	104
అక్కటా రావణుబ్రహ్మహత్య	దేసాళం	204
అక్కడ నెక్కడినరకము	ధన్నాసి	51
అఖిలలోకైకవంద్య	రామక్రియ	233
అట మీఁద శర ణంటి	భైరవి	209
అణుమాత్రపుదేహి నంతే	సామంతం	58
అతఁడే పరబ్రహ్మ	లలిత	181
అతని నమ్మ లే	వసంతవరాళి	244
అతనిలోనే యణఁగె	వరాళి	279
అదివో నీప్రతాపము	సాళంగనాట	211
అనిశము దలఁచరో	సామంతం	231
అన్నిటికి నారదాదులదివో	లలిత	142
అన్నిటిమూలం బతఁడు	రామక్రియ	202
అన్నియుఁ జదివితిఁగా	సామంతం	65
అన్నియు నాయందే	మాళవి	90
అభయదాయకుఁడ	బౌళిరామక్రియ	131
అరసి నిన్ను గాచి	లలిత	85
అరిగాపులము నేము	వరాళి	267
అల్ల నాఁడే యి దెరఁగ	దేసాక్షి	110
అవధారు రఘుపతి	లలిత	203

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
అవధారు సకలలోకైకనాథ	ముఖారి	315
ఆడుతా బాడుతా	లలిత	101
ఆతఁడు నేసేచేఁత	రామక్రియ	2
ఆతఁడే బ్రాహ్మణ్యదైవ	దేసాళం	69
ఆదిమపురుషుఁడు	సాళంగనాట	218
ఆనందనిలయ ప్రహ్లాద	బౌళి	213
ఇంకనైన హరిఁ జేరు	సామంతం	42
ఇంకనైనా నోయ రాదా	దేవగాంధారి	45
ఇంక మాబోంట్లకేది	బౌళి	264
ఇంకా నేలా తర్కవాదములు	బౌళి	64
ఇంతగా మన్నించి నన్ను	దేసాళం	30
ఇంతగాల మాయ నన్ను	లలిత	34
ఇంతగాల మాయను	రాయగౌళ	55
ఇంతటఁ గావఁగదె	సామంతం	154
ఇంతటి దైవము లేఁడు	రామక్రియ	122
ఇంతలోనె యెచ్చరేది	బౌళి	60
ఇందునే తుదిపద	తెలుగుకాంబోది	259
ఇతనికంటె మరి దైవము	సామంతం	81
ఇతని నుతించితిమి	గుజ్జరి	17
ఇతరుల నడుగము	లలిత	237
ఇది గాదది గాదిన్నియు	గుండక్రియ	23
ఇది నమ్మలేఁడు	మంగళకౌశిక	86
ఇది యెఱిఁగినవారే	దేసాక్షి	235
ఇదె చాలదా మమ్ము	వరాళి	201
ఇదె చిక్కితి వికఁ	బౌళి	108
ఇన్నిటా శ్రీహరిభక్తి	లలిత	136
ఇన్నిటిమూలం బీశ్వరు	మలహరి	7

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఇవ్వల వెదకితేనే	లలిత	19
ఇహపరములకును	సామంతం	256
ఇహపరములు	సాళంగనాట	91
ఈతని నెఱఁగకుంటే	లలిత	247
ఎంతగాల మైనాను	రామక్రియ	147
ఎంత విచారించుకొన్నా	ముఖారి	80
ఎందరు గలిగిన	సాళంగనాట	265
ఎందుకుఁ బని గొందము	ధన్నాసి	8
ఎందు వెదకనేల	శుద్ధవసంతం	161
ఎక్కడఁ గడచేరీ నరులు	సామంతం	6
ఎక్కడ నున్నాఁ బోదు	సామంతం	72
ఎక్కడిది వివేక మెంత	సాళంగనాట	37
ఎక్కడి పుట్టుగు లిఁక	లలిత	171
ఎక్కడి విరతి మాకు	శ్రీరాగం	77
ఎక్కడి వుద్యోగాలు	గుండక్రియ	87
ఎట్టు వలసినాఁ జేయు	బౌళి	16
ఎట్టొకో దైవమా	గుండక్రియ	258
ఎదురు లేక చరింతు	దేసాళం	112
ఎన్నఁ డిఁక ఏది	దేసాక్షి	151
ఎన్నడుఁ దీరవు	బౌళి	59
ఎన్నడుఁ దెలిసే	శంకరాభరణం	47
ఎన్ని చందముల	కన్నడగౌళ	138
ఎవ్వరిఁ దూరఁగఁ జోటు	మలహరి	107
ఎవ్వరిఁ దూరఁగ నేల	సామంత	117
ఎవ్వరివాఁడాఁ గాను	లలిత	41
ఎవ్వరుఁ గాననినాఁడు	శంకరాభరణం	27
ఏఁటి పరిణామము	మాళవి	96

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఏటి విచారము	నారాయణి	271
ఏడే జానలు యీ	పాడి	36
ఏపాటి తనకర్మ మాపాటి	గుండక్రియ	163
ఏ పొద్దు చూచిన	దేసాక్షి	10
ఏమని చెప్పేనో కాక	పూర్వగౌళ	5
ఏమని నుతింతు నేను	దేవగాంధారి	219
ఏమి చెప్పెడినో	పాడి	57
ఏమి నిద్దిరించేవు	భూపాలం	195
ఏమి సేయఁ గలఁడు	రామక్రియ	249
ఏమి సేయఁగల వెంతా	కన్నడగౌళ	40
ఏమి సేయుదును	శుద్ధవసంత	176
ఏల వెట్టి సేయించే	లలిత	25
ఏవల్ల నొఁగాము లేక	సామవగాళి	281
ఒకరిఁ గానఁగ నోడ	సాళంగనాట	245
ఒక్కఁ డెవ్వఁడో వుర్వికి	దేసాక్షి	44
ఒక్కడే దైవం	సాళంగం	274
ఒక్కమాటు శరణని	దేవగాంధారి	166
ఓహో నిలిచిన దిది	శ్రీరాగం	275
కంభమున వెడలి	నాట	217
కట్టెదుర వైకుంఠము	రామక్రియ	182
కడనుండి రావు కా	గుండక్రియ	18
కడనుండే విజ్ఞానికి	శుద్ధవసంతం	78
కడవ రాదు హరి	ముఖారి	207
కడుపు నిండె నీక	సామంతం	114
కనుఁగొన నిది హరి	శుద్ధవసంతం	266
కన్ను దేటిదో	బౌళి	29
కల దండె షో	లలిత	157

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
కలదు తిరుమంత్రము	దేవగాంధారి	242
కలలోన నిట్లనే	ముఖారి	270
కలవి రెండే భూమి	దేసాక్షి	123
కలశాపురముకాడ	పాడి	232
కలిగిననాఁడే చుట్టరికంబుల	సామంతం	68
కలిమిలేము లెల్లా	వరాళి	39
కాంతలమాన మనేటి	రామక్రియ	99
కానరునాలుగు కరముల	దేసాక్షి	30
కాను స్వతంత్రుఁడ	భైరవి	194
కాపులము నేము కర్తవు	పాడి	198
కొలిచినవారల కొంగు	సాళంగం	130
కొలిచినవారిపాలి	శ్రీరాగం	193
కొలువు విరిసె నిదె	పాడి	236
కోనేటిదరులఁ గనుఁగొనరో	దేసాళం	228
గరిమల నెరఁగరుఁగాక	సామంతం	167
గోవిందాది నామోచ్చారణ	ముఖారి	43
గోవిందుదాసులమై	సామంతం	260
ఘనుఁ డాతఁడా యితఁడు	గుండక్రియ	13
చంకగుదియ యిదే	లలిత	100
చంచలము మానితేను	వరాళి	125
చరమార్థమందు నీవు	సాళంగం	173
చవి చేసుక యిటు	శంకరాభరణం	253
చానిపిలోపలఁ జవి	శంకరాభరణం	141
చాలుఁ జాలు నీ హరిదే	లలిత	82
చూడరో చూడరో నేఁడు	సాళంగనాట	223
చెప్పఁగా నెఱఁగరా	గుజ్జరి	62

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
చేకొని కొలువరో	సాళంగనాట	278
చేరి యశోదకు	శుద్ధవసంతం	196
జననమరణములు జంతు	సామంతం	50
జయ జయ రామా	గుండక్రియ	11
జీవన్ముక్తులము శ్రీపతి	సాళంగం	197
జోజో యని మీరు	దేసాళం	172
తగు మును ఋషులు	ధన్నాసి	26
తన చిత్తముకోలఁది	శంకరాభరణం	283
తనిసితి మిన్నిటి తగు	లలిత	155
తనుఁ దా నేమఱక	సామవరాళి	252
తప్ప దీ యర్థ మొకటి	లలిత	106
తప్పులు వొప్పులు	దేసాక్షి	52
తప్పులెంచ కిఁక	దేవగాంధారి	146
తమయెఱుక తమకు	మలహరి	46
తల మొలా నొక్కసరా	నాట	56
తా నెంత బ్రదు కెంత	సాళంగనాట	179
తీరుచు నతఁడే దిన	సాళంగనాట	170
తెలిసినవారి కింతా	లలిత	263
తెలిసినవారికి దేవు	శంకరాభరణం	191
తెలిసియుఁ దెలియను	భూపాలం	109
తెలుపఁగ రా దిది	మాళవి	269
తొల్లిటివారికంటె	ముఖారి	200
త్రిజగముల నెరుఁగు	గౌళ	234
దనుజులు గనిరి	శంకరాభరణం	240
దిక్కులెల్లా సాధించి	మాళవి	212
దీనుఁడ నేను దేవుఁడవు	శుద్ధవసంతం	185
దేవదుందుభులతోడ	బౌళి	221

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
దేవ నీపక్షపాతమో	నారాయణి	133
దేవ నీ వేకాల మెట్టు	గుజ్జరి	139
దేవశిఖామణివి	బౌళి	129
దేవుఁడవు నీవు	వరాళి	226
దేవుఁ డొక్కఁడే మాకు	దేసాక్షి	243
దైవంబవు కర్తవు	శంకరాభరణం	150
దైవమా యిందు	కన్నడగౌళ	262
దైవమా యేమి సేతు	మలహరి	73
దొరతనముతోడ తోడ్పై	నాట	229
ధరఁ గడపట నే జంతువు	లలిత	83
ధరలో నాజన్మనే	మాళవిగౌళ	190
ధ్రువవిభీషణాదులు	సామంతం	3
నిండిన జగము లెల్లా	శుద్ధవసంతం	248
నిండుమనసే నీపూజ	బౌళి	31
నడపే వేటికి నాటకము	కన్నడగౌళ	140
నడుమ రెంటికిని	శ్రీరాగం	53
నన్నెంచఁ బని లేదు	బౌళి	160
నమితదేవం భజే	శంకరాభరణం	225
నరహరి నీదయమీఁదట	బౌళి	79
నా కేల విచారము	లలిత	95
నానాఁటి బదుకు	ముఖారి	287
నానాభరణముల	సామంతం	224
నారాయణ నీ నామ	మాళవిగౌళ	285
నారాయణ నే నన్వ	భూపాలం	103
నారాయణాచ్యుతానంత	మాళవి	186
నారాయణుఁడ నీ నామము	సామంతం	205
నాలో నున్నాఁడవు	లలిత	49

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
నిలిచినచోట నెల్లా	లలిత	128
నీకుఁ దొల్లే యలవాటు	సాళంగం	162
నీకు నీ సహజ మిది	ముఖారి	98
నీ కెటు వలసె నటు	మలహరి	84
నీకే శరణంటి నిన్నే	ఆహిరి	121
నీదాఁకా వలెనా నిచ్చలు	లలిత	184
నీమాయ లింతే కాక	పాడి	174
నీవు నట్ల నేరుపు	శ్రీరాగం	156
నీ వెటు దలఁచిన	లలిత	286
నీ వెటు సేసిన	ధన్నాసి	119
నీ శరణమే గతి	వసంతం	206
నేనా గెలువ లేను	రామక్రియ	251
నే నేమి బాఁతి నీకు	ధన్నాసి	92
నే నెంత మూఢుల మైనా	మంగళకౌశిక	134
నేరుపు నతఁడే నేర	దేసాళం	187
పంచేంద్రియముల నే	సాళంగనాట	35
పంచేంద్రియములాల	గామక్రియా	208
పంటల భాగ్యులు వీరా	దేవగాంధారి	70
పంతగాఁడు మిక్కిలి	గామక్రియ	214
పలుదెరువులు	రామక్రియ	32
పొందిన వెల్లా భాగ్యముతే	దేవగాంధారి	152
పాపేము నేము పరమాత్మ	బౌళి	178
పాపము పాపము ప్రజ	దేవగాంధారి	61
పాపముఁ బుణ్యము	భూపాలం	105
పాత వేసినపుల్లాకు	బౌళి	177
పుట్టినమొదలు నేను	లలిత	38
పుట్టుగులు నొక్కటే	బౌళి	261

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
పుణ్యమున నన్ను గాచి	ముఖారి	48
పెట్టినదైవ మెరుఁగు	వరాళి	24
పెద్దతెరు వుండఁగాను	లలిత	94
పెరిగి పెద్దఁ గాను	రామక్రియ	28
పెఱుగఁగఁ బెఱుగఁగ	వసంతవరాళి	63
పొదలఁ బొదలఁగ	గుండక్రియ	118
బయ లీదించీ నదివో	వరాళి	4
బలువుఁడు నాతఁడే	రామక్రియ	164
బహుకుటుంబివి నీవు	లలిత	127
బాపురే వో ప్రాణి	బౌళి	102
భక్తి నీపై దొకటే	శుద్ధవసంతం	38
భగవద్విభవపు	లలిత	159
భవరోగవైద్యుఁడవు	సాళంగనాట	67
భావములోనా బాహ్యము	దేసాళి	272
మించిన తలపోఁతలే	పాడి	74
మూఁడు మూర్తులనైన	సామంతం	111
మన సొకటి కోరికలు	లలిత	137
మరల విచారించితే	సౌరాష్ట్రం	280
మాదురితములు వాపి	బౌళి	145
మానుప వశమా మాయ	శంకరాభరణం	71
మాయలఁ బొరలఁగ	దేవగాంధారి	115
మాయామోహము	దేవగాంధారి	277
మిగిలిన దే మిఁక	శంకరాభరణం	268
ముగియదు కాలము	శంకరాభరణం	93
ముద్దుగారే యశోద	సాళంగనాట	288
మునుల తపము నదె	శంకరాభరణం	188
మెచ్చులు దంపతులార	ధన్నాసి	149

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
మొక్కరో మొక్కరో	సాళంగనాట	12
రాతిరిఁ బగ లనేటి	రామక్రియ	153
రామకృష్ణ నీవు నందే	లలిత	143
రామభద్ర రఘువీర	పాడి	15
రుచులు నే నిఁక గొనని	మాళవిగౌళ	116
రెప్పల మరఁ గదే	లలిత	89
వింటిమి నీకతలు	లలిత	257
వీఁడిగో నిలుచున్నాఁడు	బౌళి	230
వీఁడివో లక్ష్మీపతి	రామక్రియ	113
వీఁడు గదే శేషుఁడు	మాళవి	76
వేకువఁ దిరుపళ్ళచ్చి	భూపాలం	9
వద్దిక నోపము వట్టి	బౌళి	105
విచ్చేయవయ్యా వెంకటాచలము	రామక్రియ	144
విజయపు టమ్ము వేసె	సామంతం	183
విడువవో మాయా	మంగళకౌశిక	135
విత్తొకటి వెట్టతేను	వరాళి	189
వినరో భాగ్యము విష్ణుకథా	దేవగాంధారి	66
విశ్వ మెల్ల నీ	మలహరి	241
విశ్వరూప మిదివో	భైరవి	120
విశ్వాత్మకునికంటె	లలిత	255
విష్ణుఁడ వచ్యుతుఁడవు	ముఖారి	124
వీరు వా రనేటి	లలిత	250
వెదకవో చిత్తమా	దేసాళం	126
వెదవట్టి యిఁక నేమి	సాళంగనాట	246
వెట్టి దెలిసి జగము	భూపాలం	54
వేదము దీర్చదు	శంకరాభరణం	276
వేసరితేనే లేదు	దేవగాంధారి	239

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
వేళ లేదు జాడ లేదు	బౌళి	168
శరణు కవీశ్వర శరణం	శంకరాభరణం	132
శరణు శరణు రామచంద్ర	శ్రీరాగం	216
శ్రీపతి యొకఁడే	లలిత	284
శ్రీహరి నిత్య శేషగిరీశ	భైరవి	238
సంసారమే మేలు	సామంతం	158
సంసారికిఁ గల సహజ మిది	లలిత	192
సకలముఁ జదివిన	మలహరి	199
సకలశాంతికరము	పాడి	88
సర్వాత్మకుఁడవు	బౌళి	232
సాసముఖా నదె	బౌళి	97
సీతాసమేత రామ	సాళంగనాట	227
సురలు సంతోషించి	దేసాళం	220
సేయరానిచేఁత లెల్లా	ఆహిరి	22
సేవించి చేకొన్న వారి	పాడి	222
సొమ్ముగలవాఁడు తనసొమ్ము	లలిత	148
సౌమిత్రిసహోదర	పాడి	210
హరి కృష్ణ మేలుకోను	భూపాలం	254
హరి దగ్గరనే వున్నాఁ డంటాఁడా	బౌళి	14
హరి యిచ్చినవరము	సాళంగనాట	75
హరి హరి యని వెరగందుట	రామక్రియ	175
[illegible]యము తనవావన	ముఖారి	1

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ప్రెస్, తిరుపతి ప్ర. 250. 20-5-52.

LIST OF SRI VENKATESVARA ORIENTAL INSTITUTE PUBLICATIONS

Sri Venkatesvara Oriental Series :—

		Rs.	A.	P.
15.	**Kathopanishad Bhashya** of Rangaramanuja Ed. with English translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	3	12	0
16.	**Sri Venkatesvara Laghu Kritulu** Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	1	8	0
17.	**Annamacharya Charitram** Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	2	8	0
18.	**Tiruvengada Sthalapuranam** by Madhurakavi Viraraghavaswami Ed. by Sri T.P. Palaniappa Pillai.	1	8	0
19.	**Alankarasangraha** by Amritananda Yogi Ed. by Sri P. Balakrishnamurti ...	3	4	0
20.	**Subhadra Kalyanamu** (Telugu) by Tallapaka Timmakka, Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	0	12	0
20a.	**Sankaravilasam** by Chidambaranatha Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	3	4	
21.	**Janasrayi** (Sanskrit) Ed. by Sri M. Ramakrishna Kavi ...	1	0	
22.	**Adhyatmasankirtanalu** Vol. V by Tallapaka Annamacharyulu (Tel.) Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri	3	4	0
23.	**Tiruvengada Ula** (Tamil) Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	1	8	0
24.	**Adhyatmasankirtanalu**, Vol. VI by Tallapaka Annamacharyulu (Tel.) Ed. by Sri A. V. Srinivasachari ..	2	0	0
25.	**Prasnopanish d Bhashya** of Rangaramanuja (Sanskrit-English) Ed. and translated by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	2	12	0
26.	**Sri Venkatesvara Stutiratnamala** (Telugu) Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	1	2	0
27.	**Dharma...** (Sans.) Ed. by Prof. P. V. Ramanujaswami	(In the press)		
28.	**Nipata...** (Sanskrit) Ed. by ... Pravira Sri A.	do		
29.	**Adhyatmasankirtanalu**, Volume VII by Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed. by Sri R. Anantakrishna Sarma & Sri A. V. Srinivasachari ...	do		
30.	**Bharata Kosa** (Sanskrit) Ed. by Sri M. Ramakrishna Kavi ...	do		
31.	**Adhyatmasankirtanalu**, Volume VIII of Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed. by Sri R. Anantakrishna Sarma & Sri A. V. Srinivasachari ...	do		
32.	**Raghuvamsa Maha Kavyam** of Kalidasa Ed. with Tamil commentary by Sri D. T. Tatacharya ...	do		

Copies can be had of :—THE DIRECTOR

S. V. ORIENTAL INSTITUTE, TIRUPATI (Chittoor Dt., S.I.)